

301. 800

KOSSZORÚ,

SZÉPLITERATURAI AJÁNDÉK

A

TUDOMÁNYOS GYŰJTEMÉNYHEZ.

1840.

Tizenkilencedik esztendei folyamata.

P e s t e n,
Trattner-Károlyi nyomtatása
urak-utczában 612 szám.

Az ifju- vagy nőtelen-legényi lakoma.

X. város' egyik leghiresb festésze, kinek nevét itt elhallgatom, részint mivel komoly férfihoz csevegés nem illik, részint mivel az többé eszembe sem jut, kit ugyanazért Zenigonak kívánok nevezni, a' s . . i kolostor' számára egy remek-festvényt készítve, mellyért is szép summa pénzt kapott. — Szokásban levén pedig a' derek művészeknél minden illy jeles nyereség' alkalmakor magoknak (mint mondani szokás) legalább egy jó napot teremteni, összehitta Zenigónk is hű barátit (kik, mint bölcsen tudjuk, eszemiszomkor épen nem hiányzanak) velők az ifjulegényi lakomát tartandó; magától értetik pedig, hogy ide nőszemélynek, még saját nejének, donna Castildának, sem volt szabad megjelenni; ezt Zenigo addig bátyjához küldé.

De ah! ki nem ismeri a' nőnem' kandiságát? — Castilda szinte égett a' kívánságtól megtudni 's kifürkészni, miből áll tulajdonkép az egybegyült férfiak' beszélgetése, egymással közlekedése, 's tanácskozása? — azért csak hamar odahagyá a' neki rendelt helyet 's hű szolgálójával titkon, 's a' becsületes társaságtól észrenemvételre egy mellékkamrácskába rejtezkedék. . „Ugyan barátom! — szólt a' lakomai zsibongó zajt félbenszakasztólag Zenigo' egyik barátja — mi oka, hogy szeretett Castildád jelenlétével nem örvendezteti vidám körünket?“ — (Ez az első okos szó, — suttoga Castilda a' kamrából — sok sületlen 's balga fecsegés után.) — „Mentsen Isten! — válaszolt Zenigo jót hörpentve — nők az élet' poeziséhez nem tartoznak“ —

„Igazad van — monda helybenhagyólag egy harmadik társ — asszonyaink csupa prózából állnak, 's a' szép mesterséget érdemszerint méltányolni nem tudó szegény teremtmények“ — (Ostobák! ti suttaga ismét a' rejtekben Castilda) — „Vedd-el — így dadog mámoros fejje 's elázottan a' negyedik vedd-el az asszonytól szokott házigondjait és sokszor untató szerelmeskedésit 's egyebet nem találsz rajta velőnélküli álorczánál.“ (Ez már több kettőnél — mond lassú hangon Castilda) „Szóval: szeretve tisztelt barátim! — így szól befejezőleg Zenigo — igaz volt, marad is örökké, hogy a' természet igen csekély észszel 's még csekélyebb elmésséggel ajándékozta-meg a' nőket.“ —

„Szemtelen! — dühöng Castilda — várj, ezért csak ugyan bűnhődnöd kell; mielőtt e' hét lefolyt, megboszulom magam' rajtad; esküszöm, hogy asszonyi elméség által lakolsz nemünk' megbecstelenítéseért.“ —

Tudva van az olvasók előtt, milly rendíthetlenek asszonyaink illy föltételekben. Castilda esküjét teljesítendő, tervéhez fogott. — Megkérte bátyját, menne jövő szerdán a' zsibvásárra 's szerezzen ott egy régi ajtót, melly a' mostani utcaajtó' sarkához 's egész helyéhez illjék. Ez meglőn, a' vásárlott ajtó reményen felül néhol durva 's csapszékhez illő festvényekkel vala kiczifrázva. Gondosan rejté el ezen ajtót csintalan Castildának, ki fondor tervébe bátyját, szolgálóját 's több hallgatag szomszédit 's szomszédnéjit beavatta, kik mindnyájan segédkezőket ígérték Castildának . . .

Egy estvén (nem tudhatni honnét) kissé később érkezék haza Zenigo, de szemrehányások helyett ritka 's eddig tán soha nem tapasztalt nyájassággal fogadtaték nejétől. Végződven pedig a' késő vacsorálás, mindketten lenyugvának. — Épen éjfél lehetett, midőn Castilda rögtön felugrott ágyából 's hangosan felkiáltá: „Boldogságos szűz! oda vagyok! hamar gyóntatóatyát“ — Fölrezen e' zajra szegény férje 's nejétől hirtelen bajának okát tudakozza, de ez még hangosabban kiált:

„Végem van, gyóntató atyát! csak gyóntató atyát.“
 Ezen (mint tetszett) keserves panaszokra csak hamar előáll a' szolgaleány is, holmi ruhákat asszonyának melegítendő „Minden bizonynyal, ugymond a' ravasz Lenora — a' rossz eczettel készített saláta ártott-meg kedves jó asszonyomnak — Zenigo nem tudott mihez fogni 's nagy zavarában még korholni kezdi nejét, hogy több szomorú tapasztalása után sem tartozkodhatnék az ártalmas étkektől. „Mi egyszer megesett, az megesett — felelé nyögdécselve Castilda — az istenért kérlek, siess donna Lopez asszonyért, ő máskor is segített rajtam, — ő ismeri betegségem' és természetem'; ő — ő — ah! fuss, vagy ha lehet röpj, különben a' szomszéd asztalossal előre értekezhetsz számomra koporsóul“ — „Édes nőm! — felel Zenigo — Lopez asszony, mint tudod, régi lakásáról elköltözött, ki tudja mellyik házában, sőt mellyik város' végén lakik most — az éj az egyiptomi sötétségnél is feketébb, 's ha jól hallok, az eső is özönként szakad, és feltéve hogy Lopez asszonyt honn találom, tudjuk-e, hogy kedve lesz éjjel 's illy alkalmatlan időben hozzánk jönni? bocsáss meg kedves feleségem, de olly időben, millyen a' mostani, még ebet is kár kikergetni. Midőn minap (ha jól emlékezem) rosszúl lettél, egy két adag teriak megszünteté fájdalmidat — jobb lesz azért Lenorát a' szomszéd gyógyszerészhez küldenem; mit gondolsz kedves?“ — „Édes istenem! — zokog Castilda (mellesleg legyen mondván, hogy sirni vagy nem sirni teljesen hatalmukban áll 's pedig mindig a' némbereknek) édes istenem! milly keményszivű, milly érzeketlen férjjel látogattál engem meg; ha lehetlent kívánnék tőle, p. o. hogy miattam vérét ontsa, 'sat. nem csodálnám keményszívűségét; de most csak kis fáradságot, egy kis rövid utat kívánok 's azt is megtagadja tőlem';— de ah! ismérem már a' kegyetlent; özvegy akar lenni, ki akar végezni, de tud meg irga'matlan férj, hogy haldokló 's reszkető kezem' végső vonása mint gyilkosomat ismértet-meg a' világgal

— ah! most tudom, mi bajom; a' gyilkos egérkövet itatott velem!!“

Az „egérkö“ mintha azt Zenigónk maga vette volna be, úgy kezdé most belsejét tépni, egy részről nejének könnyen történhető halála, más részről a' per, mellybe őt neje' furcsa végintézete keverhetné, szemei előtt forogván, a' sanyaru utra csak ugyan elszánta magát. —

X. városa jó nagy; — a' nagy utczákon kívül más sok apróbb utczája és számos csiribiri sikátora is van; itt mindenféle, kivált némbéri sőpredék tartózkodik; a' város' kapitánya, ki egyébiránt minden tekintetben derek ember, sokkal gondatlanabb 's kötelességéről megfejtkezettebb, hogysem e' gyűlevésznak minden viszonyit, keresetmódjait kifürkéssze. — E' kis észrevételt előrebocsátva kísérjük már szánakodó szívvvel éjjeli vándorunkat. — Alig vala Zenigo fele útján 's ime a' dühöngő szélvész eloltja lámpáját; most már elől hátul 's jobbrul balrul olly nagy a' setétség, mint (hogy is mondjam?) a' kürtőben; — ez' még nem elég; az éjjeli őr mint kóborló korhelyt el akarja fogni, és (mint ez X. városban több urfival már történt) a' város' házához vinni, de minthogy „wer schmiert der fahrt“ és Zenigo csakugyan kent, e' kellemetlen helyzetből megmenekedett ugyan, de csak hamar kénytelen volt ismét több komondorral küzdeni és botjávali védelmében megfájdul karja; — ázik szegény 's az esővel vegyes hópelyhektől fázik is; csizmája sulyos, mivel folyvást térdig-érő sarat kell gázolnia; — az utcák csendesek 's egy keresztyén lelket sem láthatni azokon. Kifogyván minden béketűrése, szitkozódni kezd 's átkozza házassága' óráját, pedig csak most vonult kissé borúba annak ege. —

Mi alatt pedig Zenigo illy nyomorún X utczáin tévedez, addig házában nem halál, hanem élet és vig-ság uralkodik — Alig lépett ki Zenigo a' maga házából 's ime azonnal sarkából kiemelteték az utcaajtó 's

helyét a' megvásárlott ajtó váltá fel, melly ugy illett oda, mintha csak oda öntötték volna; — az ajtó felett egy zászlócska lebegett illy felirással: „*Vendégház az eskühöz, hova mind gyalog mind lóháton betérhetni*“ A' titok' beavatottai hozzá fogtak az evéshez iváshoz és tánczhoz.

A' szegény bűnös Zenigo pedig, miután Lopez aszszonyt keresve de meg nem találva az egész várost összevissza járta volna, haza felé tart;—azonban ki irjale bámulását, midőn már távolról nem panaszt sem nyögést, de lármát, hangos kaczajt, és zenét hall házában? „Uram isten! — így szól 's keresztet vet magára — négy óranegyed előtt halni készült nóm, 's most ott toborzólag vigadnak, 's valljon kik a' benne vigadó vendégek?; vagy tán valami boszorkány, vagy épen maga a' sátán úzi velem farsangi tréfáit? — Ha! mi az? más ajtó? tán csak szemem káprázik? 's ott fenn egy czéger?“ Kétszer teszi kezét a' varázs ajtóra 's kétszer vonja azt vissza onnan; végre neki bátorulva hathatósan zörget rajta; e' zörgésre kinyilik egy ablak. „Mit akarsz ember!—igy dörög az ablakból egy ismeretlen szózat—számodra e' vendégházban hely többé nincs; vezessen isten.“ — „Ugy de én saját házamba akarok menni.“ — „Barátom! válaszolt a' vastag hang — nincs sem időm sem kedvem veled tréfálni.“ — De az ő -d- be, hát magam házatól legyen-e kizárva 's pedig éjjel 's illy időben? — „Jó ember, ha Bacchus' nedve hevité fel fejed' sajnálom, 's arrólí számadással ugyan nem tartozol nekem, de ha garázda alkalmatlanságid' folytatandod, majd kiütöm fejedből a' mámort, hátadat nádpálczámmal kenegetve; vagy azt akarod, hogy nagy komondorimat uszítsam rád?“ És ezzel az ablak becsattan.

És most már vándorunk' haragja és kétségbeesése is legfensőbb fokra hágott; de mit tegyen? ennyi bajt újabb bajjal tetézni nem tartá okosságnak. Zenigo kellemtelen sétányát azért más uton folytatja; betér egyik jó barátjához, ki szokatlan éjjeli vándorlásán nem ke-

vessé csodálkozik, de azok' elbeszélésében, mik vele éppen most egy óra alatt történtek, barátjában egy hitetlen Tamásra akad, bár, mi őszinte embernek tartaték különben.

Zenigo reggel barátja' kíséretében haza felé siet, hol természetesen a' varázsajtó czégérestül már eltűnt — „lám — így korholá Zenigót barátja, mondám, hogy tegnapi jelenéseid csak borhevült agyad' rémei voltak!“ — Az ajtót Lenora nyitá meg Zenigónknak 's ime! az egész szomszédi sereg, ki házánál egész éjjel evett ivott, korholva megyen elibe, hogy mi alatt Castilda a' halállal tusakodnék, ő czinkos társival egész éjjel korhelykedett. Szegyen gyalázat! — szóla közben orrfintorítva még maga Lenora is (mert mellékesen legyen ismét mondva, hol már a' nő erőt kezd venni férjén, ott a' háziasszony' meghitt szolgálója is maholnap puczkázik urán), — Hagyják el csak — mond az éjjeli táncztól halvány Castilda — e' mai naptól ő nem férjem többé — elválásomat a' lelkész úr által még ma eszközözendem.

Szegény Zenigo kér, zokog, sőt mi több, sir is; de mind hasztalan; kezdi éjjeli bajait előszámolni, azonban mint a' latin mondja „surdis cecinit“ 's még azonfelül kiis nevelték — sokba került, míg (mint ő gondolá) haragos és felbőszült nejét lecsilapithatta. Ez végre mindent megbocsáta 's mint magátul értetik, az elválási perrel is felhagyott.

Meglehet, hogy tisztelt olvasóink illyesmit már valahol olvastak; azonban jó néha valamit ismételni is; ide tartozik még az is, hogy az illy történetkéek gyakran erkölcsi eredmények nélkül maradnak, én pedig pótléku az erkölcsi resultatumot is közlöm. Iször Zenigo e' szomorú esete után soha többé elmésség-nélkülieknek nem mondá a' nőket, hanem 2or teljes életében szeméi előtt tartá ezen intést: tiszteljétek az asszonyt! — 3or: Neje előtt többé nem titkolózék, ne hogy (mint ő gondolá) az isten valami új bajjal látogassa meg; nem különben ifjulegényi lakomát sem tarta többé; 4szer: kor-

hely ozimboráit ezentul kerülte. 5ször: nejét ugyan mindenkor gyöngéden szerette, mert miatta 's érette történt éjjeli felejthetetlen sétánya, de nem mindig becsülte is; 's ime ezentul a' szeretethez járt a' megbecsülés, sőt nejétől ezentul egy kissé még tartatott is. 6szor neje' részére mostantul fogva elérkezett ugyan a' papucskormány' ideje; de Castilda azzal nem élt vissza, hanem férjét viszonszeretve, elég jó volt vele soha illy szomorú bucsút többé nem jártni. 7szer: idegenek előtt mindig férjének engedé játszani a' főszerepet; mert(ugy mond Castilda) ha tudja a' világ, hogy a' férj nejének papucsá alatt van, azt gyávának mondja; a' férj' gyávasága pedig a' nőnek gyalázata.

Castilda' álnok merénye még most is titok Zenigo előtt; mosolyog ugyan néha néha magában Castilda, de mit a' férj csak nője' jó kedélyének tulajdonít.

S. J.

Sióparti dalok.

Egy kis dalló madár
Zarándok utra szállt
Sió' hűs partjain
Szelid tanyát talált.

Honjából hogy kikelt,
Elnémult szózata,
Szegénynek két szemén
Könyharmat csilloga:

Előtte mert az út-
Kétséggel volt tele,
'S nem tudta: hő szíve
Rokont ha lelhet e?

Ki bús panaszait
Majd részvéttel veszi,

Ha büntudatlanúl,
A' sors-viszály üzi!

Vagy a' kinek hevét
El bizton zengheti,
Ha bánatföllegét
Örömfény kergeti!

Kit szíve majd szeret
'S lelkének vágyai
Kiben úgy fényljenek,
Mikép menny' csillagi! —

Illy aggodalmiban
Hogy itt lefészkele,
A' vándor kis madár'
Aján mély csönd üle;

De nem soká ölé
Illy szivgötrő agály;
Várt kedves hangzata
Sio' hús partinál,

Talált elég meleg
'S igaz magyar kebelt,
Kiket enyhültiben
Legott így üdvezelt:

„Üdv néktek uj tanyám'
Nemes lakosai!
Köszöntlek férfiak!
'S ti táj' szép lányai!

Hála! ti köztetek
Enyhet találtam én,
Öröm kezd fényleni
Keblem' sötét egén! —

Mig Veszprém volt hazám,
Már ott azt hangozám:
Ha szebb nap kél reám,
Dalokra nyílik szám.

Napom most felderült
Áldott nép! köztetek,
Első dalomba hát
Ti üdvözlégyetek! —

Maradjon veletek,
Mint a' minő ma él
Olly szép baráti frigy
'S szeplőtelen kedély!

Mikben ha töletek
Majd én is részt veszek:
Szív-érzetben adós
Higyétek, nem leszek!"

Jánosházi.

F r a n g e p á n.

(ballada)

A' nemzet, melly sirját lelé
Sajó' hulláminál,
Önhamviból féniksz gyanánt
Előbbi fényben áll.

Pulyává nem tehette őt
Balsorsa; — most is él
Számos vitéz-erénye közt
A' hősi harczedély.

Szív' oltarán honszerelem'
Szent lángja lobbol ég,

Nem olthatá-ki azt tatár,
Nem a' köz veszteség.

Keblén csupán egy vágy ural,
Lelkén egy gondolat:
Boszúlni a' méltatlanúl
Szenvedt csapásokat;

'S ki szép honát megcsonkítá
'S futó fejdelmivel
Rutúl bánt,—a' német királyt
Csatára híja-fel.

Mint bércki nagy sas ég felé:
Gyorsan táborba száll,
Sötét zászlója játszva leng
Szellők' fuvalminál;

'S szemében még hő vágy ragyo
Boszúlni sérveket,
Két tárgyat ismer nagy szive:
Halált és életét.

Halált, ha tán édes hona'
Szerencse-csillagát
A' végezet' titkos keze
Borúval vonja át;

És életet, ha a' levert
Ádáz ellen felett
Zenghet magas 's égighatól
Győzelmi éneket.

*

Rivalg az érczkürt' szózata,
És összekél a' had,
Minden magyar kard-él alatt
Egy vérpatak fakad:

De a' szerencse ingatag
Harcznak tusáiban,
'S a' honvédő bátor sereg
Már már legyőzve van.

Nyomán egy gyász-mezű lovag,
Mint sírmadár robog,
Sulyos vasával szór halált,
'S vad ajka gúnyt morog.

„Hallgass, o hallgass hegyke hős!
Ne gúnyold a' Magyart —
Ég földre esküszöm: ma még
Megcsúfítand e' kard!“

Bosszúhangján a' kérkedőt
Igy inti Frangepán —
Ki ront és dül mint fürgeteg
Az ellenség' során.

E' közben megdördül az ég
Mint óriás-zene,
Jelentvén, hogy fen öröklik
A' harczok' istene.

'S uj fény derül a' bús magyar'
Reménye alkonyán,
Keblében uj erő kel, uj
Dicsőség! vérnyomán.

*

Ott hol hajtának partjain
Gazdag haraszt tenyész,
Kétségbeesve küzd, csatáz
A' gyászmezű vitéz.

Sebéből omló vére már
Befücskendé a' tért,

De nem hátrál; ő halva vágy
Aratni dicsfűzért.

Minden csapást szörnyebb követ,
A' végpercz földerül,
'S ki még előbb mint hős vívott
Lerogy' lelketlenül;

Fölötte mint verbosszuló
Áll győztes Frangepán,
Örömjaj és győzelmi dal
Zendül-meg a' csatán.

Az ellenséges had pedig
Honába viassz száll,
Mert a' leveret német lovag
Fridrik volt,—a' király.

'S a' merre most ijedve fut,
'S a' merre ménje tart,
Azon tanácsot adja, hogy:
Nebántsák a' magyart!

Balla J.

P i p a - d a l.

Édeni érzet' kedves ölében
 Ülve köszöntlek barna pipa! ,
 Füstöd üdítő kéjeket öntöz
 Lelkem' aléló romjaiba.
 Éj vala, szívem barna, sötétes
 Őszi viharkint zord, szomorú;
 És te pipácskám kedvre ígéztél
 'S szálla az éjfélt, tünt a' ború.
 Most a' világtól félre vonúlva
 Itt a' kies völgy' szűk kebelén
 Barna pipámból füstöt ereszték
 'S szende nyugalmat élvezek én.

Barna pipámból szirtfoki saskint
 Égre sietve szárnyal a' füst;
 Füstfejű vagy bár, fényre jutandasz,
 Hogy ha zsebedben csöng az ezüst.
 Lángeszű vagy bár, ám de ha nem tudsz
 Csúszni az aljas föld' porakint,
 Gyáva sötétség megszegi röpted',
 'S érdemed a' fény-polczra nem int.
 Nemde fonákság? buba' kesergék
 Egykor ezért, és most nevetem,
 És a' kelő bút barna pipámnak
 Hamvaiba el's bétemetem.

Barna pipámnak füstje tűnendő-
 Messze ragadja azt el a' szél.
 Messze röpüle képzetem' álma,
 Szép tavaszom' földülta a' tél.
 És a' barátok messze hagyának ,

Messze hagyának hűtelenül;
 Nemde a' fecske, tél ha közelget,
 Egy melegítőbb honba röpül?
 Félre kesergés; régi barátom
 Hű maradott, a' barna pipa,
 'S füstje üdítő kéjeket öntöz
 Lelkem' áléló romjaiba.

Barna pipából, hogyha kifüstolg
 A' bele töltött földi növény,
 Megtömöm újra, 's füstöt ereszték,
 Mellybe' találjam enyhemet én.
 Így kebelemből bár ha kiszárynalt,
 Melly vala benne, békemalaszt,
 Megjőve újra, és kizsarolni
 Semmi se' képes, semmi sem azt.
 Napszemű lányka barna hajával
 Léghoni szylfként lenge elém,
 Szemsugaráról égi gyönyörnek
 Tünde varázsa szálla felém.

És ha e' lány is messze röpülne
 Mint mezei kis csacska madár,
 Kedvem azért el nem fog enyészni,
 Kedvemet el nem viheti már.
 Megmarad úgy is régi barátom,
 Kéjre derítő barna pipám;
 Barna pipából füstöt ereszték,
 'S kurta sohajra nyílik a' szám.
 És a' sohajtás ez leszen: a' lány
 Lepke tűnékeny mint pipafüst,
 Hogyha arany láncz nem köti őt le,
 És ha zsebedben nincsen csüst!

Sz. M.

A' Leánykérők.

Vigjáték 2 felvonásban, írta S. F.

Személyek:

Almády né, özvegyasszony.	Csatay, hadnagy.
Laura, unokaöccse.	Ormy, ennek barátja.
Julesi, ennek szobaleánya.	Füvesy, orvos.
Völgyi, } uradalmi tiszték.	Dörgő, Csatay' inasa.
Árky, }	

A' történet' színhelye egy falu.

Első Felvonás.

Első Jelenet.

(Almády né' házában előszoba, jobbra 's balra oldalajtóval, melyben Julesi tisztogat 's énekel).

Ha rózsám' tűz-szeme

Rám mosolyog,

Kebelemben a' szív

Dibeg dobog.

Vérem hevül; sokszor

Elpirulok,

'S lelkemben utána

Szint' ujulok.

Vessd rám tehát szemed',

Vessd rám, Szívem:

Hadd lássam: vagy e még

Igaz hívem.

(az ablakon balra kitekintvén) Mi oka lehet elmaradásának? nem tudom; legalább eddig pontosan eljárt

Koszorú. 1840.

ilyenkor ablakunk alatt; azonban meglehet, ismét valami parádéra kell ura' kabátját honn simogatnia, 's magát is csicsomáztatni, tudván, hogy mennél nyalkább ő, annál bájosabb kaesintást küldök én is szemeldöke alá. Legalább az utcaajtón még is kipillanthatja. (*ismét kitékint*)

Második Jelenet.

Laura. Julcsi.

Laura. Te mindig ki-kikandikálsz az ablakon, kivált baloldalra. Bizonyosan van ott valaki, ki figyelmet gerjeszti, hogy annyiszor arra nézesz.

Julcsi. Ugyan ki volna? Csak szeretek néha az átmenőkön végig tekinteni.

Laura. 'S az átmenők közül egyet kiváltkép szemrevenni.

Julcsi. Azt soha sem teszem, hogy a' hol többen vannak, ott egyre nézzek örökké. Legjobb a' két szemet kétfelé osztani 's úgy használni, különben megtörténhetnek, hogy épen azt nem nézném meg, kit leginkább kellene.

Laura. De te ott balfélen épen azt nézed mindig, ki szerinted leginkább kell.

Julcsi. Hisz kisasszonykám' példáját követem, ki hasonlóképp eddig egy nap sem mulasztá el, a' búbajos baloldalt gondosan körülnézni.

Laura. Oh én oda is csak úgy nézek, mint máshova!

Julcsi. Igen! mint máshova talán, hanem többször mint máshova bizonyosan! 's mit mivelne a' kisasszony, ha bal néz pontját egészen elzárnák?

Laura. Kinek fejéből származhatnék illy ferde gondolat? Azonban, ha épen elzárnák is a' baloldalt, én alig zavarodnám meg.

Julcsi. Én pedig inkább kettős zavart vélek eredhetni: a' szomszédban t. i. és itt. 'S ha Csatay urat menni, hazajöni, vagy a' kapu előtt beszélni hallaná,

's ki nem nézhetne a' Kisasszony, mi történék akkor?

Laura. Te végre minden gondolatim' kicsalnad kérdésiddel. Siess inkább a' kertbe, 's a' lugos-alatti üléseket tisztogasd-le.

Julcsi. Jele, hogy majd kedves vendég foglalja el. (el)

Laura. (egyedül; az ablakon kitékint) Csak hiába, nem-akarva is kitörök gyöngeségem, 's mást pirongatok, a' miért magam is olly sokszor megérdemleném a' dorgálást. Épen most piríték Julcsira, hogy gyakran pillogat kifelé, 's ime saját szemem, vagy tán szívem is ösztönz, hogy hasonlót tegyek. De nincs hatalmamban ellenállni, mert ha Csatayt csak beszélni hallom is, zajong szívem, 's dobogva addig ver, míg az ablakon ki nem pillantok. Sokszor elzárom füleim', ha szavát hallom; de hiába, szava akkor is szívemhez hat, 's én akaratlanul is ablakhoz futok, 's milly bájosan hat reám látása?! Én nem tudom miképván, de elég az, hogy Csatayt nagyon, igen nagyon — (nevetve eltakarja arczát) ah majd kiszökött szájamon valami. Ma kivált különös ösztönt érzek a' gyakori kitékintésre, 's talán épen azért, mivel ígérete szerint a' kertben fogunk találkozni. El is sietek tüstint, mert még sok munkámba kerülend a' nénikével elhíttetni, hogy neki ma ártalmas lehet a' kertbeni sétálás; ne-talán szokása szerint sétálva a' kertben, találkozásunkat meg-híúsítsa (el).

Harmadik Jelenet.

Julcsi. (az oldalszobából kilép) Akármi, de lesz ma házunknál; hogy mi? azt hamarjában meg nem fejthetem. Kisasszonyunk ma egész nap íreg forog; a' fésűnek, tűkörnek 's piperézésnek nincs se hossza se vége; az ékszerek ma többször forognak kézen, mint bár mikor. Ha egy ruhát sok fáradság, összevisszanézés, előre hátra tekintgetés után magára ölt, végig nézi magát benne, azután leveti 's ismét másikat ölt; ha véletlenül valaki rá néz, el-elpirkad; az öreg nénike pedig valóságos moz-

gógép, szemei egész nap galuppot járnak orra mellett, ide oda tekintget, 's fejét nem győzi egyik válláról másikra rakosgatni. Mindez arra mutat, hogy valami lesz; félig meddig gyanitom is, alig ha Csatay hadnagy nem üzeti ma itt e' csatát, melyre mint látszik az öreg néne sem késik készülni; azonban mire megy, ő lássa; csak Dörgöm találna el gondolatom', 's míg azok harcolnak, ő dörrenné át, mert rég nem nézheték már a' pajkos huszár' csákója alá, 's van ok kissé félnem is, miután ő sokszor más Reitschulban is lovagol, mint kellene. Tán jó lesz azonnal utána is néznem, mert ha ura után ájzó, 's engem nem talál honn, könnyen máshová kvártélyozhatná be magát. (el)

Negyedik Jelenet.

Almády né' kertje egy lugossal, mely alatt egyedül fel 's alá járva tűnődik; később Laura.

Almády né. Már az est is közelg, 's hogy Csatay még sem jó, igen csudálok; hiszen jövede bizonyos, miért tehát e' késlekedés? Azonban meglehet hogy készül, 's kissé elmélkedik magatartásáról, ne tán pillanatomból zavarba ejtse, midőn ma, születésnapomat megelőző estvén, szíve' érzéseit nyilvánítandja előttem; már előre tudom, mint dobog szíve, ha majd szemei leszedközben szemeimmel találkozandnak. De e' váratlan ármányos redő mikép támadhata itt? (arczat simogatja) hagyján! hisz ez inkább emeli kellemim', mert éppen egy ékesíti arczomat, mint májusi eső után diszíti az eget a' szivárvány; e' szemölcs pedig (érinti nyáral) már ritkasága miatt is fennmaradhat képemen, mint égbolton az üstökös csillag. Azon egy még is kevésbé tetszik, hogy hajfürteim közt némelly hófehér szálkák mutatkoznak, azonban ki ezeket is jó szemmel nézi, annak e' liliumfürtek úgy fognak tetszeni, mint tavasznyíltakor a' különben barnuló hegyeken fejejlő bokrocskák, 's tejszín- virágu fácskák; 's ezek szerint arczvonalmim meg annyi jelképei a' tavasznak, 's ha

azokat Csataj is úgy nézi 's látja, — pedig ha szemei nem hibások, úgy kell néznie 's látnia — akkor hiába piperéskedik Laura; hiába halmozza magára ékességeit, ő elémbe nem lépend. De mai gondos és divatszerű öltözködése, gyakori lejárása a' kertbe, valamint a' padok' épen ma történt tisztítása, valamire mutatnak, 's kevésbbé vannak kedvemre; 's én gyanítom, hogy mindez, egy valakivel történendő találkozásra céloz, 's azért it is maradok, alkalmasint nyomába jutandó a' tervnek.

Laura. (*nénjét észre nem vevén a' lugosba toppan; félre*) Ni ni! az öreg néne is itt érzeleg. (*fenhangon*) Talán ártalmas is lesz Nénikének illy könnyű öltözetben a' künlétel, az esti igen is hűves levegő miatt? (*félre*) Csak odébb mozdíthatnám valami-kép néhány órára.

Almády né. Sőt inkább igen is kellemes 's reám nézve jótékony-hatásu ez esti lég.

Laura. Majd csak később fogja érezni nénike a' váratlan következményt.

Almády né. Már többször sétáltam illy időben 's rám még mindig igen jótékonyan hatott. (*félre*) Azért is itt maradok. (*fenszóval*) 'S tán inkább neked, mint még igen fiatalnak, hamarébb árthat a' további ittmaradás, kedves Laurám.

Laura. Oh! a' fiatalnak nem olly könnyen árt meg valami. Igen hasznos és jó, ha ki gyöngé éveiben jóhoz 's roszhoz egyaránt szokik.

Almády né. Te ma egész nap igen különösen viseled magad; kedvetlen vagy, 's előttem nem igen örömet kívánsz lenni.

Laura (*félre*) Kivált most!

Almády né 'S rendkívül nyugtalan vagy, mintha valakit várnál.

Laura. (*félre*) Ez is el van találva.

Almády né. Talán neheztelsz, hogy Völgyi már olly rég nem volt nálunk?

Laura. Oh! illýesröl jelenleg gondolatom sincs. Sokkal fontosabb az, mi

Almády né. Hittem pedig, hogy eltalálom bajodat, mivel észrevevém minapi látogatáskor, mikép Völgyi téged nem kevésbé érdekelt; 's én azt nem is csudálom, mert olly derék fi, mint ő, csak ugyan szembe tűnhetik.

Laura. Csak néhány évvel később született volna; de így már igaz, hogy igen is szembe tűnik.

Almády né. No 's ő legfőljebb negyvenöt esztendő, ez pedig a' férfúság' legszebb korszaka, 's így illy leányhoz, mint te vagy, legjobban illenek.

Laura. Tegye hozzá Nénikem, ha negyven éves volnék, mint — — —

Almády né. Ugy látom, ma különös kedved van a gunyolódásra; hisz Csataj sem sokkal fiatalabb Völgyinél.

Laura. Nem! csak mintegy húsz évvel.

Almády né. Látom, képzeleted őt igen is fiatalnak festi, 's igen sajnálnám, ha részvéted 's vonzalmad is nagyobb volna iránta, mint Völgyihez.

Laura (*félre*) Pedig nincs különben.

Almády né. Talán őt várod ma olly nyugtalanul?

Laura. Ah őt — dehogy — nem — épen nem — én nem várok senkit.

Almády né. Tanácsosb is senkit sem várnod, hogy ne csalatkozzál, mert Völgyi ugyan eljöhet, de Csataj alig . . .

Ötödik Jelenet.

Csataj (*a' lugoshoz közelítvén*) 's a' Voltak.

Csataj. Kedves! tudom hogy unalmasak voltak ittletéd' perczei; de megengedj (*a' lugoshoz érvén Almády néet megpillantja; félre*) Huh! mit keres itt e' kopott Sybilla. (*kölcsönös hajlongások*) Alázatos szolgálja!

Almádyné. Rég nem örvendheténk e' különös szerencsének.

Csatay. Rég ohajtám tiszteletem' tenni, de mind-
eddig nyomos foglalatosságim gátoltak; most azonban
szabadulva gondjaim' terhétől, sietve jövék szívem' forró
érzelmeit kifejezni, mellyek keblem' teljéből ömledeznek
e' mai napon, midőn a' tens-asszony' születésnapja'
előestvójét ünnepeljük; tudniillik . . .

Almádyné. (*félre*) Már meg van hódítva!

Csatay. Azon számos örömeikkel párosult évek
után, mellyek eddig a' tens-asszony' sokaknak kedves
's örökre kedves éltében lefolytanak, még számos bol-
dogabb évek tünjenek föl, 's ezeken át úgy, mint most
virítsanak arczrózsái, boldogsága- 's örömeinek hű tol-
mácsai. (*félre*) Vagy inkább arczredőid, a' vénség'
csalhatlan bélyegei.

Almádyné. (*félre*) Mennyire hevíti őt érzékeny
pillanatom!

Csatay. 'S hogy a' kegyes ég e' jámbor kívána-
tim' teljesítse, szívemből ohajtom. (*meghajtván ma-
gát, az Almádynétől ajánlott székre ül*).

Almádyné. Hadnagy ur' szíves kívánati engem
különösen leköteleznek, 's legyen kegyed is viszont leg-
bensőbb érzelmimről meggyőződve. (*félre*) Egészen
ellágyulok.

Csatay. (*félre*) Mind igen jól volna, csak már
odébb gördülnél ötödik kerék!

Almádyné. Már aggódtunk 's hívők, hogy el-
hagy bennünket, miután ígért jövetelét olly sokára
halasztá.

Csatay. A' katona, mint a' fenyűfa-szikra, hol
ide hol amoda pattan, és sokszor ott kél-ki, hova nem
veték, 's mindig nem járhat azon uton, mellyen örömet
akarna, sőt gyakran a' forgószeél, vagy akarja vagy
nem, egyik oldalról másikra sodorja.

Almádyné. Csatay urat csak körülengi víg sze-
szélye, 's így Laurát is kipótolja, ki, nem tudom miért?

ma szokatlanul kedvetlen; (*félre*) oh csak magunkra hagyna már.

Laura. Semmi kedvetlenség' nyoma rajtam, sőt vigabbnak érzem magam', mint bár mikor; hanem mivel Nénike ma különösen jókedvű, könnyen kedvetlenségről vádol mást, ki kevésbbé vidor lelkületű; azonban nem ok nélkül félek, hogy Nénikének e' rendkívüli vig kedv ártalmára válhatik, valamint szokatlanul hosszú künléte is a' hűves levegőn káros következményt vonhat maga után. (*félre*) Csak menne már!

Almády né. (*félre*) Mint látom, Laura el akar küldeni. (*fenszónál*) Ne félts édesem! Rám nézve a' mai künmulatas csak jótékony hatásu, annál is inkább mivel Csataj urhoz olly ritkán van szerencsém.

Csataj. (*félre*) Bár most se kinoznál ez átkozott szerencsével. (*fenhangon*) Valóban nagy öröömre szolgál, hogy a' tens-asszonyban némi érdeket gerjeszt ittletém.

Almády né. (*félre*) Nem hittem volna, hogy ennyire elbájoljam őt.

Csataj. (*Laurához*) Szabaduljunk valahogy e' kinos helyzetből.

Laura. (*Csatajhoz*) Már én sem türhetem tovább. (*Almády néhez*) Nénike, nemde előbb monda, hogy valami tennivalója leend a' ház körül? tehát csak végezze el, majd mi addig besétálunk a' szolába.

Almády né. Ha ugy tetszik Csataj u nak, tessék besétálni, majd én végezve csekély dolgaimat, azonnal fogom követni. (*bosszúsan félre*). Igy rabolja el legkedvesebb pillanatimat. (*A' hertből mindnyájan ki-mennek*).

Hatodik Jelenet.

Dörgő és Julesi (*a' lugos alá jönnek*)

Dörgő. Csak hogy odébb állott már a' vén eséphadar! hadd cseppentsek már én is néhány mézes szót szíved' csúcsára.

Julcsi. Bizony ideje már, hogy elkotródott aszszonyom uraddal együtt, ki, mint tapasztalám, el tudna ám itt kisasszonyunk mellett exercirozni késő estig, a' nélkül hogy bele unjon.

Dörgő. Ez katona-dolog! Lásd én is, akár meddig elhadakoznám, ha minden kardvágás után egy tüzes csókot czuppanthatnék kikirics-szádra.

Julcsi. Bizony meg is érdemlenéd; tán azért, hogy olly ritkán nézesz be hozzánk?

Dörgő. Nem tudod te tubiczám a' katona-szabályt, hogy t. i. lábának sokan veszik hasznát. Hallottad-e, mit szoktak illy ficzkókrul mondani, mint én vagyok?

Ha küldnek, mint rokka iregj forogj,
Se ne boszankodjál, se ne morogj,
Máskép nadrágodra famennykő csap,
Pedig nem nevet, ki illyesmit kap.

Julcsi. Már hiába, nem hihetem, hogy gyakrabban be ne nézhetnél, hanem aligha másfelé — — —

Dörgő. Gyönyörű kis tengeliczém, giliczém! kukkancs szépen szemembe, inkább majd egy pár csókot nyomok tulipán ajkadra (*megcsókolja*).

Julcsi. (*haragot színelve*) Most már haragszom — — —

Dörgő. Nem hiszem lelkem, kedves galambkám! hogy haragudni is tudnál, kivált ha még valami szépet énekelek is.

Julcsi. Tudsz is te valami szépet 's ujat énekelni, hisz gyermekkorodban volt az uj, mit eddig énekelni szoktál.

Dörgő. Énekem pedig olly szép, hogy a' huszár'szive melléből térdébe, 's onnan visszaugrik, ha hallja. Hallgasd csak (*énekel*)

Szép élet a' huszároké,
Akárki mit 's hogy beszél,
A' mit egy két kaján nyelv mond,
Hordja el a' forgósél.

Ha megszólal a' trombita,
Oldalára kardot köt,
'S kantározott kényes lovára
Mint a' villám felszökött.

Ha bemennek a' faluba,
Kiáll nézni minden nép,
Ő kényelmesen vizsgálja
Mellyik lányka csinos 's szép.

Azt választja, 's azzal éli
Örömteljes napjait;
Csókjaival vidítja-föl
Néha búsabb óráit.

Én is választottam egyet,
De bajom gyül vele már;
Mert hogy szép, káplárom hozzá
Estve 's reggel be-bejár;

Többi huszár-pajtásom is
Igen sokszor meg - megáll
Ablakának alatta és
Hozzá be-bekandikál.

'S hogy utóbb is más ne vigye
El jegyzett galombomat,
Farsang' első napján tartom
Vele lakodalmamat.

No 's ugy-e Julesikám, kis bohóm! megugrott a' te szívecskéd is e' huszár-modor szerint készült nótára?

Julesi. De meg ám, sőt még a' kertből is majd ki kellett ugranom, kivált utólja felé.

Dörgő. Pedig ott volt mindennek a' veleje; de tudok én még egy nótát, melyre bizonyosan visszaugrottál volna ismét, 's el is mondanám; félek azonban, hogy uram eddig aligha már haza nem ment, 's így szükséges nekem is távoznom, ne tán az előbb mon-

dott katona regulát rám méresse. No tubiczám, holnap megint szemöldököd alá fogok kacsintani.

Julcsi. Ha szokásod szerint ígéreted' két hétig dolmányod' zsebében nem felejtet ismét (*mindketten el*)

Hetedik Jelenet.

(Csatay hadnagy' szobája.)

Csatay. (*boszúsan belep*) Az igaz! Kapitányné asszonyom ma katonai béketüreből minden oldalról végkép kiforgatott; mert jóllehet rajta' az idő már nagy dulást követett el, 's fejét az örök dér mereven szálai-val hinté be, még is folyvást olly szekér után kapkod, mellyhez illy régi löcs kevésbbé illő, 's mindenkép általam akarja magát divatba hozatni, 's mondhatom, olly szerencsésen, hogy eddig semmi fortélyom által le nem rázhatám nyakamról. Bár mikor menjek házához, Laura helyett őt látom örökké asztal mellől kipislogni, mint a' fogyatkozott holdat, 's szegény Laurát úgy elzárja tőlem, hogy nyomába is alig léphetek, 's a' helyett, hogy ezzel tölthetnék el néhány édes órát, az öreg nénivel kell bajlódnom. 'S ha szépen nézek rá, azt hiszi, megbájolt; ha mérges pillanatokat vetek rá, azt gondolja, érette hevülök; 's így akármelly utat választom is, egyikén sem menekhetem tőle. De kijátszom ma őt; Laurával akárhogy találkoznom kell; 's ha másképp nem, midőn majd estve a' régiség holnapra teendi el magát hátulso szobáinak egyikében, akkor fogom Laurát ablakához csalni (*csönget*).

Nyolczadik Jelenet.

Dörgő. Csatay.

Dörgő. Tessék parancsolni.

Csatay. Csicsomázd ki szobám', irásimat rakd össze, míg visszafordulok (*el*)

Dörgő. (*egyedül*) Vitéz hadnagyuram egy darab idő óta igen különös szeszélyű; ha lovárul kérdem

őt, kantárjáról felel; ha az abrakos-zsákról tudakozódom, sarka tyujáról beszél; ha czizmáját kérem tisztogatás végett, sipkáját nyújtja. Mi oka? nem tudom, de gyanítom, hogy a' szomszéd leányka foglalta szívét el 's ez okozza az egész bajt; mert hadnagy uram néhány hét óta igen gyakran oda lát, és sokszor olly nagy lelkesüléssel beszél, mintha az egész lipcei ütközetet maga végezte volna be. Honn leül 's kissé ír, azután neki áll a' tollnak, 's olly jó izűn rágja, mint a' legjobb libapecsenyét; néhány percz mulva ismét ír, 's csak ír ír sokszor sötétben is. Szeretném tudni, mit? (*nézi Csataj írását 's olvassa*) „Nincs szavam, de tekintsd könnyeimet, 's olvasd ki belőlök érzelmimet.“ — Mikép mondhatja, hogy nincs szava? hisz a' szomszédban gyakran akkorát kurjant, hogy itthon is majd megsejketülök bele; azután „de tekintsd könnyeimet“ soha se könnyezzen hadnagy-uram, hisz pénze elég van, ha nekem annyi volna, minden fertályban harmadfelet ugranám „olvasd ki belőlök érzelmimet,“ azt tudom, hogy egy nagy tyukszeme van hadnagy-uramnak, 's ha rá lép valaki, három napig is érzi; lehet hogy tán akkor hágott rá valaki, mikor ezt írta (*tovább olvas*) „Hiába küldöm hozzád fohászim, — csak nem teljesülnek ohajtásim.“ Jaj hadnagy uram, én is eleget fohászlok, mikor a' szomszéd' kéményéből sokszor a' legjobb orr- 's szájesiklandó kolbászszagot érzem; mind e' mellett kívánságim nem teljesültek csak egyszer is (*olvas*) „Szívem' mély sebei nem gyógyulak, sőt naprólnapra jobban ujulnak.“ — Majd begyógyítja azokat Füvesy orvos, engem már harmadnapos lázambul egykor kigyógyított; majd egy kis fűt csalánt, ezerjófűvet papramorgóba áztatva, reá köt, 's vége lesz az egésznek. De el is megyek érte, mihelyt hadnagy uram haza jő; mert ha mindennap ujulnak sebei, 's hamarjában nem segítnek rajta, még utóbb gyógyíthatlanná válik a' baj. (*hallgatózik*) Aha! hadnagy uram

már honn kopog, 's mint hallom, a' másik szobában, oda kell sietnem *(el)*.

Kilenczedik Jelenet.

Falumelletti tér, hol Völgyi fel 's alá jár, később Füvesy.

Völgyi. *(magában)* Megházasodom, punctum. A' gondolat helyes, mert akármelly oldalról tekintek a' nagy világba, csak azt látom, hogy a' fa gyümölcsessel, a' hordó fenékkal, az ember feleséggel jó; azaz: egész okoskodásom oda czéloz: hogy megházasodom, 's pedig minél hamarébb, mert ha sokára halasztom, a' véglegény egyszerre öreg emberre lesz. De most az a' fő kérdés, kit vegyek el? Almádynéba még vég szükségben sem akarok botlani, mert magam is már elég idős vagyok, 's így két öreg karó között hamar kidül a' sövény. Fiatal? nem örömet simul illy avult támasztékhoz. Közép-uton? kevés a' kilátás. Én legörömeštěbb azon utat választanám, mellyen Laurához juthatnék, de ott meg katona áll, a' katonát pedig nehéz tovább mozdítani; hagyján, én még is ezen utat választom, 's tudtára adom bármikép is az alkalmatlan vitéznek, hogy ott ne táborozzon, különben csatát vesz; 's ha egyszer sikerült, hogy katona-uram máshol üte fel sátorát, a' többi már könnyebben menend; mert én a' leánykát szeretem, 's így ohajtásom fele már megvolna; kíváztatik még csak másik fele, t. i. hogy ő is szeressen engem, 's épen e' rész van eddig katonauram birtokában, de fogok mindenkép iparkodni, hogy birtokát elfoglaltjam *(a' közelítő Füvesyhez)* 's ebben Füvesy úr nem csekély segélyt nyújthatna.

Füvesy. Kész szolgája Völgyi urnak, csak tessék velem parancsolni, tessék először is üterét mutatni, tán a' gyomorban lappang valami gonosz?

Völgyi. Ott csendes minden: inkább fejmemnek van baja bizonyos tervvel — — —

Füvesy. Akkor a' velőn kell igazítani.

Völgyi. Az is helyén van, hála az égnek! hanem ha kegyed előre segitené kocsim' rudját bizonyos célra, már ezt igen igen szeretném.

Füvesy. Oda tessék Völgyi urnak lovakat befogatni.

Völgyi. (*félre*) Átkozott zavarba jött. (*Felhanganon*) Nem, nem Füvesy úr, egy bizonyos katona zárja-el legkedvesb helyemről az utat, annak elmozdítására kérném segélyül.

Füvesy. Uram, illy dolog birkózással szokott végbemenni, ez pedig ellenkezik hivatalommal; hanem jelentse be Völgyi úr a' generalisnak, majd az meg fogja büntetni a' kérdésben levőt, mint utonállót.

Völgyi. Mint látom, Füvesy ur engem nem ért. (*jobban hozzá hajolva*) Én Almádyné' unokaöccsét ohajtánám nőmül; 's ebben Csatay hadnagy, kit tán tetszik ösmerni, fő akadály; ennek elmozdítására Füvesy urnak, mint Almádynéval egyazon udvarban lakónak 's háza' meghitt barátjának kérném segélyét, ha tán valamikép félremozdithatnók a' veszélyes vágytársat.

Füvesy. Uram! ez nehéz feladat, mert a' hadnagy igen biztos lábon áll, 's őt helyzetéből kimozdítani mesterség leend; azonban bizhatik bennem Völgyi ur, minfhogy a' ház' bizodalmat birom, Csatay uram pedig nem csekély foltokkal mocskolá már becsületét; azért gondoskodni fogok, hogy az olly sok galibát szerző huszár odébb kotródjék. De íme itt jó inasa; el nem gondolhatom, mit keres.

Tizedik Jelenet.

Dörgő (*hozzájök fut*) 's a' voltak.

Dörgő, Uram, tekintetes uram, Füvesy uram, csak minél hamarébb hadnagy uramhoz, míg el nem megy hazulról, mert szíve mérges sebekkel teljes, és könnyei szüntelen csurognak.

Füvesy. Fejedből csurog a' fillentés! szive teljes mérges sebekkel? még is másutt csatangol, és még sietnem kell, hogy honn találhassam?

Dörgő. Pedig uram egy szó sincs jelen beszédemben kihánynivaló.

Füvesy. Hát mi különös jeleket vehetni észre uradon?

Dörgő. Én csak azt látom, hogy valahányszor Almádyne' háza felé tekint, mindannyiszor hosszút lélekzik, sovárog, sohajt, és szivét tapintja.

Völgyi. (*félre*) Már gondolom, mi bántja a' huszárt, engem is hasonló betegség gyötör.

Füvesy. Ebből csak azt következtetem, hogy hadnagy úr valaki után vágyódik Almádyne' házában. (*gondolkozik*) Azonnal ott termek, addig is mondd-meg uradnak, hogy tekintsen másik szomszédja falára, 's arra leheljen. (*Dörgő el*) Már így sikerülhet valami részünkre.

Völgyi. Minden esetre legjobban helyre hozná őt Füvesy ur, ha azt rendelné neki orvosságul, hogy Laurától legalább fél-évre távozzék.

Füvesy. De mit fizetne Csafay illy orvosságért? Azonban néhány hétig úgy is honn kell maradnia.

Völgyi. Néhány hét pedig elég, hogy Lauránál részére kosarat fonassak. 'S hogy az minélelőbb megtörténhessék, még ma látok lelkesen munkálatim-hoz, 's Laurának ablaka előtt egy szerelmet-lehelgő énekben nyilvánítandom iránta hő érzelmimet, melyekről ő eddig tán kétkedett is.

Füvesy. 'S ha mind ehez az én munkálatim is járulandnak, Völgyi úr' részére bizonyos győzelmet jóslak. (*mindketten el*).

Tizenegyedik Jelenet.

(Csatay' szobája, hova boszúsan belép, irásait asztalra dobván)

később Füvesy.

Csatay. Az igaz, ugyan csak jégre helyezé ma minden tehetségem' a' vén asszony. Alig tudtam agyvelőmből esti tervem' kivitelére egy rövid éneket, 's azt is csak nagy erőlködéssel kifacsarni, mert minden szó után, mintha papirosomra ragasztották volna, szüntelen szemem előtt lebegett az ötven- éves pozdorja. De mind e' mellett sem esem kétségbe, 's énekemet, mellyet készíték, el fogom énekelni. Ha pedig, mitől ments meg uram, azon régiség találna ablakhoz lopódní, akkor futok, merre szemem 's lábam intenek 's vezetnek.

Füvesy. *(ez utolsó szavaknál berohan, 's karjánál fogva tartóztatja Csatayt)* Kérem, ne tessenék futni, mert tekintve mostani állapotját, a' lassú járás is ártalmas lehet hadnagy urnak.

Csatay. Illy megrohanással meglehet, hogy mindketten futni fogunk, 's pedig alkalmasint Füvesy úr elől, én hátul.

Füvesy. Sem elől, sem hátul kedves hadnagy ur, hanem tanácsosbnak tartom: fekügyék le, mert mint látom, sok rossz érte egyszerre kegyedet, 's nagy a' zavarultság.

Csatay. Még nagyobb is lesz, kivált ha észre nem jó Füvesy ur, mert, mint látszik, elhibázta a' házat, 's ide rosszul jött.

Füvesy. Teljes szandékom vala Hadnagy urat fölkeresni, 's látom, hogy valóban jó helyre is jöttem, miután veszem észre, hogy Hadnagy úr rosszul érzi magát.

Csatay. Hogy jó helyre jött, bizonyos; azonban jól jött-e, vagy jól jár-e, az más kérdés, 's egyedül Füvesy urtól függ, a' mint tudniillik itt marad, vagy elmenend.

Füvesy. Csak jelen állapota okozza ez összefüggés-nélküli beszédet. Mondom, legjobb lesz Hadnagy-urnak lefeküdni néhány hétre, a' szabad levegőtől magát ónia, a' kijárástól tartózkodnia, 's tanácsimat követnie; 's hogy veszélyes vérhullámozásai csillapodjanak, azonnal rendelni is fogok valamit.

Csatay. Azt tartom, legjobb rendelet, ha Orvos úr minél hamarébb távozik, mert nem tudom, jó kedvéből jött-e, vagy valamelly szivárványból pottyant ide Füvesy ur, miután én olly egészséges vagyok, hogy Orvos urral, habár tizenkettővel sokszoroznák is, kész volnék megbirkózni, és ha ezt nem hiszi Füvesy ur, vagy akarja vagy nem, le fogom tartóztatni, 's egy bámulásig pompás ebédet fizettetek Orvos urral, hogy lássa 's vegye észre, mint van egészségi állapotom. Dörgő jöszte-be, jöszte!

Füvesy. *(futásnak ered)* Oda vagyok, segítség! *(Dörgőbe ütközik)* Te ördögök' czimborája, miért hűtál ide?

Tizenkettedik Jelenet.

Dörgő. Csatay.

Dörgő. Uram, hadnagy uram, mi baj?

Csatay. Miért hozád, vagy vezetéid nyakamra az életkurtitót?

Dörgő. Én azt gondolám, hogy mind csálhatlan igazság az, mit vitéz Hadnagy-uram napokon át olly nagy fáradsággal összeír, 's azért midőn az írárok' reggeli elrakosgatásakor többi közt olvasnám, hogy Hadnagy urnak sebzik szive, 's könnyei folyton csurognak, Füvesy uramért szaladtam, azt hittem t. i., hogy ez áltál kedvét nyerendem, 's tán vállaimat is meg fogja tette-mért veregetni.

Csatay. Máskor csak azt olvasd el, mit én mondok, különben megtörténhetik, hogy nemcsak vállaidat veregetem meg.

Koszorú 1840,

Dörögő Csak hogy most pardont ad vitéz Hadnagy
uram. *(menetközben)*

Vigadj 's ne légy szomorú

Félre bánat, félre bú

Hip, hop! *(el)*

Csatay. *(egyedül)* Szinte már kifárasztott az
öreg Füvesy, míg őt más utra téríthetém; örülök mind-
azáltal, hogy túl adhattam rajta, 's ha erősebben nem
fogom a' dolgot, elrabolja tőlem azon perczeket, melyek
a' szomszédban történendő sokkal kellemesb jelenetre
szánvák; 's tán már hozzá is kezdhetek, minthogy az
öreg Almády né öcska szerelmével bizonyosan az álom'
világában kalandoz eddig, Laura pedig, ki ilyenkor
még ébren szokott lenni; hallani fogja énekem', 's
azon bájhangokat, miket szívem' hű érzelme csal-ki hur-
jaimból. *(el)*

Tizenharmadik Jelenet.

*(Csillagos est. Almády né láza, mellynek ablakai alatt Völgyi
áll egy gordonnal).*

Völgyi. Füvesy uram' puskája aligha el nem
pattant, ki a' hegyke huszárt jó formán lefekteté, és
igy már az ágybul lehelhet Almády né' háza felé. Azért
is én szabadon kezdhetem énekem', a' nélkül hogy fél-
nem kelljen, ne talán Csatay, e' sátányok' faragószé-
kéről került remekmunka; akadályoztasson *(énekel)*

Előtted nem árulám-el

Kedves! eddig érzelmem',

Halljad tehát énekemből

Most kitörő szerelmem'.

Tizennegyedik Jelenet.

Csatay *(e' szók után Völgyi felé rohan)* Völgyi.

Csatay. Héj! csörgő-dörögő dörömbölő fityfity,
ropogós rakéta! *(Völgyi futásnak ered, Csatay egy*

kellőt utána ugorván, 's lábaival tombolván visszafordul) Így kell az illy lassudan forrni kezdő fazekat a' tüztől odébb tolni, mert mikép látom, Völgyi 's a' vén Almádyné divatot akarnának az öregségben kezdett szerelemből csinálni; 's már olly biztosan beszélgetett itt az ablak alatt, mintha az egész helyet ő bérlette volna ki egyedül, 's éjfélig is olvadozott volna ez avas szalonna a' holdvilágnál, 's én tán várhattam volna, míg el kukorikolja idéten sohajtásit, vagy mi több, még ki is maradtam volna végkép, 's a' vélt kellemes siker helyett, mellyet szürendett vala énekem Lauránál, egy tarisznya semmit czipelhettem volna haza.

Tizenötödik Jelenet.

Völgyi *(ismét odabukkan)* Csata y.

Völgyi. Hát ez van itt, a' sok rosszat és semmi jót tevők' hutájában fűtt hamupőke?

Csata y. Kár, hogy igazi czimemet hagyta épen el Völgyi ur, t. i. „Nyulijesztő“ De mint látom, Völgyi urban szerfölött nagy az énekvágy, 's én a' közellevő ház' hatvan éves mosolygó Grátziáját ajánlanám, ki valóban megérdemli, hogy nyakába vesse czimbalmát, 's néki áldozzanak utolsó hurjai is.

Almádyné. *(előszobájából kiszól)* Csak tessék elkezdni bármeltyiköknek; fáj a' szivem, midőn hallom, hogy értem történik ez egyenetlenség. *(Völgyi 's Csata y futásnak erednek).*

Völgyi. *(futásközben)* Hah vén furuglya!

Csata y. Régi pénz! *(mindketten futnak. Csata y kevés vártatra visszaugrik, azon szoba' ablaka alatt hallgatózván, mellyből Almádyné kiszólt)* Átkozott Völgyi, ludgégéjével fölkelte ez öreg valóságot. Hanem mint hallom már becsukódott az előszoba' ajtaja, 's hálószobájába vonta magát, 's így én is tán elkezdhetem már énekem', melly bárha érdekéből némileg vesz-

tett is az előbbi versengés miatt, mellynek Laura oldal-
szobájából tanúja lehetett, mindazáltal reá nézve még is
meglepő lehetend, 's ha meglelégedését nyerem, ki-
mondhatlan öröm töltendi szívem' (enkel)

Minden nyugszik, 's enszívemben
Az érzés' hatalma dúl,
'S e' sohajjal teli kebel
Érted hevül, érted gyúl.

Eszemben vagy te a' napnak
Ragyogó felköltivél,
Eszemben, ha elrejtí azt
Az éj sötét leplivel.

Te tünsz-fel a' csillagoknak
Tündöklő szép fényiben,
Téged látlak mindig Kedves,
Az ég' kékje' tükriben.

Lantom csak kellemid' zengi
Kegyremeke az égnek!
Legédesb öröme te vagy
Reménynyel tölt szívemnek.

Képeddel ébredek reggel,
Azzal töltöm napomat;
Képeddel megyek nyugodni
'S azzal töltöm álmomat.

(A' függöny legördül.)

Második Felvonás.

Első Jelenet.

(Almády né' szobája, mellyben ő magányosan ül, előtte kitért könyv, mellyből olvasott, 's azt felre teszi.)

Almády né. Hiába, ha a' mult-esti jelenet eszembe jut, véget kell vetnem minden más foglalatosságimnak, pedig milly nehezen hagyhatom félben e' kedves regényt (*a könyvre mutat*), mellyben Csataj' szerelmét, 's egymásért hűn dobogó szíveinket olly élénken látom lefestve. De hasztalan! minden sornal enyészik figyelmem a' tegnapi est' emlékezetére, egyedül azon édes öröm foglalja el gyöngéd szívemet, hogy Csataj' enyim, 's én övé örökre. Kitetszett ez elegendé tegnap, midőn megválva édes álmaitól, késő estve sietett kitérni keble' hullámzó érzelmit, mellyeket eddig nappal Laura' jelenléte 's alkalmatlankodása miatt nem fejezhetett ki. Csak azon egyet bánom, hogy megszólaltam, mert kellemes és csengő szavamat Lauraénak híven, vele együtt imádoim is elszélyedtek; mert hogy többen voltak, bizonyítja versengésök az éneklésben, mellyel irántam hű szerelmöket tanusíták. Most már átláthatja Laura, hogy nem szerettetik, 's mikép olly csillagocskának, mint ő, a' nap mellett el kell homályosulnia, 's így ő megelegedhetik Völgyivel, vagy az öreg Erneyi Gáborral; Csataj' szeretetével pedig, ki hozzá kevésbé illő, 's általam teljesen meg van hódítva, hagyjon fel (*hevesen felkiáltva*) Mert ó! (*kopogás*)

Második Jelenet.

Füvesy. Almády né.

Füvesy. (*sietve belép*) Az egekért, tens-aszszony! tessék magát tisztas napjaiban illy erős fohászkodástul ónia, mert könnyen megerőtetheti különben is gyenge 's beteges mellett.

Almádyné. Szép volna, ha illy gyenge sohaj még ifju koromban is árthatna.

Füvesy *(nevetve)* He he he! csak szeret a' tens asszony még most is enyelegni, 's néha visszaemlékezni ifju korára; akkor, igaz! illyesminek nem volt káros befolyása ránk, de most már vérünk megváltozott, 's testünk olyan mint a' régi lordó, melyre gyakran abroncs kell, különben szétdül.

Almádyné. *(félre)* Átkozott csipős gúny. *(hangosan)* Az igaz, Füvesy úr már nem mai ember.

Füvesy. Sem tegnapi, legjobb ezt megvallanunk; mert hasztalan! korunkat nem takarhatjuk, 's bár mint takarjuk is, kitünik, hogy régecskén voltunk fiatalok.

Almádyné. *(félre)* Rút rágalom!

Füvesy. Pótolják azonban helyünket Laura és Csatay hadnagy, ki bár középkorú is, mindazáltal veszélyesen hullámzó vérmérséke sokszor ifju pajkos-ságokra is ragadja őt, 's azért éles szemeit 's minden figyelmét oda fordítsa tens-asszony, hogy Laurát valamikép magaévá ne tehesse, 's bárányt farkasra, verebet karvalyra ki bizhatna? *(félre)* Már beszöttem beszédembe Csatay urat, 's meg is rovom.

Almádyné. *(félre)* Még ennek sem hagyhat békét. *(hangosan)* Csatay' birtokába semmi esetre sem jutand, bár ő különben igen is jószívü.

Füvesy. De ritkán.

Almádyné. Valódi szelíd ifju.

Füvesy. Ha alszik.

Almádyné. Ő senkit nem bánt.

Füvesy. Csakhogy mindenkit megharagít.

Almádyné. Sőt inkább mindenkihez rendkívül nyájas.

Füvesy. De álnok, mint a' róka.

Almádyné. 'S mindenkihez, a' mennyire illik, leereszkedő.

Füvesy. Sokszor igen is főnhéjazó, 's az én becsületemet rettentően tapodja.

Almády né. Tán csak most indult úgy föl ellene Füvesy úr? de hiszem, csillapodni fog haragja. Nem sokára közzénk érkezik Csata y, 's akkor minden helyén leend.

Füvesy. Csak én nem, én nem leszek! mert ismét uj szurásokat ejtend rajtam a' skorpió, 's ha megengedi tens-asszony, inkább a' kertbe megyek, ott maradandó, míg látogatását végzi, 's azután fogom folytatni benemfejezett velős mondókám' Völgyi urról.

Almády né. Épen akarám magam is Füvesy urnak ajánlani az oda-sétalást haragja' csillapítására, 's ha megengedi, követendem is. *(félre)* Aligha Csata y ott nem lesz, 's így ez majd távozni fog nyakamról. *(Mindketten el)*.

Harmadik Jelenet.

Csata y és Laura *(az oldalszobából kilépnek)*

Csata y. No ugyan kiönte mindent ez Eskuláp ellenem ma, valamit csak tudott; de nem csuda, mert a' tegnapi futás aligha próbakőre nem tevé minden erejét.

Laura. Mind hiába; nénike nem hitte azt el, bármint erőködött is Füvesy, 's te érzékeny szívet ezentúl is úgy fogod érdekelni, mint eddig.

Csata y. Meg is adom árát a' sok csömörrel, melyet gyakran édes-savanyú hunyorgásai okoznak.

Laura. Már most is? hátha még azon kívánata is teljesülne, melyet szobájában magányosan annyiszor ismételve elmond, hogy ő vagy Csata y né lesz — — —

Csata y *(belevág)* Vagy Senki-pálné, 's ez legtöbbet érne rá nézve. Igen sokat ohajt ő, 's ha ohajtásainak csak némelly pontjai teljesültek volna is már, rég kocsi huzná tán a' lovat, 's köpönyeg varrna a' szabót.

Laura. Pedig ő nem örömetst vál-meg kedves reményétől, hogy te t. i. övé léssz, én pedig a' nem-sokára hazatérő Erneyi Gáboré; holott — — —

Csatay. *(belevág)* Kár öregségére annyit fáradnia, sőt legjobb volna rám bízni az egész dolgot, 's én az illy agg hárfára leghamarébb eltalálnám a' hurt; egyébiránt is ha tervem sikerülhet, föllengző reményiből legföljebb egy óriás nagyságu semmi válik.

Laura. Bár terved sikerülne, mielőtt Erneyi hazatér, mert azután vége mindennek.

Csatay. Fogok mindenkép iparkodni, hogy Erneyi elutazhassa javát, tervemhez azonnal hozzá is kezdek, hogy a' szükséges készüléteket minél előbb megtehessem.

Laura. Én is rajta leszek, hogy nénikétől olyasmint hallhassak, mi tervünket előmozdítja. Most azonban legtanácsosb távoznunk, minthogy nénike mint hallom a' kertből már visszajő, 's egyenesen ide tart *(a' jobb oldalajtón mindketten el)*.

Negyedik Jelenet,

Almádyné és Ároky.

Almádyné. Tehát csak ugyan tetszett találkozni az uton Erneyi Gábor urral? különösen örülök rajta.

Ároky. Engem is igen meglepett látása, 's felette sajnálám, hogy részint honn összehalmozott foglalatosságim, részint a' tens asszonytól teendő tisztelkedésem miatt holnapra halasztott elindultát be nem várhatám. 'S e' fontos okoknál fogva el kelle válnom a' derek öregtől.

Almádyné. Öregtől? hisz midőn hazulról elutazott, inkább fiatalnak látszék, 's az ut okozta volna rajta a' váratlan változást?

Ároky. Nem annyira az út, mint inkább az idő vala iránta mostoha, 's okozá, hogy fejét vastagon borítá-el a' dér, annyira, hogy a' midőn tens asszony

meglátandja őt, előbbi véleményét bizonyosan visszahuzza, és Laurát Erneyei' kezének alig engedendi át.

Almády né. Én nem épen Erneyei Gáborra czéloztam előbbi beszédemmel, hanem más akárcikire is, csak legyen az pénzes, és olyan-koru, ki a' gyermekkoru Laurát tanácsival segíteni, 's a' lehető veszélyek ellen óni tudja, egyébkint is az illy megállapodott korban ritkábbak a' házassági esaták 's indulatos szóviták férj és nő között.

Ároky. Csak hogy sokszor az illy koruak igen is keveset szólnak; Laura pedig ugy hiszem szívesebben elfogadna mindig valamelly fiatalabb vezetőt, ha néha-méha megbotlanék is tanácsai mellett; a' pénz pedig ritkán pótolja-ki a' valódi szerelmet, ezt pedig hasztalan keresnök Erneyei Gáborban, kinek kebelében régmeghült dolmányával a' szerelem is kialudt már.

Almády né. Ah ne higgye azt Ároky úr! még az illyenekből sem halt ki egészen a' fenemlített érzelem.

Ároky. Mi Erneyei Gábort illeti, igaz ugyan, hogy ő most is szívesen 's ünnepélyesen hunyorgat a' hölgyekre, csak szerfölött kár, hogy ritkán találja-el ugy, mint illenék.

Almády né. Én csak azt gondolom, az öreg fa nagyobb árnyékot ad, 's így kényelmesebben is lehet alatta nyugodni.

Ároky. Ugy van, de az illy öreg fától nem sokat várhatni már, mert kidüléssel fenyeget, 's ki tagadhatná hogy a' vén kemencze kevesebb meleget ad?

Almády né. Mind e' mellett Erneyei Gábor olly férfi, kinek szépsége sem áll utolsó fokon.

Ároky. De elsön sem, 's így tán Erneyeit közép-utnak tarthatnók; csak az kár, hogy ez utat a' fiatal nők, míg máshoz juthatnak, nem örömet választják.

Almády né. Majd rá fogom beszélni Laurát, hogy most az egyszer legalább ezt válaszsza, 's én tudom, hogy sorsa nem épen a' legroszabb leend.

Ároky. De mivel a' legjobbik sem, tehát ismét a' közép-ut jó szóba, 's csak Laura' válasza kívántatik, mely tens asszonynak tán kedvező lehetend, ha az Ernyeitől megbizott szépségteljes üzenetekkel őt megörvendeztetem, melyeket négyszemközt kívánt kijelentetni (*kölcsönös hajlongások után Ároky az oldalszobába el*).

Almády né. (*egyedül*) Milly sokan nem tudják estve, mire ébrednek reggel! ezek közé magamat is számíthatom. Reménylém, hogy ma a' legkellemesebb órák' egyikét fogom élvezhetni Csataival, 's ime a' vén Füvesy minden reményimet szappanbuborék gyanánt a' levegőbe fúta, 's Laura élvezé helyettem azon órákat, melyek tán egész életemre örömet árasztottak volna. De szilárd szándékom, Laurát az első kérőnek átengedni, akárki leend is az Csatain kívül, és még szivesebben olyannak, millyenről előbb Árokyval beszélénk; különben megtörténhetnék, hogy több örömteli perceimet ő élvezné helyettem, és végre is én maradnék ki a' dívatból.

Ötödik Jelenet.

Laura (*az oldalszobából kilép*) Almády né.

Almády né. Csak hogy valahára itt vagy édes Laurám! már hini akaralak, miután egész nap olly komoly vagy, hogy némileg felvidíthassalak azon örvendetes hírrel, t. i. hogy Erneyi Gábor holnap estve kétségtelenül honn leend.

Laura. Már említé Ároky. De engem visszatérte csak annyiban érdekel, mennyiben ő nénikének régi jó szomszéda, 's annyiban örülök is, hogy öreg-létére olly hosszú utból minden baj nélkül visszatérhetett.

Almády né. Hiszem, hogy Erneyi téged másképp is érdekel, mert tapasztalám, hogy sokszor igen is szívesen beszélgetsz vele.

Laura, Igaz, hogy én el szoktam vele beszélgetni gyakran, és 'agg férfiúi tapasztalatait örömet hallgatom.

Almádyné. Talán kettőznek olykor szemeid, hogy őt oly öregnek nézed, holott ő még csak középkorú, de érett férfiú.

Laura. Ugy van nénikém, a' negyven és hatvan esztendő' középpontján áll.

Almádyné. Testállása pedig deli 's egyenes, mint a' nádszál.

Laura Mikor nagy szél fú, nemde nénike?

Almádyné. 'S mondhatni, hogy még kellemes pirosság festi arczvonalmát.

Laura. Tán inkább sárgaság!

Almádyné 'S a' nemes tűz csakúgy szikrázik szemeiből.

Laura. Mint az olajtalan lámpából a' rosz kanóc.

Almádyné. Te csak gyalázod, mint hallom; pedig tanácsolnám, hogy illy-korú férfiak iránt szeretettel és tisztelettel viseltessél, mert ki tudja? nem tehetnél-e illyekkel legnagyobb szerencsét.

Laura. Ó! én tisztelet és szeretet helyett inkább ama' jószívűséget gyakorlom, hogy illy szerencsét nénikének engedek át édes örömet, 's minthogy Erneyi Gábor úgy is csak nyolcz évvel haladja felül nénikét, mondhatom, egymásnak születtek, 's a' legszebb házasulandó párt képezhetnék a' jövő farsangon.

Almádyné. Csak gondold meg kedves Laurám okosan, mit javaslok, 's fogod látni, hogy én szerencsédet keresem, 's akarom előmozdítani.

Laura. Illy dolgokban sokkal jobb vagyok, hogysem kevéssem meg ne elégedném; azért a' keresett 's előmozdítandó szerencsét nénikének engedem át.

Almádyné. Hirtelenkedel édesem! 's azért hogy elmélkedhessél a' dologról, kevésig magadra hagylak

de jól megfontold javaslatomat, egyszersemind készülj, hogy Erneyei Gábort illően fogadhasd.

Laura. Erre alkalmatlannak érzem magam', 's inkább nénikét kérem meg, legyen képviselőm, 's játsza szerepemet is. (*Almádyné a' jobb, Laura a' bal, ajtón el*)

Hatodik Jelenet.

(Csatay' szobája, hova inasával belép, 's ennek egy levelet nyujtván).

Csatay. E' levéllel fuss, mintha egy hátad' döngetésére esküdött tatár-csapat vett volna üzőbe, hogy minél hamarébb elérhess Ormyhoz.

Dörgő. Hadnagy uram' mondása szerint nem tudom mikor érnék célomhoz, mert magam egy egész tatár-csapat előtt inkább meglapulnék; hanem futok, mintha egy pár itcze jó bor'árával csalogatvának oda.

Csatay. Jól van jól! csak példázgass Dörgő, ha hamar jársz, megkapod.

Dörgő. (*ugrálva kimegyen*) Hap, hap, hap!

Örül Dörgő, mert pénzt kap. (*el*)

Csatay. (*egyedül*) Már látom, különös utakat 's módokat kell használnom a' vén épület' kikerülésére, mert erővel czéért akasztatott magára, 's kívülem mást vevőjének nem akar ismerni. Szándékomnak pedig még ma kell teljesülni, különben az egész játékban ő lenne végre nyertes, mit soha meg nem engedek; 's ha Almádyné oda czéloz, hogy unokaöccsét Laurát, a' szép virágot, egy olly ötven év' viharaitól összevissza ranczigált kóró mellé ültesse, millyen Erneyei Gábor, 's egyedül azért, hogy annál könnyebben köthesse magát reám, tudok én is öreg lenni néhány óraig, mig őt meg nem csalom; e' csalás pedig legbiztosabban estve történhetik, midőn az ő látókái, azon régi két ablak, rosszul adják már a' világosságot.

Hetedik Jelenet.

Ormy (a' szobába toppanván a' küszöbön megbotlik)
Csatay.

Ormy. A' ki rosszban sántikál, sokat botlik; azonban a' haszonért ezt is elszenvedhetni, mert bor, buza, békesség, 's háznál a' szép feleség, nem az utolsó ternók közé tartozik.

Csatay. Ugy van! csak olly ezikornyás lotteria-bul ne kellene a' ternót várnom, akkor hamarébb számolnék valamire; de így? midőn illy bűbajos rakétának kell előbb tüzet kiállnom, millyen ez az öreg ifjuasszony itt a' szomszédban — —

Ormy. Igaz, hogy illy kopott sátorfával nehéz bánni, 's hamar szégyenpiacon hagyja az embert, azonban én azt tartom, több illy lakodalomban is megfordultál te már.

Csatay. Megfordultam, és némelykor le is fordultam, mert ha sarkamra léphettek, mint a'féle hivatlan vendégnek, gyakran hűsre is penderítettek, de illy ármányos kockával még nem kezdettem játékot, millyen ez.

Ormy. Egyszer már velem is megjáratta a' farsang' utóját, mikor t. i. én is ugyanazon madár után kapkodtam, mellyet te most elfogni törekvél; de bezzeg megjártam, mert kosárral kell vala haza hordanom a' szégyent.

Csatay. Épen a' te eseted okoz némi kéteskedést, nem fog-e majd engem is jégre ültetni.

Ormy. Téged a' körülmények is sokban segíthetnek. Ime Almádyne' eltökélett szándéka, hogy Laurát férjhez adja, és pedig Erneyi Gábornak, vagy legalább ollyankorú legénykének, millyen Erneyi, 's ő alig fogja vizsgálni, ki legyen a' kérő, sőt inkább örülend minél hamarabb 's véletlenül kiadhatni rajta, hogy téged minél

előbb birtokába kerítsen — 's így nincs mit félned, hogy rád ismérjen.

Csata y. Hát ha majd nyilatkozásom után kapom meg az uticédulát.

Ormy. Attól se tarts; én hiszem, az agg mátká oly zavarba jövend, hogy nem is fogja tudni, mint bontakozzék ki abból, 's távol leend esztől a tagadó felelet. Továbbá hallom, néhány ezer forint kölcsönre is van szüksége, ezt is megszerezhetjük valahogy, 's te mint agg kérő átadhatod neki, és légy meggyőződve, hogy ez elő fogja segíteni szinte czélotat annyibul is, hogy nyilatkozásod után már e' jószívűséged miatt sem fogná tőled megtagadni Laurát.

Csata y. Ezek szerint elkezdhetnők az álорczás mulatságot. 'S mindenekelőtt is te Erneyi Gábor' százados-divatu kaczagányát kerítsd kezedhez inasa által, ki ösmeretségből is szívesen átadandja neked azt, mert ha én azt nyulijesztő vendég-hajával egygütt magamra öltöm, ki nem venné észre, hogy legalább is ötven évvel toldám meg koromat?

Ormy. Ezt téve valóban a' tizenkettődik század' divatjának leendsz fia, kivált ha még szavát is hiven utanoznád, mellyet mindazáltal valamelly árok-parton egy békaharczot meghallgatva könnyen meg fogsz tanulhatni.

Csata y. Azt megtehetem minden nehézség nélkül, egy két perczig csak elretyegek, de aztán hamar odébb kell állnom, hogy sokat ne vizsgálhasson, mert megtörténhetnék, hogy ki nem állhatva szerepemet elnevetem magam', 's kudarczot vallok, kivált ha az érdeemes dáma még szemüvegét is orrára találja egyengetni, mellyet mindeddig szorgalmasan titkolt előttem.

Ormy. De vigyázz barátom, valamikép el ne áruld magad', különben egész éven át napszámra pirulhatsz, 's hogy jelenleg rólad ne is gondolkodjék, credj

azonnal, 's mint hosszú utra menendő, szólj néhány érzékeny bucsuszócskát érted esengő öreg dámád' szívéhez, majd addig elkészitem én a' kocsit, melyen háza előtt elvágathatsz, a' másik utcán pedig kerten keresztül alattomban ismét visszatérhetsz; így, hiszem, Almádynét szerelmével együtt a' kapufánál fogod hagyhatni. *(mindketten el)*

Nyolczadik Jelenet.

(Falu melletti liget, melyben Ároky egyedül fel 's alá jár).

Ároky. Egy szó mint száz, megházasodom bármint iparkodik is atyám elhitetni velem, hogy az aszszony olyan a' háznál, mint a' puskaporos láda, melyre szüntelen vigyázni kell, ne talán meggyuladván az egész házat szétdúlja. Másszor meg azt mondja, hogy olyan a' nő, mint a' fenyüfa-szikra, mely kicsinynek látszik ugyan, még is nagy lyukat képes égetni az ember' dolmányán. Sokszor pedig olyannak mondja, mint egy nagyszárnyu kerepű, mely ha el kezd berregni, más hasztalan lármáz, szava nem hallatszik. Eleget törekedtem ugyan eddig őt ezen ó-világ' kemenczéjében pirított véleményitől elmozdítani, de ékes-szólásomnak nem volt sükere, és most tettel fogjuk az öregnek az ellenkezőt megmutatni én és szeretett Laurám. Csak az öreg Sára' szekerét tudnók az utból odébb tolni; de ez vajmi nehéz dolog, mert ő mint szavából értém, a' férj-választásban Larrának Erneyi Gábort, magának pedig Csatayt jegyzé el, habár ahoz úgy illik is, mint száz esztendő's ködmenhöz a' mostani divatsujtás; 's így nincs más mód, mint valami agglegény' subájába bűnom, és így megkérnem Laurát; az összekeelés után történendő nyilatkozásomra felpattant Almádyné' haragját pedig le fogom csilapíthatni azon irományok' megsemmítésével, melyekben adósomnak vallja magát. Szándékomnak ma kell még teljesülni, azon ovakodással mindazáltal,

hogy Laura a' nénikéjénél történendő hódolatomnál jelen ne legyen, különben álarczos öltözetem mellett is rám ismérhetne, 's ez által tervem sokat vesztené, mert én Lauránál nem az első szerepet játszom, miután a' katona mézes-mákos lepelbe burkolt fortélyos szavaival, mint megannyi mesterséges rakétával régen kivítta a' győzelmet. *(el)*

Kilenczedik Jelenet.

Völgyi *(ki ezalatt egy fa mellett hallgatózék, előbukkan).*

Völgyi. Jól van, jól Ároky ur! ennél okosabban részemre soha nem dolgozhatott volna; ide jött nyulat löni, 's tán nem is tudja, hogy majd én vendégeskedem belőle. Csak hogy tisztában vagyok; már most iparkodni fogok az egész dolognak minél hamarabb végére juthatni, 's dolgaimat úgy intézni, hogy, mire Ároky oda menend, a' valóságos semminél egyebet ne találhasson. *(el)*

Tizedik Jelenet.

(Almádyne' középszobája, melybe Julesi vigyázva betekint); Dörgő.

Julesi. *(Dörgőhöz)* Nincs itt senki, csak jöszte be, mert te örömdben azt is fenszóval kurjantod-el, mit susogva kellene elmondanod, — annyira, hogy ki az udvaron jár is, meghallhatja.

Dörgő. Ki ne ficzkándoznék örömében, midőn illy szép pipiskét akar kalitkába keríteni, mint te? Hát csak eljössz hozzám czukrom, giliczém, nemde?

Julesi. Ugyan ne boszants. Te olly tüzzel vassal kezdesz a' házasodáshoz, mintha még ma végére akarnál az egésznek járni. Nem várhatsz kissé?

Dörgő. Gyöngyöm! egy cseppcsekét sem, mert hát ha míg én várnék, valami más ficzkó kerülné meg a' ház' táját. Illy gyönyörű kis madarkának sok hívókája akad ám.

Julcsi. Nem bánom hát, elmegyek hozzád, csak jó légy ezentúl, mert eddig te sem voltál ám jobb a' deákné' vásznánál.

Dörgő. Nézz csak reám szivem' kincsecskéje, láttál-e már helyesebb formára képezett ficzkót? nem vagyok én remek példány? hidd el, vásárban se nézhetnél volna ki magadnak különbet.

Julcsi. Nem ám! ha magad állottál volna csak ott. De mint hallok, asszonyom közelít, 's valakivel nagy tüzzel beszélget, menjünk tehát, mert ha elibe kerülünk, hevében jól ránk pörkölhette még. *(A' jobb oldalajtón mindketten el. Dörgő ugrálva)*

Örülhet, ki szépet vesz,
Szép lyánból szép asszony lesz
Ja! Ju! *(el)*

Tizenegyedik Jelenet.

Almády né *(az öregesen öltözött Csatayral fellép)*
Csata y.

Csata y. *(Almády né' kezébe egy pénzes zacskót adván)* Tessék e' néhány ezer forintot elfogadni 's használni, nekem jó ideig nem leend rá szükségem. De a' kisasszony' kezére számolhatok?

Almády né. Ó minden esetre! miután legforróbb kíváratím' egyike mindig az volt, hogy Laurát csak illy érdemes férfinak adjam, ki a' gyenge 's tapasztalatlan lyánkát józan tanácsival segítse és vezérelje. *(félre)* Nekem Csata y is jó lesz. *(fenhangon)* 'S most már arra kérem a' tens urat, hogy a' leendő minél hamarébbi összekelésre a' szükséges készületekről gondoskodjék.

Csata y. Arról ne tessék aggódni. *(félre)* Hísz nem sokára tökéletesen meglészesz csalva. *(fenszóval)* Rövid idő alatt végezve legsürgetősb dolgaimat ismét itt termek, 's akkor mindennek végére fogunk járni; addig

is tens-asszony' drága kegyébe, 's jegyesem' hő szeretetébe ajánlom magam' (*Kölcsönös hajlongások után el.*)

Tizenkettődik Jelenet.

Völgyi (*öreges öltözetben az épen távozó Csatajba ütközik*) Almády né.

Völgyi. (*félre*) A' sátányok' taligájából pottyantál-é ide szerencserontó. (*Almády néhez hajlongások közt közeledvén*) Reményilem megengedni méltóztatik Tens-asszony, hogy ismételten létemre itt alkalmatlan-kodni bátorkodom? Valóban fontos az ok, 's felséges a tárgy, melly engem ide vezérle. Minthogy t. i. gazdagságom, tetemes pénzem, 's a' sok ezüst terhe alatt roskadó vasas-ládám mellett özvegyül maradtam, ismét házastárs után vizsgálódván, gyarló szemeim Laurába akadtak, kiből én első látásra egy tüzről 's lángról pattant asszonyt, egy hozzám simuló nőt 's lelkes gazdaasszonyt néztem-ki, és így mondókám üdvösséges tanúsága azon könyörgésre fejlik ki, hogy tens-asszony tőlem kérőtől Laurát, mint száz meg száz péntek által meg rongált tagjaim' jövődő támasztékát, ne tagadja meg (*meghajlja magát*).

Almády né. Igen sajnálom, hogy szép 's kedves kérését nem teljesíthetem, mert Laura' szívét 's kezét az imént távozott úr nyeré már el.

Völgyi. (*félre*) Ezer mennykő! mint segítsék magamon? (*hangosan*) Ez csak örvendeztet engem, mert az imént távozott úr jó barátom, ki e' szerint a' fényes szerencsét kezemre játszá.

Tizenharmadik Jelenet.

Ároky (*ismét öreges öltözetben betoppan*) 's az előbbiek.

Ároky. (*Völgyit megpillantrán, félre*) Mit látok! ez vágytárs?

Völgyi. (*félre*) Ho ho bátya! hiába öltöztél.

Ároky. (*Almádyéhoz hajlongások közt közelelt*) Valóban igen sajnálom, hogy illőleg ki nem fejezhetem azon fényes szerencsét, melyben ma tens-asszony' házának küszöbére lépve részesülök. Elhiszem, hogy meglepő 's váratlan jelenésem, de épen ez mutassa, hogy valami különös az, miért én az öregség által módfölött elerőtlenült derekamat ide emelém, mert bárha sok házba pillanték is, csak tens-asszony' házána l láték számomra nőt, ki maga legyen a' megtestesült jószág, frissességére nézve hasonló a' pergő karikákoz, gasdasszonyságára nézve pedig takarékos, hogy a' krajczárt petáig szaporítva, erszényemet még dagadtabbá nevelheti. E' fényes 's hasznos tulajdonok' valódi tárháza pedig Laura, 's így beszédem' boldog vége is e' drágakincsnek birhatásaérti buzgó fohászkodás és könyörgés. (*Meghajlja magát*).

Almády né. Az egész csekélység: annál sajnósbabb, hogy e' csekélységgel sem szolgálhatok, mert az imént elmenő úr — — —

Ároky. (*belevág*) Igen is. az imént elmenő úr saját kocsim' hátulját segíté előre, 's annak szerencséje az én szerencsém is.

Völgyi. (*félre*) A' sátán rakja ezeket nyelvére? hisz ezek az én szavaim is.

Almády né. Igen meg vagyok lepetve e' fényes szerencse által, hogy egyszerre t. i. ennyi az érdemes kérő, 's miután választást én tenni nem tudok, Laurá a bizandom azt teljesen, azért is míg fölkeresem 's behívom őt, tessék kis várakozással lenni (*a' mellékajton el*).

Ároky. (*Völgyihez*) Te a' pokol' kerekén gurultál ide bizonyosan, mert hate itt nem vagy, Almády né kétségkívül engem választ, 's ha ez sikerült, milly könnyű lett volna későbben Laurával megegyeznie.

Völgyi. 'S ha te nem vagy itt, nyolczadik csudája a' világnak! akkor engem választ. Most azonban ill' a' berek nád a' kert, mert Laura bizonyosan ránk ismerend, 's nem levén még beavatva tervünkbe, a' tagadó felelet mellett jól ránk is piritand.

A r o k y. No bajtárs! hát csak ballábad előre, jobb lábad hónod alá, nyakadat vállaidra 's indulj (*sietve távoznak*).

Tizennegyedik Jelenet.

Füvesy (*a' futókba ütközvén, a' közlépszobába rohan*) Almádyné.

Füvesy. Tens-asszony, az egekért! tán nem is tudja, milly különös formájú két lény sütegett suttogott, csipett lopott, dúlt fült érdemes hajlékában.

Almádyné. (*a' zajra az oldalszobából ki-rohan*) Mit beszél Füvesy úr! talán csak a' kéroket érti? Millyen volt tekintetök?

Füvesy. Azt hamarjában nem mondhatom meg; csak szemeiket jegyezhetem meg, melyek úgy villogtak, mintha a' sátán gyújtott volna gyertyát bennök.

Almádyné. Mérsékelje magát kevésbé Füvesy úr, hisz azon jámbor urak Laura' kéroji, érdemes pénzes urak, csak azt nem foghatom meg, miért távoztak el? (*az ajtón kopogás*) De ime visszajönek. Szabad!

Tizenötödik Jelenet.

Csatay (*előbbeni öltözetében fellép*) a' Voltak.

Csatay. Alázatos szolgálja. Reménylem meg fog engedni tens-asszony, ha jelenleg szándékom' megváltoztatásáról értesítem. Előbbi ittlétemkor ugyan néhány napra halasztám el összekeelésünket, de tartva az előrelátható rossz következményektől — minthogy több hozzám hasonlót láték ide bepillantani — tanácsosbnak hiszem, hogy minél hamarabb járjunk az ünnepély' végére.

Füvesy. Én is úgy vélekedem: legjobb a' dolognak minélelőbb véget vetni; hogy, a' midőn Csataj, a' gonoszság' gyakorlott buvárja, haza érkezendik, mindennek csak hűlt helyét találhassa.

Almády né. Örülök magam is a' szándék-változtatásnak, 's így már közelit teljesüléspontja leghőbb kíváratomnak, hogy Laurát örökre jegyesének karjai közt láthassam.

Füvesy. Amen. Mint örülök, hogy Csataj ki-hűlt így mindenből, különben tán meg is repedt volna sirámkozó szivem.

Almády né. 'S így teljesülést nyert azon egy ohajtásom is, hogy Laura illy boldog kezekre jusson. (*felre*) Csataj pedig az enyim legyen; (*hangosan*) bár ha egyébkint Csataj is méltó az illy szerencsére.

Csataj. 'S így most már Füvesy úr is megnyughatik, minthogy az egész dolog olly véget ér, melly reményén egészen felül van. Most azonban egy kis várakozásért esedezem, míg Laurával egy két szót váltandok.

Almády né. Azután tessék Laurát is ide vezetni, hogy mindkettejük előtt még egyszer nyilváníthassam ohajtásomat. (*Csataj a' mellék-ajtón el*) 'S így ezután Füvesy úr sem fog aggódni azon, hogy Laura Csataj hadnagy' kezére jut; jöllehet másképp Csataj egy a' dicséretre legméltóbbak közül.

Füvesy. Már hiába, én csak azt tartom 's mondom is őszintén, hogy Csataj nem érdemes valakinek védelmére; valamint arról sincs kétségem, hogy ő a' gonoszok' műhelyéből kerekedett tanítvány.

Almády né. Azt fülhegygyel néha én is hallám róla, de azt is mondák mindig 's mindenhol, hogy Füvesy úr ugyanazon műhelyben dolgozván remek-műveket készít.

Füvesy. Ezek csak koholt, 's érdemes személyemhez illetlen rágalnak.

Almády né. Véleményem szerint Csatay' személyéhez sem illenek a' feljebb említett sértő kifejezések, minthogy Csatay hadnagy maga a' testesült jószág levén, annyira megnyeré szívemet, hogy mit sem tudnék tőle megtagadni.

Tizenhatodik Jelenet.

Csatay (*saját öltözetében Laurát vezetve fellép*)
a' Voltak.

Csatay. Épen azért bizván tens-asszonynak többször tapasztalt jószívűségében, reménylem, hogy Laura' kezét nem fogja tőlem megtagadni.

Almády né. (*álmélkodva*) Mit látok? Alig lehetek szemeimnek. Hisz Csatay úr azt mondá, hogy el fogutazni? (*kevésse gondolkozva, keserű mosolylyal*) Csatay urat nagyobb szerencse várta.

Laura. O! ő ezzel is meglepészik bizonyosan!

Csatay. Teljesen, sőt nagyobbra méltatlannak tartanám magam', 's örömöm rendkívüli leend, ha tens-asszony csak illy szerencsével engedend is élnem.

Almády né. No ez egyszer megengedek a' tréfaért.

Csatay. Annál is inkább, minthogy rossz következése bizonyosan nem leend; legföljebb Füvesy úr' szíve fog megrepedni, azt pedig majd megsodronyoztatjuk.

Tizenhetedik Jelenet.

Dörgő (*Julcsit vezetve fellép*) a' Voltak.

Dörgő. (*Csatayhoz*) Vitéz Hadnagy uram! én is szeretem Juliskát.

Julcsi. (*Almádyéhoz*) Én is Dörgöt, 's pedig igen nagyon.

Csatay. Ez nem nagy baj, ha nagyobb nincs.

Dörgő. Ugy ám tisztelt Hadnagy uram, de meg is kértem ám feleségül.

Julcsi. (*Almádyéhoz*) Én meg elmentem hozzá.

Csatay: Jól van Dörgő!, egyet gondoltunk 's ime kettő lett belőle.

Füvesy. Már sok is lesz egyszerre.

Almádyé. Füvesy úr! inkább az illy dolog' hármásával is jó; mi nem gondolunk egyet?

Füvesy. Nem tudom; azonban, hogy ezekkel egyet nem gondolhatunk, annyi bizonyos, mert hiába, minket már megdöntött a' sok szerda. 'S nekünk legföljebb azon egy emlékezet marad fön, hogy hajdan mi is voltunk illy virágok; de mivel szerényen szólva szerföltött korán-esett születésünk' napja, a' hosszú és sebesen futó időnek vihara minket a' kórók' sorába készítetett.

(a' kárpit legördül.)

V é g e.

Reményvesztett.

Boldog, kit a' Remény karol nehéz
 Pályája' szirtein,
 'S nem veszít erőt vadsorsa' szélveszes
 Rémdördülésein;

Boldog, kit átsegít az égi kéz,
 Hol a' kitűzött pálya sírnehéz.

De énnekem, kit a' sors labdakint
 Lökött, hányt, forgatott,
 Tán még bölcsőmnél a' reménysugár
 Végkép eloltatott:
 Mert lelkem olly vad éjsötétben áll,
 Mellyben hitem nyugpontra nem talál.

Láttam szelíd gyermekkorom' szakát,
 Hol minden élteli,
 Hol a' gyönyör' tárházát a' kebel
 Egy pontban fölleli:
 Én ekkor a' bájok' kies nyarán
 Legszaggatóbb fájdalom' harczolám. —

Vesztettem éltem' buzgó őreit
 'S erkölcsöm' gyámolat —
 Minőkkel magzat gyéren áldva, olly
 Áldott anyát 's apát.
 Azóta árva én és gyámtalan —
 Létem, magas pályáján, czéltalan,

Most a' varázs-álmaknak báj-honán
 Bolygok mint ifju még,
 Hol e' merész lángszívnek szűk határ
 Föld 's a' mérhetlen ég:
 De itt is üz egy szellem pártosan
 'S szaggatja szívemet halálosan,

Hol van kilátás jobb világ felé?
Sirban? — o szende ágy!
Öledbe minden elfáradt erőt
Vonz titkos néma vágy.
Nyilj-föl! megadja e' test is magát,
Hogy átölelje benn rokon porát.

K. B.

Az év' négy szaka.

Ha nyári holdas alkonyon
Ezüst patak' martján ülök,
'S felém szökellő jó Lidim'
Nyilt karjai közzé dülök:

Az évnek mindenik szakát
Tündér kecsében fölfelelem,
'S azoknak kéjdús édenét
Ez égi perczben éldelem.

Hirdetni hallok a' tavaszt,
Ha tiszta ajkin cseng a' dal,
A' dalló fülmilét felül-
Haladja hangja' bájival.

Ha szív-igéző kék szeme'
Szelid egébe nézdelek,
Abban tavaszt-hiresztelő
Égszínü ibolyát lelek.

Alatta a' nyár' legkecsesb
Ajándokát szemlélhetem:
A' rózsát, mellynek illatát
Ajkimmal elszörbölhetem.

Ha szűm szivén forrón dobog,
 'S tüzelgő ajkam ajkin ég:
 Édes gyümölcsöt izlelek,
 A' millyet ősz nem terme még.

Ha néha felfödözgeti
 A' csintalan hüves lebel
 Keblét, felülhaladja az
 A' tél' havát fejrivel.

Igy nyári holdas alkonyon
 Ha hűs patak' martján ülök
 'S felém szökellő jó Lidim'
 Nyilt karjai közzé dülök:

Az évnek mindenik szakát
 Tündér kecsében föllelem,
 'S ezeknek kéjdús édenét
 Ez égi perczen éldelem.

G...r J.

Ömlengés.

Szent érzemény lobog
 Keblem' hű rejtékén,
 Szelíd 's olly égi, mint
 Korányi szende fény.

Lelkemből kéjbe foly
 'S repül a' gondolat,
 Mint majus' hajnalán
 Az illat-áradat.

'S mint üdvesség' ölen
 Szeráfok' zengzete,
 Olly szép, olly mennyei
 E' szivnek érzete.

Ah! minden földinél
Magasabb gerjelem
Dagasztja, gyújtja fel
Vágyódó kebelem'. —

'S melly boldoggá teszen
Vég nélkül engemet,
Megmondom, mért honol
Szűmben ez élvezet:

„Egy alvó Nemzetet
Ébredni lát szemem
Viruló honban —'s ez
Imádott Nemzetem!“

Sz-y L-s.

Sírkereszt.

Romok között meleg
Keble' halottain
Egy ifjú andalog
Éj 's nappal' órain. —

Deli tündérileg
Jelentő termete,
Arczán kellemben ül
A' bának szelleme.

'S a' bának szelleme
Beszéli arczain,
Hogy ő szerelemnek
Csendel'g bús hamvain.

Szerelme tárgyaza
Leányt és ősi hont,
'S a' lányt az egyetlen
Takarja néma bolt. —

Honához vonzaná
Égő szerelme csak,
De azt is feldulák
A' zsarnokok 's hadak.

'S a' lány 's a' drága hon
Hol eltemettetett,
Ott most a' jó fiú
Egy vérző sírkereszt! —

Halka S.

T é l i d a l.

Hó borítja a' vidéket,
Hó' fejére már,
Hegytető, völgy, róna gyászol,
Lepve tél' komor fagyától —
Bús a' láthatár.

Hó-borított bús vidéken
A' lég olly hideg,
És a' táj' kopár határa
Jutva éke' alkonyára
Vad, silány, rideg.

Hóborított bús vidéken
Szívem' láng fedi,
Messze vágyam és reményem —
És hajh e' láng érzeményem'
Hamvva égeti.

O repíts-el tél' fuvalma!
Messze engemet;
Messze, hol e' hő kebelnek
Vágyi kívánt partra lelnek
Szép vidék felett.

O. B.

A' gyermek.

A' gyermek álmodik,
'S milly boldog álmain!
Angyalmosoly lebeg
Szelided ajkain.

Most zöld mezőben jár,
'S kis fürge lábakon
Kerget hímes lepét,
Pihen virágokon.

Vagy gyermek-társival
Tréfás játékra kel,
'S jó szél ha leng, bocsát
Sarkányt a' légbe fel.

Jó anyja fogja majd
Ölébe kis fiát,
Mond éneket neki,
'S arczára csókot ad.

Vagy hall tündérmesét
A' szép királyfirul,
'S kis szíve most dagad,
Majd újra elszorul.

A' gyermek ébredez,
'S mi boldog ébren is!
Szép álom őneki
Az éber élet is.

Kis keble bútalan,
Nem ismer bánatot,
Ébren cselekszi azt,
Mit alva álmadott.

Te boldog álmadó!
Írigylem álmodat,
Írigylem ébren is
Boldog nyugalmadat!

R. I.

A z á r v a.

Álmában látá mennyhonban az árva, szüléit,
És a' fiú boldog, mint soha nem vala még.
De hogy az álom tűnt, azt viasszasohajtva kesergett,
'S álom-italt vett-bé, és örök álmat ivott.

H.

A' györi vasutra.

A' magyar e' szép honba vasával tört utat egykor,
Most vas-utat nyit-meg más hon' ölébe vivőt.
Hírt aratott amazon, hanem a' 'zseb váltig üres volt;
Kincset ügyekszik hát hozni magának ezen.

B. J.

N é p d a l o k.

I.

Csiga-biga öltsd ki szarvad',
'S mutasd, Rózsám merre hervad?
Arra mutatsz, merre a' nap
Biborszínű hajnal fényt kap.

Oda mennék hamar én is,
Volnék fürge mint a' haris;
Hajh! de mellem erejéből
Kifogyott már késervéből.

Egy van hátra, tán az segít,
 'S végre vele összekerít:
 Hű maradok és állandó; —
 Kínom így lesz csak mulandó.

II.

Tavasza van már, elmúlt a' tél,
 Életemnek új öröm kél;
 A' szép leány engem szeret,
 Fogott is már velem kezét.

Foglalóra megcsókoltam,
 'S tőle egyért kettőt kaptam,
 A' kettőt is lefizettem,
 És érték más négyet nyertem.

De már ekkor adós lettem,
 Mert én attól nagyon féltem,
 Hogy majd igen bele tanul,
 'S utóbb csókért csókot árul.

Szép és jó ő, szeretem is,
 Híszem, hozzám nem lesz hamis,
 'S hogyha csókom nála kapós,
 Majd megmondja: „fizess adós.”

III.

Nem busúlok többé
 Ez életben,
 Mert nincs kiért égne
 Láng szívemben;
 Ugy is sok bűt értem
 Míg szerettem,
 És a' csalfa leány
 Szívnek hittem.

Mikor lefeküdtek
 Mások estve,
 Én a' Rózsám' házá-
 t
 Őrzém lesve,
 Éjféltsóha alva
 Nem töltöttem,
 Reggel még is első
 Felébredtem.

Nyáron ablakánál
 Gyakran áztam,
 Télen pedig érte
 Agyon fáztam;
 De mind ezek mellett
 Sem maradt hív,
 'S most hiszem, hogy hamis
 A' leány-szív.

IV.

A' leánynak ha piros,
 De mellette nem mázós —
 Illik a' csók arczára,
 'S nem akadnak nyomára;
 Maradj kincsem hát olyan,
 Ne légy sóha halovány,
 Még megnőne szegény szám,
 Ha csókban nem koptatnám.

Pim J — —.

Egy májusi-kézfogó 's előzvényei.

„Füleden felül cziczuskám ha kedves“ így szólt Kevyné a' küszöbön ülő; 's első lábaival fejét csinosan mosogató macskának, mely egészen megzavarta áhitatosságában, ki apró unokáitól körül-ülve, füstös kandalója mellett pozdorjas-kócz' eresztgetése közt a' szent hegedüből szokott énekelgetni; reggelenként pedig borongós álmait, ágya' szélén hosszú ahitozások közt egész ünnepélyességgel elbeszélni soha el nem mulasztá, mindenre bizonyos észrevételt tévén.

Jőj be csak lelkem Markám — mond a' másik szobában sepregető öregebb kedvesének — nézd milly csinosan mosakodik cziczuskám, K. Palkóék' háza felé fordulva; — tegnap pedig a' szarka csörgött; ezek valamit jelentenek, álmombam pedig egy virágcsomót láttam egy ifjutól neked egész szeméremmel adatni.

Marka, az öreg szüle' legkedvesbike, szerelmi érzelmek közt elmosolyodva, álmos könyvét, csizóját miket rendesen ágy-fejében szokott tartogatni, lélekörömmel előkeresvén, mikből hosszas ide 's tova forgatás után megtalálta: hogy virágcsomót látni kézfogót jelent. — Örökre lobbant Marka, mint jó csomó bankot behuzó kártyás — eszébe jutván Palkó, ki őt kezével megkinálta. Ez óta szüntelen a' tükör 's magacsinosgatás volt szeme előtt, könyve' jövődjét valósulni híven. Kendőkből csinált fejkötőket, úgy nézegeté tükörből 's mutogatá leendő menyecske-alakját: ha utczára ment — mi mostan fő foglalatosságai közé tartozott, — először is Palkó' lakát lopá-meg hamis szemeivel. Szóval: Palkóba tetétül talpig szerelmes lőn.

Hetek multak, 's hetek' jövőnek csupa falusi babonás jósolgatások közt; mert az öreganya nem volt

teljesen megnyugodva, vajjon páros vagy páratlan szám' olvasása közt kell é megállni a' tű'fokának a' csizio törvénye szerint. Hátra volt tehát még a' csupa hiedelem, a' {disznócsontok' ünnepélyességgeli kirakása. Tegyük próbát, mond az öreg-anyó, különben is ünnep következik; a' két fülűbe egy orjast le kell vagdalni takart káposztával egyveleg, ebből az öregapó is jóllakhatik, ki'már békételen kezd lenni, hogy csak jósolgatunk de nem főzőgetünk; azonban célunkat is határozottan megtudandjuk. —

Marka örömmel hallgatta öreg-anyja' jóslatát, 's mindenre — mint házassági kalandoktul elkábult leány, rá állott. Padlásra disznóhusért, 's kutra szaladt vizért. Ég a' tűz, ropog a' fa, forr a' viz, hevül Marka. Elhuzzák a' hívót a' toronybul, már jönnek is ki. Marka asztalt terít, de maga olly zavart mint gondolatja, minek következtében husostul rakta-ki a' csontokat, egész katonai rendsorba, szorosan megjegyezvén a' Palkót ábrázoló darabot, mit ha a' több közül először kapandna fel a' kis házikutya, teljesülend a' képzelt szerencse. De porba esett a' pecsenye; mert midőn füttyentene az öreganya, többen confluáltak mint kellett volna a' prédaszomjas komondorok, nem állván ellen az öreg-anyó hűséges konyhafegyvere — a' piszkafa; az ünnepélylyel kirakott darabokat, minden illedelmet félretéve, mohón felkapkodták az elhatározó négylábuak — és mi több, a' Palkót képező darabot kapó komondor megfulladt, torkán akadván az izmos csont.

E' furcsa kis theatrumi történetke, gyorsan mint kengyelfutó, járta-be az egész falut. Mindenki Markaékkal ebédelt, még pedig a' nagyon meghizott Mezei, Markaék' hű szomszédja, utóljára; mert egy részről a' jó érmellékítől felhevült kedvéhez járulván az eljátszott darab' története, más részről pedig sorban feltűntek előtte Kevyvel kisgyermek korátul történt kalandjai, épen midőn a' köleskásával jó keményen töltött takartot nyelné le, olly szörnyen talált nevetni, hogy mindjárt megpukkadt.

A' kedves Marka leendő képzelt férjhezmenetelének eldöntő véghatározására conflualt komondorokra nézve is bellum omnium contra omnes lőn ; mert a' csontdarabok fölött olly kutyaviadal támadt, hogy hozzá képest ama hires mesés kilenczfejű sárkánynak orosz-lánuali küzdése csak barátságos simogatás vala. De magokra Markáékra nézve is, nem kevés baj származott ebből ; mert azon kívül, hogy a' kedves Marka , a' viadal-lecsöndesítésben, épen azon uján kapott sebet, mellyel a' Palkóját képező csontot kimutatta, — az öregapós, — ki már asztal mellett ült szinte neki készült étvágygyal, éhen maradt, — adtával forgolódott az öreg szüle és kedves Marka körül, mondván: „álomnak, csiziónak, macska-dorombolásnak, szarka csörgésnek hinni, egy - héti élelmet elvesztegetni, az egész házat csuffá tenni, és semminek nem lenni, — megálljatok lesz még farsang. Almodtam én már eleget, de mindig ellenkezőleg ütött-ki. Voltam én már álmomban szolgabíró is, és másnap az esküdt huszonkettőt csapatott rajtam. — Aszszony! ebédet, különben az éhes magyar előtt meg nem állsz.“ —

Az öreg apóst egy butykos ér-mellékivel lecsilapítani könnyű volt: de még a' dolog' farkán más csomó is vala szétbontandó ; mert a' csonttul megfulladt komondor' gazdája, azon panaszszal járult a' helybeli törvényszékhez, miszerint Kevyék az által, hogy házörzójét megétették, több kárt tettek, mint Sámson a' filiszteusoknak, mikor vetéseiket felpörzsölte; mert e' miatt gazdasága és javai ezentul bátorságban nem lehetnek. —

Pötördy, a' helység' jegyzője — ki különben is kancsal szemekkel nézett Kevyre — kapott e' dolgon. De Kevy is pártolóra talált a' törvénybíróban, mint collateralis lineaban eső atyafiában Palkó is mindent elkövetett Pötördy' boszantására. Ki is telt tőle ; mert Palkó ármányos legényke volt, keze, mit szeme meglátott, ott nem hagyta. Már egyszer kívül a' mezőn Pötördy

lovát fark 's fül nélkül hagyta, most pedig háza folyásába dülő szép gyümölcsösének vetett tört , mellynek gyümölcsiből Pötördy ritkán, vagy soha mit sem látott, Marka pedig nyakig közte állt.

Egy este lest vetett Pötördy uram Palkóra, mint gyanúsára, el is érte célját; mert midőn Palkó a' kerítésen áttörne, rárontott Palkóra, 's szerencsésen megfogta. Pötördy stante pede elégtételt kívánt Palkónak adni; de ő sem mulasztott el semmit moderamen inculpatæ tutelæ-jára. A' dolog hát botra került. Palkó olly dühösen forgatta Pötördy' feje felett villámsujtásu füttykösét, hogy vele egy ütésre lesujtá. E' csatáért — halván a' nagy lármát, — Pötördy' két cselédjének megérkezése nevelte. Palkó látván, hogy a' dolog most mindjárt ros-z-lábon álland — visszaugrik a' kerítésen keresztül, de kalapja ugrásközben kiesvén fejéből processus violentiæ gyanánt a' kertben maradt, mit Pötördy feltápáskodván a' sulyos ütés alul, a' helység' házához küldött, miatta holnap criminalis pört kezdendő.

E' kalandot az öreg Kevy, következő éjszakán tudta meg a' mezőn lovakat űrző 's egy terepély-tölgy aljában nagy halom tűz körül települt paraszt suhanczoktól. Nem jó hír Markára nézve, nagyon félek, hogy Palkót ha más nem is, ezen cselekedete elszigetelendi Markától; mert tömlöcz! tömlöcz! átkozott név.

Reggel két ígáslovát vezetvén háza Kevy a' mézőről, a' helység' háza előtt ment el, honnét nagy láрма zajlék-ki, mellyből e' szókat hallá Pötördi öblös torkából ömölve: „tömlöczbe, tömlöczbe a' gazembert“; — más felől pedig: „Uram, Jegyző uram! szívesen kérem, nem jól vette fel a' dolgot, hallgasson rám!“ visított a' törvénybíró; „Halljunk szót; — rivalt a' másik bíró, — itt van már a' pályinka is, az új törvények szerint sincs igazsága, a' komondor ragadozó volt, úgy kellett neki, a' sebésznek járandó taksát le kell fizetni; csak hogy nem halt meg jegyző uram, mint Mezei barátunk — vivat — éljen!“

Ezen fülesiklandozó hangokra vérszemet kapván Kevi, bement a' törvény házba, kit némellyek mint beszédök' egyik tárgyát nagy hahotával fogadtak. Az asztalon három v. négy hengerpályinka állá őr, végénél az öregbíró és jegyző ültek, öblös pipáikból bodorfüstöt eresztetvén; előttök törvénybíró uram nagy méltósággal beszélt, tárgyal vevén a' békességet. A' kisbíró mindenkit sorjában kínálgatva teli poharakkal forgolódott, soknak pedig szemeik a' jó áldomástól, mint macskáé sötétben — csillogtak. „Itt a' pohár Kevi, igyék kend — szólott Pötördi, — vége mindennek, legyünk azok, a' mik voltunk; Palkó' dolgára nézve is megengedtem“; minek nagyobb bizonyosságára bírák-uraimék magnum áldomást biberunt. Csak derék ember volt az a' Csokonai — közbe szólt egyik tanácsnok — kinek a' döbröczöniek oszlopot is emeltek, tudta ő, mi kell a' bús magyarnak, mikor ezen nótát csinálta *(danolni kezd)*

Édes kincsem galambocskám,
Csikóbőrös kulacsocskám,
Érted halok, érted élek!,
Száz leányért sem cseréllek. —

„Nem ugy, nem ugy — hangosan rivalg a' jegyző: Száz törvényért sem cseréllek!“ A' tanács eloszlott. —

Az öreg Kevi, becsipvén jól az öröm-italból, laboda-módjára, kedves hirrel, valahára, hazavetődött a' tanács' eloszlása után övéinek nagy örömére, kiknek mind ez ideig orrukvére folyt. Palkó is füttyörészve pattogott négy ökre után Markáék' háza előtt szokott danájával:

Az én rózsám, az én Marcsám
Ha hallja az ostor' szavát,
Kedvvel vetegeti ágyát,
Mellyre fekteti Palkóját.

Mi lehet Markának ennél nagyobb öröm?

Ismét csörög a' szarka, megint mosdik a' macska, — lopva int az öreg szüle az asztal mellett varrogató Markának. E' pillanatban nyilik az ajtó, 's az öreg Fűri betoppan, ki annyival is inkább, hogy leánykérőleg vala öltözve, — gondolhatni, mi kedves érzést gerjeszte Markában. Marka székéről fölkelve, jósó cizcuskáján kezét keresztülhuzva, kiment a' házból, maga iránt olly hizelgő lett, mint beiktatási köszöntő.

Fűri egész illedelemmel, 's nagy falusi ajtatossággal közt elszavalá szokott falusi mondokáját, Marka' kérése lévén beszédének tárgya, és kosár helyett leányt kapott.

,Soha Palin kívül illy kedves vendég részemről nem volt nálunk' — illy szavakkal lépett-be Marka, Fűri elmente után; láttam mindent a' kulcs-lyukon, hallottam minden szavát, úgy örültem, mikor ezt mondta: 'vendő feleségül', hogy ki sem mondhatom. Öreg apám sem mondhatja már: álomnak, szarkacsörgésnek, csi-zionnak hinni, mindent megetetni, és semmiből semminek lenni; mert ime láthatja, hogy meg is kértek, úgy é oda adtak öreg szülém?' „Igen lyányom, már meghatároztuk azt is, hogy a' kézfogót szerdán délután fogjuk tartani, még pedig, hogy a' falusi lármától menttek legyünk, kün a' tanyán fogjuk ellakni, hova ígérete szerint Pötördi is meg fog jelenni.“

A' tanya kies helyen feküdt, egész melléke mulatságra termett helyekkel kínálkozék. Magas-hegy tornyosult a' tanya mellett, oldala a' szarvasok' tanyája, a' tető' ormán pedig egy régi vár vala látható, melly az éjféli komor baglyoknak ad szállást, alján pedig kellemes ligetek terülnek-el, nyulakat, rókákat magokba foglalók. Itt sütöttek főztek mindent, vig zajnak 's örömnem volt se vége se hossza.

Már készen volt minden, csak enni 's inni kelle. Kancsók, csutorák kézről kézre forogtak, mindenkinek tánczra perdült lába. kivált az öreg Kevyé, ki, mint szövőszékben takács — ezen áldomás-szó mellett egész fá-

radásig vesződött tánczra nem termett lábaival: ,csörgött szarka, billeg farka, dorombolt macska, tánczol gazdája — tánczra Kató, forogjon a' kancsó.' Ezen vigzajt egy puska-durranás, — melly a' hegy' háta megül viszhangzott — kissé megzavarta, de annál nagyobb tetőpontra hágott az örömrivalgás, midőn két terjedelmes-szarvu szarvas csörtetett köztük el a' liget' sűrűjében, miket bizonyosan a' puskadurranás zavart-fel. Ismét puskadurranás, 's annál nagyobb örömrivalgás; mert akkor ötlött eszökbe, hogy ők a' mulatási tárgyaknak e' szükséges eszközét honn felejték; de a' történet ezt is kipótlá. ,Szerencsés násznagnak, szerencsés mindene', monda Fűri, miután egész nyögésig ivott. Ismét durranás, 's rá ismét nagyobb rivalgás, annyival is inkább, — mert távulról e' szavak hallatszának: ,Pandur, pandur! ne bánts! 'E' szavak őket kissé figyelmesekké tevék, a' midőn egy pár vadász tünik-fel szemök előtt a' hegytetőn, mellettök egy kutya, nyulat tartva szájában.

A' két vadász, kik közül egyik tarisznájából jókora nyul lógott-ki, részt akarván venni a' vigzajban, lement hozzájuk, 's megtudván mulatások' tárgyát, a' nyulat azonnal, hogy vendégségök annál ünnepélyesb legyen, nekik ajándékozák.

Az asztal, egy a' természetből sűrűn összefont liget' közepire volt készítve, a' természet zöld abroszával beborítva, melly már elég gazdagon megrakva, várta a' mellé-ülőket. A' násznagyi helyet elfoglalja Fűri, mert a' csoport' örömelnöke, jobb 's bal felől a' két vadász foglal helyet, kik közül, mint már tudva volt, egyik A* uradalom' nőtelen ispánja, másik pedig ugyanannak nőtlen erdőseje volt. Kancsók kerülnek, vigkedv vigkedvet 's kaczaj kaczajt üz, még Fűri jajgatására is, ki egyik lábát, midőn násznagyi áldását az ujjára mondani felkelt volna — félforró zsirral végig öntötte. Ő tehát már privatizált, de az örömjaj azért nem szűne meg, mindaddig, míg a' sötétben tornyosuló fellegek fel nem álli-

ták őket természet-alkotta vigasztalóktul. Mindazáltal, hogy a' május' gyönyörét élvezhessék, a' két vadász' indítványára, ligetet ligetrül jártak össze. Az erdősz Markával lépett karöltve néhányat, mi olly bosszuvágyat forralt a' durva Palkóban, hogy a' vigcsoportot kérlelhetlenül oda hagyá, Markára halálnyilakat szórván.

Szomoru leve mindenki, mint megcsapott kőszikla pusztában. Marka kétségbe esett, attól tartván, hogy ismét lányná kell lennie. A' két vadász is, szégyelvén a' durva pór' tettét, tovább puskázott. Bár csak magát lőtte volna meg, hogy ne jöhetett volna ide zavart csinálni, — mond az öreg szüle; a' beteg Fűri is iniggy corrigálta mondását: „szerencsétlen násznagynak szerencsétlen mindene;“ a' vén Kevi pedig egész dühhel: „Verekedésen kezdődött, 's majd azon végződött; álmoknak, csizionak, szarkacsörgésnek hinni, mindent elvesztegetni, az egész házat csuffá tenni, és semminek nem lenni — megálljatok, lesz még farsang!“

Cs. Zs.

Ellentéti vonások az ifjú 's férfi-korbul.

Mint majus, az esztendő' pünkösdi hava, az év' több részeit: úgy mulja felül az ifjúkor, az életkor' szakait; de mikép az a' huzamosan tartó száraz hidegszél 's esőtlen napok miatt nem zöldelhet: úgy az ifjú a' mindenfelől őt környező csáb kísértetek miatt zsöngeszép korában nem virágozhatik. Sokszint játszó tárgyak megigézik, nyugalmit elrabolják; ostromolja a' múlt' emléke, a' jövő' sikamló reménye. Amazt — kivált ha alkalmá 's módja levén használni elmulasztá — siratja, busan andalg sötét képén, 's összetépett kebelével áll-

meg mohosult romjain, hol már csak halálmadár huhogja keresztül az éjszakát. Imezt, mivel ezerféle színben jelenik előtte meg, hol megöleli, hol magától száműzi. — Most sziklacsucson áll, mellyről messzi fel lát a' vidékbe, de midőn messzibb akarna tekinteni, a' láttott tárgyak szeme előtt összefolynak, sulyegyenét elvesztve, lezuhan a' hajborzasztó mélységbe. Majd ismét völgybe száll, mellyből mint örvény-fenekről, 's magát mintegy megszégyelve, néz föl a' meredek kopasz hegy' ormára, hova őt életveszély közt, üres álom 's mulékony báj kép csalja-fel, 's ott magát történetileg megfészkelve mint bérzi sas, büszkén néz lefelé a' maga alatt föllegekben játszó szivárványra. Elrabolja leginkább keble' nyugalmát, el mindenét a' szerelem. Ez felragadja őt az égbe, majd ismét porba sujtja-le, 's úgy bánik vele, mint pajzán gyermek a' laptáival, egyik kerülön, hogy magát kifuthassa, félre — 's a' másikon, hogy ügyességét bámultassa, égbe üti; a' harmadikon, hogy a' künn várakozó kapni-kivánókat hoszanthassa, a' porban gurdítja-el. Ekkor előtte a' nappal is olly sötét mint éjszaka, az éjszaka pedig sirgödör 's koporsó. Az örök ifjúságot zöldelő tavasz 's a' virányos nyár' pompája nem egyéb előtte, mint kiegészzt erdő, mellynek gyökerei a' föld alul fojtólag füstölgnek — 's a' gyümölcsös ősz mint zordon tél, vagy mint kopár és sivatag pusztaság, hol fene vadak ordítóznak, mérges kigyók sziszegnek. Mikor a' nap délszínben ragyog, rá nézve akkor is borús felhők alatt bujkál, 's a' felhőtlen ég is borult 's harsogva dörög 's kristály-boltozatáról zápor hull alá. A' hajnal' bibora előtte fekete mint éjfé, 's a' zefir' langy fuvalma északiszel, melly bömbölve orditoz végig a' lapályok, erdők 's mezőkön. A' szelid muzsika, halálharang; az örömdal halotti ének, a' vigalom siri gyász. Ő tébolyg mint álomjáró, 's akkor ébred fel, ha rá kiáltanak, vagy megrázzák, akkor is szive' gyötrelmére, szive' fájdalmára. Az estvétől fél; mert a' rá következő éjszaka, rá nézve nem egyéb, mint

siralomház, mellyben mint rab, csak kinosan nyög, csak fájdalmat és bút sohajt; a' reggel' derültéig mint halálos beteg fetrengi által gyötrellem-nyoszolyáját. Még az álmom is terhére van 's kinozza őt; mert borongós álmai bekalandozzák vele az egész világot, 's irtóztató vulkánin 's széles tengerein, vele keresztülkasul vándorolnak, 's egyiknek tetején megég, 's a' másiknak özönében elmerül; — vagy pedig szive' táblájára mélyen bevéssett szerelmesének képe, melly keblén keresztül kinosan viharzik át, mint forró hideg álmából kegyetlenül felrázza. Hijába forrnak körülte barátok, hijába ragyognak pezsgővel telt serlegek a' gazdag asztalon; hijába zeng musika, ő ezeket nem öleli, nem izleli, nem halja, ő folyvást beteg, 's egyért dobog keble: imádott bálványaért. Idegen előtte az egész természet, 's haldokló, csak a' süvöltő szeleket szereti, mikkel nyögéseit vegyítheti, 's azokban kedvese' sugalmát, melly őt megigézi, elbájolja, véli hallani. Ollyan ő, mint hamu alatt lappangó szikra, melly, ha ott elhamvadhat, kárt nem okoz, de ha lángra kaphat, faluk 's városok lángba borulnak tőle. A' jelent nem öleli, messze sovárg, mindig számol, de számolásai megcsalják, míg végre úgy jár, mint a' vizen martalékjával átrepülő mesés-madár, melly meg nem elégülve prédájával, a' víztükörben látott árnyékát is meg akarván kapni, e' miatt a' valót is elveszti. — Nem így a' férjfi: ő már mindezekén túl állva, — nem ugyan kivétel nélkül — megtanult a' multból következtetést vonni a' jelenre, 's ebből a' jövőre, minden kecsegtető gyönyört megvetve, ezerféle próba után diadalmasan meglépve 's legyőzve magában, házcsaládi bokros aggodalmira ébred fel álmából, 's ezek közt fekszik-le ágyába. —

Az ifjú, lángoló keblével nem bírva, bár veszélyt hoznak is fejére, — sugalmat szabadon kimondja, miket, a' mámor' szüntével, visszahuzni szeretne: a' férjfi eloltja hevült keble' parázs-tüzét; fékén tartja indulatit, mellyek korlátot túl nem ronthatnak; ha szól,

szabadon emelt szava veszélyt nem von maga után: mert ismeri a' világ igazságos 's igazságtalan kényes ítélőszékét.

Az ifjú' tervei könnyelműsége miatt változók, mint őszi idő 's mulékonyak mint álom; a' férfié, hidegvérűsége miatt, erősen állnak mint kőszikla, 's állandók mint szent eskü.

Az ifju olyan, mint kőszirt' oldalában mosolygó virágos kert, — mellynek, midőn kibontván a' reggel aranyhajfürteit, hajnali harmattól gyöngyözött pompájára, a' lepkék 's méhek illatdus virányabláira kedves nedvet színi messze földekről elcsapongnak: a' férfi pedig olyan, mint maga a' kőszirt, mellynek gyomra drága érzekkel telve van.

Az ifju hasonló a' tükörhez, 's a' férfi is; azon különbséggel mindazáltal, hogy: az ifju azon tükörbe szeret nézni, melly a' hosszukást is gömbölyűnek mutatja; a' férfi pedig abba, melly az alakot valólag festi le.

Az ifju' tetteit még kevés szem szokta kisérni, mellyek ha nemesek is, még nagy hatásuk nem igen lehetnek; ha károsak, orvosolhatók, 's néhány év helyre hozza; de a' férfi' legkisebb tettét is világ' figyelem kíséri; mellyek ha hasznosak, egy legázolt hazát talpra állítanak; 's ha károsak, hosszú századok' során keresztül eltemetik.

Az ifju' hiusága 's csapodársága, legfeljebb egy ártatlan szerelmes lyáncával ütteti keresztül magát: de egy férfi' hiusága 's álveleménye nemzűoka nagy inségeknek, háborukat kezd 's végez, országot rablánczra fűz, 's azt sokáig mint téli-fagy a' földet vaslánczczal keményen megszorítja, másikat lánczaiból feloldoz, megrázkodtatja a' földet, sőt készül kivetni sarkából, majd ismét a' felduzzadt tenger' szélvészeit lecsendesíti.

Az ifju csak remény' gyermeke, a' multtal nem gondol; a' férfi pedig anyja a' multnak, jelennek 's

jövének ; az elmúltat rendre elibe idézi , a' jelent okosan használja , 's a' jövőre nézve vezér fonalul tartja szeme előtt

Az ifju örömeiben vakon rohan jónak 's rosznak ; a' férfi ezeket komolyan megfontolja , a' mi jó , meg öleli , 's a' mi rosz , eltávoztatni igyekszik.

Ollyan az ifju , mint nyíltkelyhü rózsa , melly mennél inkább illatozik , annál több tövis közt van , mit sérelem nélkül leszaggatni alig lehet ; a' férfi pedig ollyan mint rózsaszál' árnyéka , melly sötétes , mint szép arcok' ránczbavonulása.

Az ifju hasonló a' hajnal' derültéhez , melly aranykoronáit feltette a' hegytetők' ormaira ; a' férfi pedig hasonló ennek délszínben ragyogó testvéréhez , melly jótékony melegével mindenbe uj életet lehel.

Az ifjut kevés bajok is megtörik , a' férfit pedig csak megintik.

Ollyan az ifju , mint a' folyóvíz ; a' férfi is , azon különbséggel , hogy : az ifju hasonló a' folyóvíz' forrásához , hol csolnak is elmerül , a' férfi pedig hasonló a' folyó-víz' hosszas folyásában megnőtt víztömeghez , melly hátán már nagy terheket lebegtet ; v. ollyan az ifju , mint kis csolnak , mellyet kevés hullámok is felfordítanak ; a' férfi pedig , mint víz' közepén álló kőszirt , melly a' hullámokkal daczol , mellyek hozzá-ütődván szétloccsannak.

Az ifju hevültében nem hallgat szíve' sugalmára , sokszor az előtte nyíló rózsát is letapodja , 's a' hiú álmok' borongós képét bámulva kergeti ; midőn a' férfi hosszas tapasztalás után megtanult engedni keble inté-
sinek , minden léptire vigyáz , hogy valami hasznost le ne gázoljon.

Ollyan az ifjú , mint porlós földben nőtt fa , mellyet az erős szél gyökerestül kidönt helyéből : a' férfi pedig mint szirt közt felnőtt fa , mellynek gallyait a' szelek ha összetördelték is , dereka gyökerein erősen áll.

Ollyan az ifjú mint ház-tetőn fényes gomb; a' férfi pedig mint az alap, melly erősen tartja az épületet, hogy a' háztető meg ne mozduljon, 's a' fényes-gomb le ne essék.

Az ifju magának sokat ígér, és ha ígéretei nem létesülnek, bánatjában meghajol, mint gyenge ág, mellyre terhet akasztanak: a' férfi pedig megtanult magának nem ígérni, 's keveset adni, 's ha a' kevés nem teljesült, többet próbál, 's ha ez is megcsalta, tanúságot vesz magának, a' helyett, hogy elcsüggedjen, nő mint teher alatt a' pálmafa.

Ollyan az ifju, mint kertész' fiatal oltványa, mit ha télire be nem kötöz, az erős hidegben megfagy 's elvesz; a' férfi pedig ollyan, mint gyökeret vert fa, melly már a' tél' viharival sérelem nélkül is megdaczol; vagy ollyan az ifju, mint koronás tölgy árnyékában növő sarjadék, melly mellől, ha kivágják a' tölgyet, csak sinylik, 's nem lévén árnyéktartója, el is vesz; a' férfi pedig levágott tölgy' törzsöke, mellyről a' sarjadéknak árnyéktartó ágak nőnek fel.

Az ifju lángképzelmítől felhevülve mint sas a' kőszikla' tátongó mélységiből magosba felcsapong, berepüli a' távolban pillogó csillagok' végetlen határit, 's ismét földön áll: — a' férfi is ollyan, de azon különbséggel, hogy: amaz még nem lévén kibontakozva tökéletesen lelkiereje; csak a' látott tárgyakon álmélkodik: emez pedig a' látott tárgyakat kifejti, magyarázza; megméri a' csillagok' magosságát, egymástól távolságát, mellyek egymástól elszórva, egymás felett 's alatt hömpölyögve hirdetik 's beszélnek az Isten' nagyságát.

Az ifju hasonló a' szép boltban diszló drága művekhez: a' férfi pedig hasonló azon derék művészhez, ki azokat készíti.

Az ifjú mint élet' legszebb gyermeke, könnyelmű, mindig csak mosolyg mint tavaszibolyája, 's büszke mint rózsaszál; 's mint ez virágok' királynéja: ugy az

ifjú a' gyermek', férfi 's emberi időszakok' fenséges trónján ül, melyből — mivel trónját az élet leggyönyörűbb kellemei ragyogják körül, kicsinyítő üvegen szeret lenézni mindenre; mert ezt mondja: ő is ilyenből lett mint én; még én őt túl haladhatom: a' férfi, ki rendesen már ön állásu, ezt nem mondhatja, mert ő már többé ifjú nem lehet.

Az ifjú hasonló azon hadvezérhez, ki először száll ki csatasikra, ki ha győztes lett, diadalt lobogtató zászlókkal, büszkén 's magas kebellet tér vissza honába; ha ellenkezőleg, mély seb fészkel meg magát keblében; a' férfi pedig hasonló a' több csatát diadalmasan kiállott hőshez, ki ha nyert 's megvitt minden életzivatarral, taps és koszoru ékesíti; ha veszített, csak hiányt érez keblében.

Az ifjú többnyire állhatatlan 's föltételiben változó; mit ma ígér, holnap megtagadja; mit szent esküvel köt-le, azt megszegve felbontja; a' férfit, nem kivétel nélkül ugyan, szilárd akarat 's állhatatosság bélyegzi; mit ígér, ha csak belőle nagy kára nem következik, teljesíti; mit ma feketének mond, azt más nap sem mondja fejrnek.

Az ifjú' lelke mindig a' jövődő titkos szőnyegével van betakarva, kétes reményén andalog, a' közép uton célját elérni hosszúnak tartja, a' jelennek öröme 's bánata közt, ha tudná is, különbséget nem akar tenni; olyan ő, mint a' soká alkudni, sokat nyerni szerető kalmár, ki csak azt veszi észre, hogy már más szedi a' makkot, 's aztán csak könnyes szemekkel nézi, mikor a' másik kaczaj közt tölti-meg nagy zsebét: a' férfi a' jelen vidám, vagy bús képe közt különbséget tesz, megkülönbözteti fekete oldalát a' fejtől, az egyenes utból csak akkor tér-ki, mikor a' mellék-utat célirányosbna 's rövidebbnek látja, 's azon van, hogy a' kicsiny, ha hasznot nem hajt, kárt se okozzon.

Sok vonás volna még, az előszámálthoz hasonló, az ifju korból; de az ifju korban is van egy vonás,

melly az ifjúkort, minden gyenge oldala mellett is, minden életkor' vonására árnyékot vet, 's ragyog felettök mint sötét helyen a' karbunkulus. Ez az ártatlanság. Az ártatlan ifjunál, kinek szíve még rosszat nem ismer; egy szemérmes szüz lyánnál, kinek keble mint napsugár tisztán ragyog, mi lehet égiebb!? mihez hasonlítsam őket? — a' havasi kristályhoz é, mellynek tükrét még a' hajnali fuvalom sem lengeté meg? azon szép csillaghoz é, mellynek arczat maga a' nap festi-meg égi lángjával? azon angyalokhoz é, kik égben zengedeznek, vagy azon rózsá-koszorúhoz, mellyet a' hasadó hajnal tesz-fel a' csúcsokra?!

— y. — d.

A' száműzött.

Napköltekor miért
Sötét az én egem,
És éjjel nem ragyog
Szép csillag énnem?

Mért nincs virágbokor
Mezőmnek selymein
Harmat-tartó — kinyílt
Bimbóknak kelyhein?

Mert tél szállotta meg
Öröklő, keblemet,
Melly pusztává teve
Örömtől engemet.

Mert búval mulnak a'
Viradt napok, hetek ;
És keblemből soha
Ki nem tekinthetek.

Ki egykor üdvöt élt,
De elvesztette azt,
Bár milly szép ég alatt
Nem érhet az tavaszt.

Hajh! én sem érhetek,
Mert sorsom számüzött,
'S hazámat gyászolom
Hideg sziklák között.

Emlékkönyvbe.

Mig én emlék-lapodra
Jegyzéném nevem',
Engem irj te addig
Szűdbe, kedvesem;
Irj-be hű szerelmed'
Ércz betűivel,
Ugy hiszem halálig
Nem felejtész-el!

Vidéki.

Por és ember.

Dicső az istenkézzel magasított ég, a' föld' királynéja dicső, midőn az éj' fekete fátyolával borítja fenséges homlokát, midőn elbarnulva mintegy móruló gyöngysugarakkal hinti be fekete kebelét. Ekkor az alacsony föld, láthatlan trónja körül magas ünnepet szentel, a' dalzengő csalogány elnémul bámultában, 's a' föld' lelkes fia gyönyöríttasan borul arczára; csendes ünnep van!

Dicső a' magas égkirályné, midőn elveti homlokáról a' gyászleplelt, midőn elhajigálja melléről sugárzó gyöngyeit, 's ártatlan homlokára ifjú rózsákat tűz! Dicső midőn lehull fejeéről piros rózsakoszorúja, midőn csillogó koronát tesz derült homlokára. Csak egyetlen fénykő ez; de magában egyetlen, 's a' legszebb korona, melyről fejedelmi kegysugár özönlik a' földre; mellynek minden parányára lángbetűkkel van írva: legszebb az ég, az ég legjobb!; a' csalogány' dala halát zeng, az ibolya illat-imát röpít a' kegysámolyához, a' föld' szíve felforr, buzogva sohajt éghez, és sohajtva vágyik az éggel egyesülni!

Föld, te nagy óriás! tenmagadnak terhe, ki alig mozogsz körödben! mikép vágyol ég felé!? a' pillekised, könnyű 's röpke szárnynyal bir, még sem vegyülhet az éj' csillagai 's a' nap' sugárai közé. Könnyebbnek kell lenned a' pillénél, a' pehelynél szállangóbbnak ki égbe vágyol!

'S im! már könnyebb a' föld a' pillénél, szállangóbb a' pehelynél, és égbe vágyik! a' föld' kérge parányokká oszlott, aprított részei könnyűek és szállongók még a' csendes zefir is ég felé ragadja, és a' porszemek vetekedve tolódnak a' csillagok felé 's a' sugarak közé!

Lassan, lassan vakmerő por! gyöngye akarsz-e lenni barna égednek, vagy sugara fénylő nappalodnak? thrónon akarnál-e díszleni? hol vannak szárnyaid, mik égbe ragadnának? hol aranyszínéd, hol van gyémántfényed, melly arany 's fény közt sugarát megtartja? por-színéd látható, ha láttatol elfuvatol, vagy tán láttatlan kívánsz fényleni? Te por, te föld fia, anyádat kívánod egészen királynévá tenni: 's elszakadsz anyádtól, magad légben nyargalsz, anyádat éketlen, kopáron hagyod! Van erő szívedben, benne nyugszik a' menny' magva. Neked földhonodban kell maradnod, mennyedet nem csillagoktól félve lopnod, de tenmagadnak alkotnod!

Ez ötletek villantak át a' magas királyné' homlokán. A' hévben meghasadt föld nyilazta magas szívét, 's a' századokat győzött hézagok' barna mélyei barna felleget vontak a' királyné' derült homlokára. Szánakozott a' föld' elszórt porán; szánakozott, 's részvevő forró könnyeket sirt a' föld' fiaira!

Üdv nektek tiszta könnyek, ti készítek a' barna porból tiszta bájeget! mert ti hűtitek meg a' por' felleget, ti költitek hozzá anyját és honosít!

Az égsirta könnyük leperegtek, és az ég' utján lézengő porszemeket visszavezérlék honjokba. A' leszállt porszemek szoroson ölelék át a' szent cseppeket, 's a' porszemek egymással örök frigyét kötének. Édes volt az egyesség, 's az egyesség nedvét megízlelék szomszédjaik, 's tetszett nekik a' mennyei éd, 's ők is tagjai lőnek a' szövetségnek. Együtt valának már, ha a' napláng lobogott 's az éjnek csillagit karöltve szemlélék.

Az egész földre peregetek a' szent könnyük, és szoros szövetségre lépett a' föld' minden pora. A' hasadékok összeforrtak, a' halmok megszimultak, a' hézagok megteltek, a' nap 's csillagok örvendtek, 's a' föld barna föld vala.

De még csak a' külszínre borult az egyesség' takarója, még a' meli' bensejében nem egyesítének könnyeid szíveket irgalmas ég!

'S im már pereg a' szent köny, nem a' bús szána-
kozás', nem a' fájdalom', de a' vig öröm 's derült re-
mény' könyűje; a' magas szem könnyez: de a magas
gyémánt teljes fényt sugárzik.

A' föld' pora egyesül bércek alatt 's felett, a' ha-
lál' térein, virágos kertekben, sirhanton, hegyeken, er-
dőkön 's réteken, a' föld alatt 's felett a' por egy test-
té lett!

Ah! mi lett belőlem? most így kesereg a' porsze-
mekből vált terhes földtömeg; az utas borzad csak feke-
te képemtől is, átkozza sulyomat, ah nincs remény,
hogy éghez közel jöjjenek én!!

De égneek mása léssz, könnyedves földtömeg! hall-
gass, még nem tudod szivedben mi szendereg. Csak
egyesség legyen veletek porszemek, szívetekből fog ki-
kelni egetek.

Az ég' palástja szende kék: a' csendes völgyben
kis virág nőtt, emlénynek nevezik, 's épen olyan kék,
mint az ég. Eg' palástján langy zefir hófelhőkkel kéje-
leg 's hóliliomokkal kéjeleg a' zefir mezőkön is, az éb-
redő meny piros ágyból kel ki hajnalon: 's piros rózsák-
kal üdvözli a' mennyet a' kert virágos ágyakon. A' gyöngy-
palástos ég arany sugárt tűz derült homlokára: 's az em-
lén' szíven gyöngyi közt arany sugárzik ki. Az ég bús,
homlokán sötét felhő borong: 's épen illy setét felhő föl-
dön a' bús viola. Az egen csak egy nap van; a' föl-
dön minden csepp a' virág felett egy ég és egy nap; 's
a' harmatrakott fa millió levelén millió az ég, millió a'
napfény. Mi nincs a' földön, mi az égben van? ha
homlokára tüzi is a' nagy királyné legékesb szalagát,
mellyben minden ritka kincseit kismértékben ragyogtatja,
mint a' kalmár ajtajánál szép portékáját: olly kincset
nem mutathat, minő a' föld' színét nem ékesíti!

'S így a' porból nőttek ki a' magas királyné' ifjú rózsái, az arany sugár, 's az egész meny is az egyesült por' szívéből sarjadzott ki.

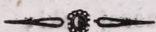
Ti magas tölgyek, erősen álltok mint ég' oszlopi, ti legyetek az egyesség', a' földi mennynek is erős gyámjai! Lombos ágakok vessen hús árnyékot a' föld' porára, 's védje az egyesült erőt káros oszlás ellen!

De még dicsőbb eged az ember; ezt is egyesülve szülted föld' pora. Por az ember, 's arczán hajnal' bimbó ülni, szemében ég, nap és csillag lobog, homlokán felleg borong, fejére barna éj szállt. Ő maga ég, míg együtt van a' por, és új eget teremt. Éjjel nappali fényt alkot, tél' szívéen tavaszt hoz elő, villámlik, dörrög, mennykövet szór, komor 's derült égnek alkotója ő. 'S midőn oszlani kezd az egyeség testében, a' nap elalszik és a' menny elenyészik. 'S midőn egészen feloszlott a' por a' sir' gödrében: egy emlék sem nő ki abból; elveszett az égnek képe!

És a' porszemekként szétszórt ember-egyének mikor tündöklének, világítanak, melegitenek fényes nap gyanánt? mikor lobognak csillagtűzként pályájok' egén? a' mikor szív szívhez szorul, kar karral egyesül: akkor nap, akkor csillag a' por' fia! Avagy egyéb-e a' napfény csomóba szedett lángsugaraknál? melly mivel bokros, messzire veti világát, melegít, a' fázó embert kihívja hideg kunyhójából, a' virágot kiszólitja sötét tömlőcézből. 'S tehetne-e ennyit a' szétszórt sugárcsomó? mi egyéb a' csillag lángtűznél, mellyet az éj' tengere nem bír eloltani? 's a' szétszórt csillagporok ragyognának-e a' végetlen tengeren? Ragyogott mindég a' sok ember, ha az egyesség egy testté forrasztotta; tűz keblének lángjai messzire lobogtak szét, 's napként uraltattak, mert sok fénysugár ölelkezett össze. És midőn megfutá pályáját a' nagy nemzet, vérző szívvel szállt homályos alkonyába, 's midőn ráborult az enyészet' gyásza: koronként felgyuladt vezérsugárai nem aludtak el,

de csillagtüzekként pillognak a' halálos leplen át, és csillagbetűkkel hirdetik: „halhatlan dicsőség a' földi egyesség!“

N.

A' zsarnok.

Vad kedvében ül a'
Zsarnok pamlagán,
'S szíve, a' kegyetlen,
Festve homlokán;

Térdein előtte
Ifju nő rebeg:
Hogy bűnetlen férjét
Ne ölesse meg.

„Mondd a' durva földnek,
Melly már elnyelé,
Adja a' halottat
Életben elé!“

Szól és gúnykaczaj kél
Zordon ajkain,
'S a' nő fájdalommal
Megy-ki ajtain.

Ül tetsző gyönyörrel
Duzzadt pamlagán,
Gazdag érez halomban
Csillog asztalán;

Jó az özvegy, és hoz
Két kis gyermeket,
'S tápszerért esdeklik
Öntve könnyeket.

„Elbirják a' munkát
Izmos karjaid,

Dolgozz, 's nem halandnak
Ehen fattyaid!"

Szól, 's vad ajkain kél
Gúnykaczaj neki,
És meghalnak a' bús
Özvegy gyermeki.

Jár és kél dagálylyal
Széles udvarán,
Apródok pezsegnek
Nagy számmal nyomán.

És a' mindenétől
Megfoszsztott beteg
Sirva kéri: telkén
Lakni hagyja-meg.

„Mig elkészíteném
Új hajlékodat,
Térj a' vendéglőbe
Érni czélodat!"

Szól 's vad ajjakára
Gúny-mosoly szökik,
'S a' betegnek szíve
Verni megszünik.

Termében gondtalan
Bíbor pamlagán
Édelg fényes nője'
Hófejér karán,

És az ajtó nyílik,
És jó rémalak,
Mellyre éjsötét-szint
Válnak a' falak.

'S a' gúnyló kaczajnak
Vége ajkain,
Félelem-veríték
Forr-ki arczain,

És kegyért hiába
Esdeklik vala,
Karjain nejének
Borzasztón hala!

Sp.—G.

Bús Menyasszony.

Földi üdvem' adója
Kedves leány,
Menyasszonyi koszorúd
Hóhalovány!

Menyasszonyi koszorúd
Mért halovány
Fejlő élted' 's kellemid'
Szép tavaszán?

Szőke fürtid' hullámin
Miért leng bú?
Tekinteted olly kinzó,
És szomorú.

Homlokodon ég helyett
A' bánat dül,
Ajkaidról a' mosoly'
Rózsája hull,

Szemedben, hol menny virúl,
Mért e' könnyecsep,
És szívedbe fájdalom
Mért érkezett?

A' lány' szíve fölremeg
Bánatiban,
Ajkirul illy szózat jó
Fájdalmiban:

„Búmat halld meg vőlegény ,
Kit szereték ,
Sors ragadta tőlem el ,
'S árva levék ,

Erőszak mi hozzád fűz ,
'S nem szerelem ,
Ez oka , mért olly borult
Az én egem.

Számüzött.

1.

Éj sötéte dülja keblem'
'S szörnyü fájdalom !
Hont vesztve bús keservben
Hangzik el dalom !

Túl-határok' térein tán
Földerül egem ?
Búm enyészik , 's új reményben
Zeng föl énekem ?

Túl-határok' térein tán
Tiszta érdek él ,
Zsarnok önkény lánczra nem fűz
Szent erényekért ?

Hon' szerelme messze földön
Nem tilos talán ?
És az ifjú nem bűnhődik
Keble' lángzatán !

2.

Hont keresni , hont találni
Keblem ég 's hevül ,
Szól az üzött , 's nyugtos arczán
Szép remény derül.

Hő szívében égi lánggal
 Égi láng fakad,
 Hon-találás, és hevétül
 Lelke földagad.

Hon reménye láng hevében
 Szíve kéjbe leng,
 'S ajkiról énekbe ömlő
 Illy öröm-szó zeng:

3.

Eszakon lobog szövétnek
 A' dicsők' honán,
 Zsarnokoknak, és erőszak
 Összedült román.

'S a' szövétnek — a' szabadság
 Szent szövétneke,
 Üdve szűmbe hat 's beforrand
 Égető sebe;

Ott találom föl hazámat,
 Túl határain,
 Hol vad önkény nem mosolyog
 Könnyek' árjain;

Ott imámmal kérem a' nagy
 Égnek Istenét,
 Áldja meg hazámnak árva
 Jámor nemzetét!

M.—M.

A' hontalan.

Fájdalom közt szült anyám,
 'S voltam kinja — én,
 'S kinra várt enyh-álmait
 Elszopám melyén,

'S a' halvány, gyöngélkedő,
Vélvén gyermekét,
Hozni fényt éltére még
Oly sok éjjelért,

Csók közt ringatott szegény!
És nem sejtheté,
Hogy kit ő így ápola —
Most — a' bánaté:!

Bánat illik szívébe
Kin 's fájdalomául,
'S hó könnyű szemébe, — ki
Teng hazátlanul!

Szív-beteg.

A' mi földön élv vagyok
Átok — énnekem! —
Hah öröklő nagy vadon
Börtön — e' kebel!

'S foglyát meg nem ismerem,
Öble olly sötét:
Nem tudom kimondani
Szívem' érzetét!

Mért nem tudom mondani,
A' mit érezek ?!
Mért nem tudom mondani
Mennyit szenvedek !

Úgy tán e' nagy szózaton
Sebzett szív-erem
Megszakadna, 's lenne csend
Szenvedelmemen!

Ah de nincs szó, mondható,
A' mit érezek!
Ész, nincs, azt megfogható,
Mennyit szenvedek!

A' pártosok.

A' lány, kiért egem'
Od' adtam volna én,
Boldogságom helyett
Poklot nevelt keblén;

Szerettem, 's hű valék,
Hűtlen lön a' leány:“!
— Hallom csak e' panaszt,
Nappal és alkonyán!

És ah te drága hon,
Te szúzi — hű — leány,
Hozzád e' pártos nép
Olly lenge és silány!

Kérelem.

Mondjátok meg nekem!
Mért e' nagy érzet,
Melly búval, gazdagon
El- ellát engemet?

Mondjátok meg nekem,
Mondjátok — égiek:
Mert ezt, ha kérdezem
Földitől, -- csak nevet.

Mondjátok hát nekem,
Mondjátok égiek!
Miért e' néma bú,
Mért e' nagy érzet?:

Esdem. — 's az ég se szól;
 Mert félti angyalát;
 Ki dúlni bünyösen
 Meré szívem' honát!

Hajh a' föld' mindene
 'S az ég is ellenem!
 Mért is lehellek hát;
 Mért is van életem!

Ruttkay Emil.

Nagy Kristóf.

El- bejárta Krisztus e' világot,
 'S hiveit szívökben kémlelé,
 Szórva szóra sok szép tanúságot,
 De tanácsit ritka követé.

Látta ő, hogy a' pénz' csalfa fénye
 Kedvesebb az úr' ígéinél,
 Mig szunyadva hallják ezt a' paptól,
 Elmuló jókért minden hal él.

'S buslakodva illy tapasztalásán
 Addig járt és kelt mindenfele,
 Mig elvégre juta nagy Kristófhöz,
 A' kit a' nép szentnek hirlele.

Nagy Kristóf toronynyi szálasságát
 Nagy keresztyénségre fordítá;
 A' vörös tengert keresztülgázlá,
 'S kik jól kérték, általszállitá.

Hol terhes hajó csak, mint az alma,
 Lebdesett, 's könnyebben ment alá;
 Ő csak térdig halt be, 's feltűrözve
 Czombig, szárazon meglábolá.

Mint két cserfa, olyan izmos karjain
Úgy látszott a' csorda néprakás,
Mint sötét varjak sz. István' tornyán;
'S ő, ha mozgott, mint földindulás.

Volt pediglen Krisztus gondolattal,
Hogy Kristóf felebarátit át
Istenes szándékból hordogatja:
Más világon várva csak díját.

És hogy a' valót még jobban lássa,
Hozzá álrubában járula,
Árva gyermek módra; rongy-zekében,
És mezítláb: 's szépen szól vala:

Vinné által, sínylő anyja várja
Mély sebére orvos fűveit,
'S még orvoslább ápolási között
Vérző szüüből csorgó könnyeit.

„Ej, te tollu! mert talán én
Általfáradok veled. —
Monda Kristóf, hisz eléggé
Kis ujom' sem terheled.“

Még soká esenge, de süketnek;
Mig végtére úgy egyeztenek,
Hogy sok nép a' mit szokott fizetni,
Egyedül azt mind fizesse meg.

'S indulának. Dé kellő középben
Vőn fel Krisztus isteni erőt,
És magát annyira súlyosítá,
Hogy Kristóf nem képes birni őt.

Erre arra kezd tántorgani,
Térdre, orra, hátra bukkani,
A' nagy bot kezében hasztalan.

Mert erője már szakadva van ;
 És reszketve , mintegy korhadtt mester ,
 Feldől , 's zuhanása árvizet ver.

És midőn rettenté elnyeléssel
 Ó a' véghabot 's a' véghab őt ,
 Felsőhajt , szívében rettegéssel ,
 És imádá a' csodás-terüt.

Ekkor mint hajnalfény éjsötétből
 Úr Krisztus kifejlik a' zekéből ,
 És legott tulpartra eljutának ,
 'S újra neki kezdett a' morálnak :

„A' pénz rendkívüli szomja
 Alacsony tettekre vesz ,
 A' magátvető gyakran kis
 Terh alatt is süllyedez.“

Hajh , de szél fűtt , 's a' gyöngy szót elhordta ,
 És azért gyakran ma is találász
 Felfuvalkodott kevély nagy embert ,
 Kit kis terhhel könnyen megréfálsz.

A' pénz csalfa fénye is maiglan
 Kedvesebb az úr' igéinél ,
 Szundikálva hallják ezt a' paptól
 'S elmuló jókért minden hal él.

Szentiváni Mikó.

Az elkésett eprész-leány.

Komor felhők tolazkodnak
 Az ég boltozatjára ,
 A' munkások takarodnak
 Haza békés tanyára :
 Hah ! 's én magam itt maradtam
 Elhagyva társnéimtul ,

Kikkel egész nap fáradtam,
Falunk még a' hegyen túl!

Igy sirt a' lány, kosarában
Epret tartván kezében,
Mellyet a' hegy' oldalában
Szedett a' nap' hevében,
'S egy nyílt barlang tünt szemébe,
Arra vette lépteit,
Annak mohos üregébe
Felejtendő terheit.

'S immár a' nyíláshoz ére
Előtte áll egy kereszt
Korhadt fából, borzad vére
'S egy mély sohajtást ereszt,
Benne üle egy remete
Asztalán mécs pislogott,
Olvasó szemet pergetett,
'S szemében tűz csillogott.

Béköszönt a' lány remegve,
'S a' zarándok fogadá,
'S az epréslányt szívdöbögve
Szállására fogadá.
Enyhádó ételt és italt
Raka mindjárt elibe,
'S a' remete e' rövid dalt
Sugta a' lány' fülibe:

Leány régen keresélek
Higy szavamnak, tégedet,
De mind eddig nem lelélek,
'S nem birhatám szívedet:
'S most midőn nem reménylettem
Azt se, hogy meglássalak,
Itt ülsz kegyes Te — mellettem,
Engedd hát hogy birjalak!

A' leány, ki zavarodva
Hallgatá ez éneket,
Bú, 's örömmel tusakodva
Várt nyilvánosbb jeleket,
De mit látott? — gyászos' mezét
A' remete letevét,
'S most kezét ki megfogá, az
Kedvese, 's az ölelé. —

Sp.—G.

Ohajtás.

Szelid mint angyal-álom
A' szűm-imádta lány,
Kiért epedve égek
Szerelmem hajnalán.

Jósága égi jóság,
Hűsége végtelen,
Szemében az üdvezület'
Varázsa van jelen.

Nem kéjnek ösztönéből
Hevül szerelmre ő:
Szerelme mint korány-fény
Olly tiszta 's éltető.

'S szépsége halhatatlan
Mint isten-ideál:
O! él-e szellemibb lény
A' menny lakóinál?

Lényét imádva, oltárt
Érette térdelek:
'S keblén viszon-szerelmet
Oh vajha nem lelek!

Ha kegy van, és igaz, hogy
Mindenható vagy Ég,
Add őt, de őt arámúl,
Kiért szerelmem ég. —

Lisznyay

1840

Béla herczeg

(ballada)

1. A' száműzött.

„Dördült fölöttem a' vihar,
De őt nem rettegem, —
'S bár sujsa villámát reám,
Ezt visszadörgetem.

És dőlni kellne bár dicsőn
A' nagy küzdés alatt:
Boszúlva lenne ő, és én
A' véres áldozat.

De türok és a' száműző
Parancsnak engedek —
'S tetőled szűm-imádtá Hon
Fiad bucsút veszek!

Egy láncz szent kebledhez csatol, —
Ez a' hon-szerélem, —
Mert kéjjel-dús emléiden
Olly édes csüggenem.

Apám a' sirban álmodik
Nagy és hős dolgokat,
Bátyám tapodni kénytelen
Uj földhatárokat.

Vazúl halál' fia; — magam
Hont hagyni kénytelen
Egy láncz csatol szent kebledhez —
Ez a' honszerélem.

Mert értted a' nagy istenek'
Lakához küzdenék,
Lehoznám a' napot 's reád
Abból fényt hintenék.

Hogy látnád messze ormokon
Tükrözni fényedet,
És tengeren túl hallanád
Említeni nagy neved'.

E' szent szerelm az, melly miatt
Hozzád ragaszkodom,
'S a' népek' istenének hön
Értted imádkozom ;

Hogy hős fiak buzogjanak
Ah Hon, virultodért!
És minden honfi kész legyen
Értted ontni vért.

'S vezesse nagy csatáidat
A' harczok' istene,
Dicsőítessék csend-időn
A' kornak szelleme.

'S tőled ki most hamis gyanú
Miatt száműzetem,
Majd feldoboghasson vigan
Keblem szép híreden.“ —

Igy Béla; 's lángszemét könnyű-
Özön nem futja-el,
Ön érzetében csöndesen
Készül utazni el.

'S mint szirti-sas, kit ég boszú
Üldöz villámival,
Hogy a' naphoz felküzdeni
Merészle szárnyival;

Repül, és vissza-visszanéz
 A' szirt' lakóira,
 'S örül, ha békenap derül
 Sziklája' ormira:

Megy Béla; keblét fájdalom
 Honolta csöndesen
 'S veszély nélkül már áthalad
 A' höní téreken;

És visszanéz a' drága, szép
 Virágzó hon felé,
 És lelkét a' lángbuzgalom
 Szent szókra tüzelé:

„Isten! hazámnak istene!
 Te halljad eskümet:
 Boszúld-meg, ha magyarhónért
 Kimélem éltetemet!“ —

'S jobbában villám-ősi kard,
 Szemében láng lobog,
 És a' hideg páncél alatt
 Hős szive feldobog.

És áldva a' magyart 's honát,
 Áldott szép téreit,
 Más hon felé téríti most
 Ménjének lépteit.

Megnézi a' kemény-nyakú
 Csehek' vad táborát; —
 De nem mulat, sietve megy
 Szép lengyel-honba át.

És itt keres magának hont,
 De lel csak nyughelyet,
 Mert lelke nem felejtethi
 Magyarhont 's nemzetet.

Néz hont, — csupán egy honja van!
 Ollyant ő nem talál,
 Küzd messze vész- 's viharban az,
 És mint a' szirt megáll.

Vészben, viharban szórja rá
 Az ég villámait;
 De rendithetetlenül türi
 Dühös viharjait;

'S megáll, ha égig nyult csucsán
 Ezer mennykő ropog,
 És Béla' keble ekkoron
 Feléje földobog.

2. A' párviadal.

A' lengyel Miczislav sorsának engedett,
 'S küzdései után sirban lelt enyhelyet;
 Özvegycét fájdalom emészti untalan,
 Szép árva lánya is olly bús, olly szótalan.
 Ez a' te barátod, jó Kázmér olly sötét,
 Csak szent magány bírja ritkítani föllegét.
 Gyászló keservedben öltesz barát ruhát,
 És hagyod árvául a' lázangó hazát,
 Melly fejdelem nélkül féketlen néptömeg,
 Szabadságlázában egymást emészti meg;
 'S kiteve a' vihar' dühös játékának:
 Reng, mintha hullámok hajót csapkodnának;
 Itt a kemény csehek dulják határait,
 Rabolván, pusztítván völgyeit, halmaít;
 Ott egy dühült sereg véraldomást iszik,
 Köszöntve buzgóan pogány elődeit.

De messze harsogón, mint zúgó fürgeteg,
 Pomerániában kell egy merész sereg;

Szabadság nyelvükön az édes zengemény,
 Halni érte nekik dicső szent érzemény.
 Velök rettentően, mint egy harcz' istene,
 Bátor kebellet jár a' sereg' vezére;
 Magas-szál termete kitün ezer felett,
 Kit izmos karja sujt, halállal fog kezét.
 Néz, mintha mély csönddel vihar közelgene,
 Szól, mintha messziről reá menydörgene;
 És tüzkint fellobog 's a' bajnok tette kel.
 „Most — úgymond — az idő — lerázni az igát,
 Most az alkalom kiküdni a' hazát.
 Most rontsunk bajnokim, mint égi háború ...
 Mi szép a' homlokon a' harczi koszoru!”

'S im rá rivalkodik a' felbűszült sereg,
 Nevében a' magas egekkel vína meg:
 'S megy mint a' gáttörő veszélyes áradat,
 Borítva mindenütt a' békes tájakat.
 Ront, mint a' hegyesúcsról legörgő szirtdarab,
 Mint földre dörgve szállt égi bosszú 's harag.
 Jó Kázmér! e' sereg veszélyt 's halált viszen,
 Van ki ellenállni elég merész leszen?
 Hol a' gát, melly határt szabjon dagályinak,
 Melly vessen akadályt nagy rohanásinak?
 Hol a' hős, ki álljon, mint Táttra' bércei,
 Ropogva sujtsák bár az ég' mennykövei?
 Hah Béla, tégedet lát lelkem huzgani,
 'S fejedelmi erőben küzdelemre állani!
 Te felfogod bátor kebellet az ügyet,
 Mellyet szilaj dühvel rosز pártos sérteget. —
 Ki csak tovább dühöng, mint zugó áradat,
 Pusztítva mindenütt virító tájakat.

Kel Béla; oldalán reng súlyos fegyvere,
 Vihart, vészt csöndesít harcznok tekintete;
 'S mig hősi jobbában kópja-szal retteget,
 Rezgő szép kócsaga halál-vészt integet.

Néz és kötözve van a' zugó áradat,
 Melly jött pusztítani viritó tájakat.
 Szól és megcsöndesül a' zajgó népcsoport,
 Melly vad dühében szent törvényt 's jogot tiport.
 „Halld pártütő vezér! — így ejti szózatát, —
 Ki még öregbited jó rokonim' baját, —
 Azokhoz én rokon 's magyar mondom neked:
 Tisztelj törvényt, jogot, 's ne bántsd, mi nem tied;
 Vagy veszni hogyha térsz, im küldöm a' halált,
 Készülj és hősileg fogadd e' kópja-szált.“

Szól 's a' vezér' arcza éjfélkint elborul,
 És ezen szó dördül sötétes ajkairól:
 „Magyar! ki itt törvényt 's jogot említsz nekem,
 Tudd-meg, szelid Themisz nekem nem istenem;
 Én Marsnak áldozom vér-áldozatokat:
 Te lésszes egy, megdőlsz, bár mint ovod magad.“—

Igy összeesküve küzdésre állanak;
 'S mindig tüzesb, hevesb leszen a' viadal, —
 A' nép' figyelme nő azok' csatáival;
 És düljön az, tovább dühöngni kész leszen;
 Vagy veszszen ez: annak fogadni szót megyen;
 De ők csak küzdenek kifáradatlanul,
 'S im a' vezér' vasa a' földre csengve hull.
 'S már Béla végzeni készül viadalát,
 De a' vezér fennyen emeli buzgányát.
 És Béla' pajzsa száz darabra törve hull;
 De Tátra' bérczekint áll ő ingatlanul.
 'S fejedelmi erőben szórja ütéseit,
 Hogy messze rémesen hall'ni döngéseit;
 Mint föld-üreg dobog a' súlyos buzgány,
 Számtalan ütessel a' vezér' oldalán.

'S a' hajdan olly erős már gyengült kebelén
 Béla' erős karja egy vég ütést teszen.

'S az elbukó vezér' két lába ingadoz,
 'S ő fejcsüggedetten a' földre roskadoz;
 Leroskadása mint köszirt' omlása volt,
 Mellyet ezer villám boszúsan ostromolt.

'S az ingadó népnek letűnván csillaga,
 Megnémul ajkain szabadság-szózata,
 Mellyet dühében ő balul 's félre értett,
 'S féltékenységeben törvényt 's jogot sértett,
 'S honnan mint fürgeteg jött 's dult haragjába',
 Most visszahuzódik Pomerániába. —
 'S fen zengik Bélának erős viadalát,
 'S vezérjükön küzdött dicső diadalát.
 De Béla' kebelén ül csöndes, mély ború,
 'S vitézi homlokán hideg a' koszorú; —
 O Hon! te értted e' bú 's néma fájdalom,
 Melly számüzött fiad' keblére felhőt von.
 'S vitézi homlokán azért ül a' ború,
 Mert a' mi ott rezeg, az nem hon-koszorú.

3. A' férj.

Megszűnt a' gyász, a' bú mulik,
 Ujabb örömré változik
 A' fejedelmi család.
 Szép Richéza olly epedő,
 Olly szép, miként egy istennő,
 Ha édes álmod lát.

Balján levente Béla van,
 Egy csöndes, egy mondhatatlan
 Komoly tekintettel;
 Hős arca' barna föllegét
 Szemének lángja üzi szét —
 'S áll hősi érzettel.

Jobbján titkos érzelemben
Szerzete' sötét mezében
A' jó Kázmér bátya;
'S örömsugárzó szemekkel,
Kedves szelíd tekintettel
Áll az özvegy anyá.

Levente, Béla, hős rokon!
Pusztulva volna Lengyel-hon;
És dölve, veszve ni,
Ha a' hatalmas istenek
Téged hozzánk nem küldenek
Minket megmenteni.

Dicsőség érte nékiek!
De hogy kiküzdte fegyvered,
Mit ők akartanak;
Ki a' veszélybe rohanál,
És harcban értünk izzadál,
Im vedd jutalmadat."

Szolt és miként éj' angyala
A' szép királyi Richeza
Bélájához simúl;
Kebléhez zárja ez nejét,
Áldó a' harczok' istenét,
'S hős arcza felpirúl.

„Az ég adott jó nő nekem,
Hogy nyugnám csöndes kebleden
Én sorstól üldözött;
Te léssz a' védő sziget,
Hol alszom szenvedésimet
Én boldog száműzött.

„Te lésszesz a' part , hol megáll
Hajóm 's vészek' ostrominál
Nem dúlja fürgeteg;
Te lésszesz , honom , kit imádok ,
Mert hajh nagy Magyarországot
Eltilták végzetek “

'S levente Béla és vele
Kardjával nyert dicső neje
Ketten olly boldogok.
Az ifju férj , ez ifju nő , —
Mindketten egymásért verő
Szívökben gazdagok.

Az ifjú férj egy ősi vár ,
Melly hontul csak tisztelve már
Alussza álmait , —
Szelíd repkény az ifju nő ,
Örök szerelmmel ölelő
Amannak ormait.

És Béla' lelke szét terül ,
'S a' mult 's jövőbe elmerül
Szerelme' karjain ;
'S o Hon ! te rád emlékezik ,
Sötét bús képek terhelik
Országos álmain.

Viglesi K.

B a r á t o m h o z .

Szép 's jó között viszonyban állni rény ,
Melly' ösztönébül tette gyúl a' szív ;
A' tett' valóján ébred üdv-remény ,
Melly szent-irányu nagy pályára hív.

Pályára hív izzadni a' honért,
 Mellyhez köz-érdekek' szerelme fűz;
 'S a' népszabadság' drága üdveért
 Olly hön örülni mint az égi tűz.

Ifjú polgár, te hű lélekbarát,
 Nyujts társkezet a' zord enyészeti,
 'S fogadd: imádni e' hon' ős jogát,
 Ős szittya-véred' végső csepjeig;
 'S bár néha villanand a' sors vihar,
 'S rád látszik szórni dörgő mennykövét,
 Csüggedni nem tud a' dicső magyar,
 Szerinte ódd hát szűd' föltételét.

'S ha, mert lehet, a' nemzet' hű fia
 Hiú kegyért megszűnnél lennie;
 Bűn-érzeted duljon mint fúria,
 'S verjen-meg a' villámok' istene.
 A' vétlen szenvedőnek üdvet ad
 Jövője — szánva őt az istenek.
 Vannak kény-sulyt nyögő de szív-szabad
 'S rény-öntudat-dúsan rab emberek.

A' hon' nevében esdem jobbodat,
 Gyermekekoromban is szelíd barát,
 Jőj 's gyűjtsd magasra szívi lángodat,
 Rendítlezül öleljük a' hazát.
 'S ha összeforr a' két lángzó kebel,
 Közös hatásban élni a' honért;
 Csend- 's véridőn tettekben ünnepel,
 Hősen csatázva a' nemzet jogért. —

Im esküszöm, nagy Honfink' keblire,
 Kit nagy polgári jellem ékesít;
 'S az üdvesség' magas reményire,
 Hogy szüddel tiszta szellem egyesít.

Bár mind a' nemzet' ifju sarjai
Társulni egymást így hevítenék ;
Hogy a' szent egyetértés' karjai
A' hont gyémánt-övként övedzenék.

L. K.

E m l é k.

Ha a' gyönyörkorány ligetbe csal,
'S emlínyimen könnyecsep rezeg,
Ha üdvezelve hajnal' biborát —
Olly égi szent kéjt érezek:
Reád emlékezem!

Ha egy szép gerle-pár ölelkezik,
'S egy édes csókra mást ragaszt,
Ez csókra tüzesíti ajkimat,
Szivemben hő vágyat dagaszt:
'S reád emlékezem.

A' fűrgé lyánkák hogy ha réteken
Dal közt eprészve sürgenek,
'S érzést elaltató dalt csattogó
Vig fűlmilével versenyt zengenek:
Reád emlékezem.

A' méh ha rózsán csüggve szörböli
Mézét, busongva nézdelem,
Hő érzelem forr át hű szivemen,
A' méh' sorsát irigyelem:
'S reád emlékezem.

Eremben ó csak értted csorg a' vér!
'S ha majd a' bú lesz gyilkolóm,
Vagy hűtelenséged nyujtson halál-
Kehelyt, ez lesz vég búcsu-szóm:
Reád emlékezem!

'S ha majd szederjesülnek ajkaim,
'S mulót örökkel váltok fel,
Ha lélekhüvelyem porlódik el, —
Erőt nyerend e' hű kebel,
Ha rád emlékezem.

'S ha a' hold' reszkető sugára fog
A' sirkövön halványlani,
'S te néma búval arra lejtsz, a' sir-
Kereszten ez fog állani:
Reád emlékezem!

Kis lyán' baja.

„Mi bánt édes gyermekem?
Kedves szép leány! —
„Ah nem tudom, kebelem
Láng-hullámot hány.

Nézd jó anyám! és segits —
Im itt e' kis táj
Habzik, pezseg, dúlatik,
Nem tudom, mért fáj?

Téged kedves jó anyám!
Meg nem sértélek,
Azért hogy másnak vétettem,
Nem bánt a' lélek.

A' templomban veled, szülém,
Mindig jelen valék,
Istenemnek, a' kegyeltnek,
Szivből bókolkék.

O de minap szivem' is itt
Éré fájdalom ,
Azóta nincs nyugodalmam ,
Nincs jó nappalom.

Ah ott láttam egy kellemes
Karcsu szép legényt ,
Ő lövelt — ő bús szivembe
Dúló érzeményt.“

..y.

R'.. dala.

Bú fölleg ül vérző hazám !
Fölötted 's rád nagy vész ered —
Fiad szövé , kit üldözesz ,
Hogy megzavarta szendered' —
'S hogy törle bús sirámidat:
Tövis füzér a' háladat.

Hazám , hazám ! bünlakta föld !
Feléd nyulongnak karjaim ,
'S mint rémek éj' homályiban ,
Eltűnedeznek vágyaim ,
'S Isten ! ki szivem' alkotád,
Miért nem adsz nekem — hazát !..

Mint pusztá róm , kopár hegyen ,
Itt éltem olly borongva teng ,
'S az átok , melly hazámra szállt ,
Felém , nyugalmam' üzve zeng :
Fuss , merre a' vad sors mutat ,
Tövis között nyiló utat !

Hányatva sorsa' kényitől,
Bósz tengeren nyög a' hajós,
De zord egén csillag ragyog
'S reményt mosolyg a' messze jós.
Tiprott hazám' borult egén
Egy csillagot sem látok én.

'S majd egykor a' mit álmodék,
O Hon! szerelmed elmuland,
Ha e' kopár határokon
Vég lángja szűmnek elhaland:
Öntözni a' hős' hamvait
Könnyével, ah, ki fogja itt? —
Haan.

A' hajdanhoz.

Szent Hajdan' imádott képe derülj fel
'S elhagyva ködöd' szárnyalj le felém
Fényarczod az éjben lángragyogással
Szállongva mosolygón tűnik elém.

Mély borzadozással telve imádód
Lesz néked az édes lángzatu szív,
Melly által evezvén messze honodba
Bús síri lakodhoz zengeni hív.

'S látván deliséged' hajnali fényét
Hogy durva zajában mint komorúl,
Zúg egy szomorú dalt, 's elkeseredvén
Érzelmiben, ő is könybe borúl.

A' hajdani nagyság itt megaláztan
Méltó becse nélkül elhagyatott.
A' mig hiu fény közt a' jelen ébredt
És azt letiporván polczra hatott.

A' furcsa jelen gyors szárnynyal enyészvén
A' csalfa jövőndő korra tekint —
Ez messze van — az meg birni nem enged,
A' bús szem utánok hasztalan int.

Ah gyakran emésztő kényők igáját
Szét törve nyakamrul, már le vetem,
Hajdan, te maradsz csak mennyei társúl,
Csak téged ölelhet képzeletem.

És téged ölelvén égi barátját,
Egy boldog örömnék keblibe teng,
A' hol veled együtt kedve örökre
Fellengve sugárzó létre dereng.

Sz. J.

Emlékvirág.

Tomsics Ferencz' sirhalmára.

Sirkertben járdalék
Csendes halmok között,
Mellyekre hála szép
Emlékeket tűzött.

Némán fontolgatám
A' sírnak éjjele
Milly sok nemes kebelt
Sodort honába-le,

Ki több barátitól
 Elhagyva és talán
 Meg sem könyezve ott
 Szunnyad bús éjszakán!

'S egy uj halom felett,
 Egy barna kis kereszt
 Mellett megállék: „o
 Ki érdemelte ezt?”

A' czímet olvasám
 Elborzadék bele:
 Hazám egy hű fiad
 'S emléked is vele.
 Hirül sem adták ezt
 Még tanítványai,
 Hogy sirba szálltanak
 Elhervadt hantvai.

A' hála' kertjéből
 Emlék-virágokat
 Szedék 's beültetém
 A' puszta hantokat.
 'S egy néma könnyezés,
 'S mély sóhajtás után
 Könnyebbülés fakad
 Keblem' borulatán.

Sz...

Csömöri Gróf Zay Károlyhoz.

a' magyarországi ágost. vallásuak' Főfelügyelőjévé lett
megválasztatása' alkalmakor.

Parancs hangzik magyar határokon:

„Ma gy a r h o n n a k m a g y a r l e g y e n f i a

„Nem, nem!“ viszhangzik a' Karpátokon;

„Nem, nem!“ konokmód' szól sok mostoha' —

'S a' Hon szenved, 's bár érzi kinjait,

Szelíden inti pártolt fíjait.

'S majd felsohajt: o lessz é magzatom,

Ki béhegeszsze szörnyű sérvemet,

Ki földerítse mély 's nagy bánatom',

Melly, hogy ha nem lesz ír rá, eltemet!

Sokaíg kell tünnöm istenem!“ —

'S viszhangzik a' karpátokon „nem, nem!“

És jöttek férfiak, jöttek dicsők,

'S derült honukra üdves változat, —

Jöttek királyt hont buzgón szeretők,

Kiktől vigan folyt minden áldozat; —

Jöttek 's isten megáldá életök' —

Ők boldogíták sinylő nemzetök!“ —

'S e' boldogítók' fényes kis sora

Nemes Gróf, Té g e d is méltán ölel;

Szóltál — és megjavult sok mostoha,

Tevél — 's tetted csak tiszta czélt lehel;

's méltán viszhangzik a' karpátokon:

„Nemes Gróf, üdvözlégy e' diszfokon!“

T...K...n.

A' Vándor.

Üdvözlek, gyönyörű kikelet-bájoalta vidékek,

Hímes réteknék harmat-táplálta reményi,

Koszorú

Melleyek az álomból évenként létre derülnek —
Jobb sorssal, mint sem rövid éltünk' gyöngé virági:
Egyszer nyílnak ezek 's azután hervadnak örökre.
Cserje-födött dombok! titeket mosolyogva köszönt-meg
A' dalokat-költő hajnal, mielőtte szelíden
Sárga surgárait a' nedves völgyekbe bocsátná,
'S hosszú pályáját végezvén, a' naputószor
Küld búcsut nektek. 'S ti varázs-kecsék, édeni bájak,
Képzeletem miket e' tájhoz köt büszke örömmel,
Rajtatok egy boldog kor' rózsás álmai lengnek;
Ah! ti mosolygtok még: de sebessen tűne le éltém'
Hajnala, melly mindent olly nagynak képzele 's szépnek.
Éltém csermely volt, melly keskeny tiszta vizével
Völgyeket öntöze és szélvészről mentve futotta
Hímes pályáját; utjában zsöngé virágok
Nyíltak 's pásztorlány szép arczát benne füreszté;
Majd növekedve tovább hanykódik szőke habokkal,
És zajgó hullámaít a' tengerbe bocsátva
Árja' kicsinységét abban bámulva tekintí,
'S a' mélység ízét keserűvé edzi savával.

Jó anya! te, kinek hó kebelén illetni tanulták
Szunnyadozó érzelmeim a' még gyermeki szívnek
Húrjait és azokat üdvezlő dalra fakaszták —
Üdvözlek most is; örömet nem, — de kebelemhez
Növény fájdalmim, — még kínosb válni azoktól;
Mint a' hív, vérző szíven hordozza örökké
A' csapodár képet, melly más nőt boldogít immár.
Kedveseink' sirját nagy fű fedi, ah! de keserves
Gyászos hantjaikon zokogása az esti lebelnek;
'S lassu-menelve tekint a' vándor a' csonka keresztre,
Bár az idő, emléketűit már rég letörülte. —
És ti hiven szeretett testvérek, ti! kiket immár
Keblem az életjátékban rég jegyze magának;
Kikhez a' természet 's egy nála ezerszer erősebb
Emberi érzés — tiszta barátság — szent kötelével

Jókor foglala, bennetek én viszhangra találva,
 Sokszorozott éltém még némelly színeket alkot :
 Mint a' nap, mikor áldozik és búcsúzva sugárit
 A' violán rezgő harmat' tükrébe bocsátja;
 'S ti! kikben létem nemesebb czélt tűzve magának
 Kész vala 'régi idők' órjasit harcra idézni.
 Ti testvéri karokkal ölelt hőkeblű barátok!
 Oh ne kívánjátok, hogy a' multhoz visszarepüljek,
 'S hasztalan újra ohajtsak alunni gyermeki álmat,
 'S a' kitakart élet' képét mosolyogva tekintsem.
 Eltűnt a' rémlet, mit hajdan hitre nevelt föl
 Nyílt kebelén a' játszi remény. Bár lányka' szerelme,
 Szépé mint a' nap, mellynek derülése mosolygá
 Első legbájosb kikelet' sugárit a' földre;
 A' mikor a' történet' öröklő lánczkarikája
 Nem vala még; 's a' remény, nem czáfoltatva valótól
 Szívárvány szárnyát szabadon rezgette a' földön, —
 Rózsájit hullatva korán már durva tövisket
 Terme szivemnek csak; most a' mult évek' öléből
 Hosszu idők' leplén elmém ezt lengeti vissza.
 Fájdalmas sebeim' mélysége beforrva felülről —
 Gyep földi a' sirt 's benn örömmim hamuhodva nyugosznak.
 Nem gyilkolt szerelem, más gond, melly zúzza valómat,
 'S életnek képét a' halál gyászába temetve
 Egyszerű lantomat ím végetlen jajra fakasztja.
 Ah! mért vert e' szív olly roppant körnek ölében,
 Bátran mért dagadott e' láng kebel a' magas éghez!
 Hogy mint víz-abroncs' rögtön kelt vég-karikája
 Ingó hab' csapodár tükrén nyomnélkül enyészék;
 Hogy mint hó Vulkán önnön lángjától emészttve
 Hamvai közt tetejét annál mélyebbre süllyeszze.

Árva magyar nép! — kit nemzetnek mondani félek,
 Mert az erőst illet, de te gyöngé vagy és megoszolva —
 Engem is a' gyerek-álomból tettekre idéztek
 A' fiatal vágjak. Lángoltam nyerni borostyánt,

És az önézésnek repkényét tűzni fejemre.
 Hunnia! láttam hű daliáid' hős-koszorútlan;
 Födte veríték homlokukat polgári fűzérül.
 Honnan a' nem-bátort az ijedség futni tanítá
 'S spártai lélekkel az erőset törni előre.
 O de kevés számmal! kevesen czammogtak utánok;
 Míg a' kevés harczol 's erejét kimeríti hijába,
 A' nagy rész sybaritai kényelmekbe merüle; —
 Hasztalan ömle tehát ősinknek vére patakkint!
 Ó se' Sajó se' Mohács — ebeket táplálva magyarral —
 Nem tudták lakoláspoharunk' csordultig emelni!
 Akkor a' megborzadt természet' ferde csodáji —
 Hagyva sötét lakaik' — mind véres völgybe kimásztak
 Itt a' dicsőség-hagyta mezőkön ünnepet ülni.
 Vad keselyük vércsék és hollók inni meleg vért
 Haldokló hősek 's daliák' mellére leszálltak:
 Sápadt arczoknak halovány tükrébe kacsintva,
 Vérbe kevert orral szemöket csipkedve kivájják;
 Majd már telve a' holt, testek közt szerte biczegnek,
 És a' mellvasakon megvásott orrukat élik.
 Századok' emlékraji hibáznak még a' tanúság'
 Könyvéből, vérrel miket irni fog a' mi jövendőnk;
 Árva magyar nép, nem látod, milly hátra maradtál?
 Nézd az idő, melly sasszárnyon ragadozza magasra
 A' bátort, lánczolt sziveden mint edzi fogát. — Nincs,
 Nincs cél, nincs akarat, melly részes erőket egyítne,
 'S vékony vesszőkből milly alkothatna nyalábot, —
 Izmos kőfalakat, miken eltompuljon hatalma
 A' mindent agyarával emésztő zsarnok-időnek;
 Mellyek alatt oltára a' honszeretetnek örökre
 Fgjen az egyesség' és ész' testvéri tüzével.
 Fpítünk, biztat hiedelmünk' csalfa reménye, —
 'S Babel' tornya az, a' mit már olly nagyra emeltünk.
 Hol van a' köz lobogó? melly országok' közepébe
 Tűzve, az egyesség' jeleit tüntette magasra,
 'S részek' földarabolt erejét közcélra jelölte?

Mellynek még tisztán ragyogó jelszózatit érték,
 Mig figyelének rá, diszlett más nemzetek' élte —
 Békében, hadban nagy, erős 's egyforma hatalmú?
 Hol van közlobogónk? Súgárai minekelötte
 Ünnepi pompában Budavár'fejedelmi faláról
 Szebb évek' diadalmát hozták volna fejünkre, —
 A' sugár csemetét, mellyről loboghata egykor,
 Éjbeborult létünk' hajnalderülése' jeléül —
 Ime Mohács' mezején a' vész kisodorta tövestül.

Teleki D.

Volgai csolnakos.

A' V o l g a - víz fölött
 Dühöng észak' szele,
 Fáradt leányka áll
 Partján 's a' vágy vele.

A' Volga zajlik, — és
 Jég jégre tornyosul,
 A' lány' szívére kín
 'S emésztő bú tolul.

Némán csolnakba lép,
 Veszélylyel ő daczol,
 Nagy és szép terve hű
 Keblében meghonol.

De a' vad csolnakos
 Örültnek gondolá, —
 'S nem szánva kinjait
 Onnan kihurczolá.

„Mi szándokod, leány! —
 Nem látod a' veszélyt?
 Habsírba szállni tán
 Vagy olyan eltökélt?“

„Ne bánts, jó csolnakos!

Veszélyt nem lát szemem;

A' víz-elem' dühét

Legyőzi szellemem “

Mond a' leányka, és

Szemében köny rezeg,

'S a' köny nagy-terhesen

Arczán alápereg. —

A' Volga zajlik — és

Torlat torlatra gyűl.

,Szép lyánka! higgy nekem,

A' csolnak elmerül.“ —

„Én bús vándor-leány

Az Istenben bizom,

Ó jó 's megengedi,

Hogy lássam szép honom’.”

,Leányka, vissza! mert

A' jég-veszély ma nagy,

Tűrj békén 's várakozz',

Míg a' folyam befagy.“ —

„Mikor fagy az be?“ szól

A' lyány fájdalmasan. —

,Pár hét alatt' felel

A' révész nyájasan.

'S öldöklő bú csatáz

A' lyánka' kebliben

Kezét tördelve sír

Kinos keserviben.

„O szánj-meg csolnakos,

Szállíts a' vizen át,

És szálljon tettedért

Az ég' áldása rád.”

,Ki vagy te szép leány,
'S miért illy bánatos?
Utat vesztél talán?
Szól hozzá csolnakos.

„Én számüzött vagyok,
'S honombul szigetelt
Kegyelmet keresek“
A' lyánka így felelt.

„A' föld, melly életem'
Ada: Podolia;
'S hol mostan szenvedek:
Jeges Sziberia.“ — —

A' Volgán végre a'
Jégzajlás megszűnik,
'S vezérlő csillaga
A' lyánnak feltűnik.

A' csolnak és lapát
Jeget tör egyaránt, —
Megszállja égi kegy
A' reszkető leányt.

Csolnak viz' közepén
Jégtorlat közt eláll,
A' jég' hátára leány
És csolnakos kiszáll.

Ez most a' szép leányt
Vállára fölveszi,
Megyen terhével és
A' parton leteszi.

Erszényt nyit a' leány,
'S pénzt csolnakosnak ad,
De mellyet csolnakos
El tőle nem fogad.

,Inkább szép hajadon,
Vedd én ajándokom',
Talán úgy oszlik el
Mély bűm és bánatom. —

,Mig árván utazol
'S meglátnád honodat,
Kivánom, istened
Vezesse dolgodat.'

Ezzel jéghátra lép
És csolnakába száll —
Üdv-érzetek között
A' tulsó parton áll.

Cs. Zs.

Huszt fölött.

Oh Huszt!bérczeiden, hol sok nagy hős' pora nyugszik,
Gyász lebeg és mély csönd bajnokid' álma fölött;
És a' barna falak szomorún néznek le tetőrül
Büszke magas tornyid' bús düledékeivel;
'S a' hol tábori kürt riadott 's dördültenek álgyük,
Ott most vércse sivít 's csattog a' rútdenevér.
Szét rombol mindent az idők' vadkénye 's dagálya,
Már te kiszenvedtél; meg ne sirasd eseted'.

Phantasia.

Hová repültök tűnedező napok,
Melly tájra szálltok szárnyra kelő hetek?
Derültök é még újra létem'
Ifju egén, örömet mosolygva?

'S ha nem; te kéklő fátyolos hölgy jövő!
— Te szürkülő pont lételem' habjain —

Számomra lepled jót főd é még?

Vagy gonoszul viharokra tartasz? —

Im bús redő ül homlokomon, ha mult'

Homályba süllyedt képeim andalog,

Vagy kétes arczán a' Jövőnek

Csügg remegő kebelem habozva. —

Ércz-karral egyszer mit leragadt sötét

Honába tölünk a' rohanó idő,

Sem könny, sohaj, sem hő könnyörgés

Azt soha vissza nem adja többé!

'S míg vágyva függnek jós szemeid ködös

Távolban úszó föllegin a' jövő

Időnek, elzúg a' Jelen, melly

Most ölelő karait kitárja.

Föl dalra hát, föl! kellemes hangokon

Araszsz vidám kéjt lelkemen égi Lant!

Kelyhem' köszöntöm rád Lyaeus

'S e' feselő hyacint-füzérkét

Számodra fontam bájos Idália!

— Melly hervad és hull, mint viruló korom,

Azt harmat, ezt a' hű barátság

Hogyha nem elteti uj erővel. —

Kart karba fűzvé, gondolatink' rokon

Szárnyán keringjünk aetheri tájakon

Barátim! 's ifju éveinknek

Szedjük öröMLEHELŐ virágit.

Isten van ott fönt a' ragyogó napok'

Derült honában; gondjaidat Reá

Bízd; ő, ha sújt is néha jobbja

Láng-lobogó tüzet, újra fénylik

Áldást sugárzó napja. Vigadj, az év

Gyorsan tűnik, mint elsuhanó lebel,

'S elebb utóbb szög fürteidre

Szór havat a' szigorú öregség. —

A' magyar lányokhoz.

Égi hévvel ömledezve
Bár szerelmet zeng a' lant,
'S karja közt a' hű kegyesnek
Édes éltet bútalant;
Ah ne véld honom' leánya,
Hogy dobogva keblem ég:
Nem rabolta szép nemednek
Szívem' el szerelme még.

'S bár epedve, bár zokogva
Mély keservet zeng a' lant,
Elhagyottat, üldözöttet
És bolyongó hontalant;
Ah ne véld honom' leánya,
Hogy kesergi kedvesem:
Nem szerettem, nem vesztettem,
Nem zajgok hát érte sem.

Rózsakeblü barna lyánkát
Andalyogva zeng a' lant,
'S zeng halálkeservü ifjat
Lángszerelmüt 's nyugtalant:
Mert örül, ha ömledésin
A' magyar lány-szív dobog,
És örül, ha lány keservin
A' magyar lángszív dobog.

V.

A' tehetlen.

Borongva látom szirtek' ormiról
Lezúgni a' vad csermely-árt,
Mint küzd, csapong, feszül, szétdúlni gyors
Hullámival a' sziklazárt.

Szivem dobog , merengve nézletem
Függő vizoszlop' árain ,
Lelkem csekély valómon túlragad
Szédítő nagyság' szárnyain.

'S a' mint zuhong a' víz , a' mint sodor
Sziklát , követ , rakásra le ,
Én, gyenge , állok bükkem' árnyiban
Szemem forró könnyel tele.

Mért hogy nincs olly erő karomba' , melly
Tusán ezrekkel érne fel ;
Vagy mért dagad hiába , mért feszül
Honaért e' vivó kebel! —

Holdhoz.

Hány cseleknek vagy tanúja ,
És szerelmes titkait
Fényre hoztad hány bohónak ,
'S láttad már kalandait!
Ó hold! leghőbb bókólodat
— Bár nem láttál még bohóbbat —
El né árulj engemet ,
Mert a' szégyen eltemet!

Kettős bú.

Kettős bú vérzi szívemet ,
'S éltem kinnal tele :
A' zöld tavasz' virága elvirult ,
'S lánykám elhullt vele.
Hervadt testvérével hadd menne el ,
'S zord télnek hagyna itt ,
Csak hozná el tavasszal , mint amaz ,
Megifjult élte' kellemet!

Végemlék.

Rózsád, mellyet nyújtál hű emlékül,
Virúl még keblemen,
Csókod, melly ajkaimra forradott,
Lángol még szívemen.

Ah gyöngé rózsád kezd enyészni már,
Hervad 's ölemre hull,
Bár csókod ég, 's hő képzetem a' múlt'
Szép emlékére gyúl.

Lánykám! ha csókod is meghült, adandsz
Még egy szent emléket:
Helyettem, síromon vesztett honért
Hullatva könnyeket?

A' mulandóság.

Ha végig járom a' habzó virányt
'S lengő illattal telt mezőt,
'S a' bérzet, hol magával a' fris ér
Ragadja a' bús érezőt:
Szívem borong és zeng feléje:
Mulandó a' föld' égi kéje!"

Ha hímes álom mennyet szó reám,
Körül ölelve bájjal,
Mig hajnalon zugó harang' nesze
Fekong utobb panaszával,
Elhül szívem és zeng feléje:
„Mulandó a' föld' égikéje!"

'S o lány! ha kebled' kéjhullámain
Részeg lelke csügg édesen,
Ajkam lesvén szomjan lehelleted',
'S hozzám simulsz te csendesen:
Eláll szívem 's suttog feléje:
„Mulandó a' föld' égi kéje!"

Lezúgván a' nagy minden' ideje, —
Dühös viharnek szárnyain,
'S sötét örvénybe tér ropogva le
E' szép világ láng' habjain,
'S győzelmi kürt riad feléje:
„Mulandó a' föld' égi kéje!“

Fohászkodó.

Szent láng borítá
Szép homlokát,
Előtte tárva
Zsoltára állt.
És mintha vágynék
Az ég felé,
Magasb hevület
Melengeté.
Ah! most tudom, mért
Olly leverő
Tekintete, mint
Villámerő.
Most tudom, a' láng
Honnan ered,
Melly elrabolta
Volt csöndemet.

A' boriszák.

Minapában megfogadtam,
'S barátimnak kezet adtam,
Hogy a' bortól elállok.
Erre hahota támadott,
Mindenki úgy megkaczagott...
Pedig én csak — tréfáltam.
Eördögh Dániel.

Szellemek' éneke, vizek fölött.

Az ember' lelke
Vizhez hasonló :
Égből jó-le ,
Égből száll-föl ,
És vissza ismét
A' földre tér ,
Örökké változva.

Ha lezúg magas ,
Sik szirt-falról
A' tiszta sugár :
Szépen porzik-el
Felleg-habokban
A' síma szírten ;
'S könnyen fogadva ,
Elfátyolozva ,
Csendben rezegve
A' mélybe reng.

'S ha szirtek nyúlnak
Rohanásának elébe :
Lépcsőnként habzik-el ,
És bűsz-haraggal zúg-le.

Lapos ágyban
Vonúl a' rét-völgyön resten állt ,
'S a' síma tóban
Arczájokat legeltetik
Minden csillagzatok.

A' szél a' habnak
Kecses szerelmese ,
Szél kever-fel fenékkal
Tajtétkzó habokat.

Embernek lelke
Mint hasonlitsz a' vízhez! —
Embernek sorsa
Mint hasonlitsz a' szélhez! —

K.

Az emberiség' határai.

(Goethe után.)

Ha az égi
Szent atya nyugodtt
Kézzel, rohanó
Fellegekbül áldó
Villámokat a' földre sújt:
Ruhája' utolsó
Szegélyét csókolom,
Gyermeki borzadással
Keblemben hiven.

Mert istenekkel
Ne mérközzék
Egy ember is.
Ha fölemelkedik,
És fejével 'a' csillagokat
Megéri:
Akkor sehol
Nem állhatnak - meg
A' nem-biztos lábak,
És véle föllegek 's vihar
Üzik játékjokat.

Ha erősen,
Velős csontokkal áll
A' biztos alapú földtekén:

Még csak annyira sem ér fel,
Hogy magát a' tölgygyel,
Vagy a' borággal
Hasonlíthatná.

Mi különböztet meg
Isteneket embertől?
Hogy sok habok
Zúgnak azokelőtt —
Egy örök ár —
'S minket a' hab fölemel,
'S elnyel a' hab,
'S elsüllyedünk.

Egy kis gyűrű
Köríti életünket,
'S sok nemzetek
Erősen ragadnak
Létöknek vég —
Nélküli lánczához.

Az ősi kard,

Itt nyugszom! — a' rozsdá emészti vasam'.
Megvetve vagyok magyaromtól,
Hajdanta ki harczí mezőkre kelék,
'S halálzaju vérpatakokból.

Fölhoztam a' szent haza' drága javát
Mért annyi dicső fiu viva csatát.

'S ha vesztve hazádnak e' drága java —
E' mennyei lombu babérág,
Melly égre emelte a' bajnoki főt:
Az üdvsugarazta szabadság;

Ah! így nemes érzetű hű Magyarom
Mért rágja, emészti a' rozsdá vasam'!

M.

Az elhalasztott hoszú.

182... évben ezredemmel E*** városkában szállásoltam. Ki nem ismeri a' lovagtiszt' életmódját? Reggel lovagló-iskola, délben ebéd a' parancsnoknál, vagy valamely nyomorult korcsmában, délután gyalog gyakorlás, este felé whist- vagy tarokjáték, télben néha egy pohár punes is. Ezek valának egész napi foglalatosságim, valamint majd minden pajtásoméi is, midőn egy emberrel megismerkedénk, kinél aztán gyakran töltöttük el esteinket. Ő mintegy 30 esztendőös lehetett, mi előttünk, a' legidősb sem lévén közülünk talán 22 éves, — már tiszteletre méltó kor volt. Ő több tapasztalással bírt mint mi; komoly jellege 's azon makacsság, m-lyel véleményét néha vitatni szokta, rövid parancsoló beszédmódja, szóval: egész magaviselete rendkívüli befolyást gyakorlottak fiatal szellemünkre. Rajtuk való hatalmát nevelte még az őt környező titokteljes öntartás is. Modorjai és nyelve után, lehetetlen volt őt földimnek nem tartanom, noha neve külföldiesen hangzott. Azelőtt huszároknál szolgált. Miért lépett ki a' szolgálathból, azt senki sem tudta. Mi őt ezen városkában találtuk, hol életmódja gazdaságra is, szegénységre is mutatott; ő mindig ugyanazon kávészinű kabátot viselte, melly már régóta elvesztette fényét, 's még is valamennyi ott szállásoló tisztnek szabad asztala volt nála. Ebédeinel ugyan közönségesen csak 3 — 4 tál étel jött fel asztalra, mellyeket egy öreg, szinte szolgálathból kilépett katona készített, 's még is bőséggel, sőt pa-

zérólva tartattunk jól pezsgővel. Kis könyvtára majd egészen hadi könyvekből 's néhány regényekből állott, de azért kölcsönzött mindennek, ki öle könyveket kért, a' nélkül, hogy valaha visszakövetelte volna azokat. Szerény lakásának főekességét egy pár igen szép pisztoly tevé, 's legkedvesebb időtöltése az ezekkel lődözés volt, mellyben magát szobájában szokta vala gyakorolni, 's ennek falai úgy szólván golyókéreggel valának bevonva. A' lődözésbeni ügyességet hihetetlen tökélyre vitte, 's mi gyakran bámulásba estünk, midőn e' foglalatosságánál nézői valánk, mert célját soha sem hibázta el. Ha társaságunkban olykor párviadalokról vala szó, Gaizel soha sem elegyedett beszélgetésünkbe. *) Ha valamellyikünk tudakozta, vallyon volt é már párviadala, csak száraz „igen“-nel felelt; a' kérdésnek tehát kétségtelenül kelemetlennek kellett előtte lenni. Mi abból azt következtettük, hogy ügyessége' valamely áldozatának halála nyomja lélelkisméretét. De soha sem jöttünk azon gondolatra, hogy nyúl szívű lehetne, mert vannak emberek, kiknek külsejök és magók viselete elégségesek az illy gyanu megczífolására. Azonban egy kevés ezután történt eset hihetlen bámulásba ejte bennünket.

Egy napon t. i. tizen ebédeltünk Gaizelnél, velünk legelőször egy fiatal uracs is, ki éppen akkor jött ezredünkhöz. Ebédnél ittunk, mint közönségesen, de talán valamivel többet, és asztal után mondók Gaizelnek, hogy kártyázni szeretnénk, 's kértük, adna bankot. Egy kissé vonakodott, de végre unszolásunknak engedve, kártyákat hozott, 's mintegy 100 p. forintot tett a' bankba. A' játék elkezdődék. Gaizel arra ügyelt, hogy kiki mély hallgatást tartson, meg-

*) Ezen 's a' még következő történetben előforduló nevek mind költöttek. †

tiltott minden beszélgetést 's vetekedést, 's ő maga soha beszédbe nem bocsátkozott. Ha a' kártyára tevő megtévedett, tehát újra számoltatott; sőt néha, hogy a' czivódás' legkisebb gyanuját is ikerülje, az észrevett különbséget palakőablácskára krétával írta föl, 's más-kor tudta be. Mi különösségeit megszoktuk, és azon engedékenység, mellyel vele bántunk, nem engedett meg legkisebb jegyzést is tenni róla. Játék közben új pajtásunk történetből egy parolival többet vett, mint mennyi illette. Gaizel azt szokása szerint följegyzette palatáblácskájára. De a' fiatal tiszt hevesen kapott a' táblácska után 's a' Gaizel által írt jegyzést letörülte; azonban Gaizel azt egykedvűleg újra fölírt. A' tiszt azt gondolván, hogy kigúnyoltatik, 's azonfelül feje is a' bortul fölhevülve lévén, felkap egy gyertyatartót, 's azt egyenesen Gaizel' orcájának veti, ki fejének hirteleni félrekapása által kikerüli a' reutentes dobást. Midőn fejét ismét fölemelte, mérgében elhalaványult és szemei szikráztak. „Takarodjék ki az úr“, rákiált a' tisztre, „takarodjék ki házamból 's pedig tüstént! Köszönje Istennek, hogy ez házamnál történt!“

Mivel mi az illy történet' következéseit könnyen előre láthattuk, tehát pajtásunkat már mint megholtat úgy néztük. Ő eltávozott, igérvén, hogy minden tőle kívánandó elégtételre kész. A' játék újra folytatták 's tartott még néhány perczig; de, mint könnyű gondolni, nem valánk már a' játék' folytatásához megkívántató szeszélyben, 's nem sokára mindegyik csendesen haza ment, szívből szánván a' szegény pajtást, ki magát illy szerencsétlen kalandba keverte.

Következő reggel szokás szerint lovagló-iskolába gyűjtött össze bennünket a' szolgálat, 's mi mindnyájan gondoltuk, a' nélkül hogy kimondani mertük volna, hogy új barátunk hihetőleg nincsen már az élők közt, midőn az hirtelen megjelent. — „No's, kérdeztük min-

den 'oldalról , és Gaizel ? — „Én legkisebbet sem hallottam felőle.“ Most bámulva néztünk egymásra, 's nem tudtuk, mit jelentsen az egész dolog. Elvégezvén a' lovagi gyakorlást, házához menénk, hol őt tökéletesen nyugodtnak találtuk. Most is, mint mindig, pisztolylyali lödözéssel foglalatoskodott, 's épen egy az ajtóra ragasztott krajczárra célzott; minden golyó, úgy szólván, az előbbin lapult el. Ő minket úgy fogadott, mintha mi sem történt volna. Három nap elmúlt 's tisztársunk még életben volt. Negyedik napon Gaizel könnyű mentetőzések által kielégítették.

Ezen váratlan magaviselete által Gaizel tiszteletünkől sokat vesztett; mi neki hibákat, sőt akármi-féle vétkeket megbocsátottunk volna, de a' bátorságnak ezen hiánya olly dolognak látszott előttünk, melyet neki fiatal emberek, kivált haditisztek, meg nem bocsáthattak. Lehetett é ezen magaviseletet illy alkalomnál másnak tulajdonítani, mint nyulszivűségnek ? — De nem sokára minden feledékenységbe ment, és Gaizel barátkozott velünk, mint azelőtt. Regényes gondolkozásmódom engemet legelsőt csatolt ezen emberhez, ki ránk nézve titok 's talány volt 's ő is engemet minden mások fölött kedvelni látszék, noha az ő hideg, elzárt szíve soha legkisebb jel vagy szó által sem árulta el ezen ragaszkodást. Mindazáltal velem gyakrabban ereszkedett beszélgetésbe, mint többi pajtásimmal. De most már azon szerencsétlen estétől fogva engem folyvást gyötrött azon gondolat, hogy ez az ember magát megbecsztelenítette, és a' nagyság minden bájvarázsa 's nemes volta, mellyel őt képzelmem olly örömet fölékesítette, elenyészett. A' nélkül, hogy lelki-helyzetemről számot adhattam volna, még sem láttam benne többé, mint azelőtt, a' másoknál erősebb jellemet, 's önkénytelenül vétettem észre vele ezen érzetet beszédimben és viseletemben. Gaizel

sejditette azt, 's igen jól átlátta okát; mint nekem látszott, gyakran keresett alkalmat, hogy magát előttem kinyilatkoztassa; de én kitértem neki 's mi egy mást végre csak hébekorban láttuk 's ekkor is pajtásim társaságában.

Egy reggel hozzánk jött a' lovagló-iskolába 's mondá: „Uraim! épen most kaptam levelet, melly engem kényszerít, még ez éjjel a' fővárosba menni; reményelem lesznek önök olly jók, 's utoljára nálam vacsorálnak. Minden esetre pedig hozzátevé felém fordulva — „számolok önre “

Este tehát ismét mindnyájan együtt valánk. A' vacsora bővebb volt mint máskor; a' paradugaszk pattogva repültek a' pezsgőpalaczkokból, a' poharak csengtek, mi összekocshintottuk, és a' vidorság és bizalom minden arcra visszatért; — Gaizelt soha olly jó kedvben nem láttam. Szóval: a' végbúcsú, mellyet vendégszerető barátunknak mondtunk, szívből eredt. Én a' többivel akartam elmenni, de Gaizel karomnál visszatartóztatott. „Kérem, maradjon, nekem még önnel egy pillanatig beszélnem kell.“

Most hát egyedül valánk. Gaizel jelt adott, ülnék le, aztán ő is mellém települt, a' nélkül, hogy szólott volna. A' vidorság és bútalanság, melly őt néhány pillanatra azelőtt lelkesítette, hirtelen elenyészett. Arcza halavány lett; szemei vadúl és komoran villogtak, egész valósága némi lázos fölindulás által látszatek gyötretni; szája ugyan mosolygott, de az egy gonosz mosoly volt, 's egész arczolata sátán-tekintetet mutatott. Sokáig némán ültünk, 's ő komor melázásba merülve, jelenlétemről megfeledkezni látszott; majd vonaglólag nevetett, majd dühösen nézett, szemöldei rángódtak, és hirtelen pirosság vont a' redős homlokát. Én merőn néztem rá, az arczvonalaiban lévő idegen kifejezés által megvárásoltatva, 's kitalálni törekedtem, vallyon mi gyötíri

őt, vallyon micsoda irtózatos titkot fog nekem fel-födözni, 's vallyon meg fogom é hallani a' talány' megfejtését, mellyel hasztalan kinzottam olly sokaig képzelmemet. Végre felém fordulva mondá, mintha csak most vett volna észre:

„Ah, hiszen ön itt van!”

Erre ábrázatja ismét több nyugalmat nyert; lelkét tova vidékből látszott visszahíni.

„Barátom, nekem kell utaznom; de mielőtt öntől elválnék, ki kell magamat előbb magyaráznom. Ön látta, hogy én az emberek' véleményével keveset gondolok. Ócsárlásuk vagy dicséretök előtttem annyi mint semmi, kevesebb az itt elsüvöltő szél' hangjánál; de önt, barátom, mindig megkülönböztettem ezen közönséges nép közt. Én önt szeretem, 's nehéz szívvel mennék el innen, ha azt kellene hinnem, hogy rólam ön balul ítél.”

Most néhány pillanatig elhallgatott, aztán ismét folytatá:

„Ön csodálkozott, mint bizonyosan tudom, hogy azon fiatal bolondnak, ki ittas létében gorombául bánt velem, hevességét büntetlen elnéztem. Élete markomban volt, a' fegyver-választás és első lövés szinte enyim volt. Én nagylelkűt játszhattam, nemeslelkűséggel hetvenkedhettem volna, de önt, barátom, nem akarom megcsalni. Igen, megvallom, ha én a' vak-sors felől bizonyos lehettem 's életemért veszélytől nem féltem volna, — úgy most fegyvertársa nem élne többé.”

„Lehetséges é?” fölkiálték 's hirtelen felállottam, meghökkenve illy vallomástól, melly Gaizelt előtttem valódi nyulszívűnek festette.

„Csendesen — mondá — csendesen, 's hallgasson ki engem! Az én életem nem enyim, 's így azt nem is veszélyeztethetem. Ma annak hat esztendeje, hogy

egy pofoncsapást kaptam, 's az, ki engem arczul csapott, még él.“

„Hogyan! ön nem hitta-ki párviadalra, ön? ön nem vívott meg vele?“

„Igen, igen, mi megvittunk, 's imhol a' bizonyosság.“ Ezen szavaknál egy huszársapkát hozott elé, 's azon hüvelyknyire feljebb a' homloknál egy lyukat mutatott, mellyen a' golyó átment. „Ön tudja“, folytatá tovább, „hogy én huszároknál szolgáltam, de ha engem egy idő óta közelebbről ismer, tehát alig fogja hiúnni, milly ember valék néhanapján. Akkor fiatal és hiú lévén, egész becsületvágyom abban állott, ezredemben első szerepet játszhatni. Azon időben a' párviadal tiszték közt napirenden volt, 's én első párvívó voltam tán az egész hadseregnél. Egy becsületbaj sem végeztetett el munkás részvétem nélkül; pajtásim becsültek, de féltek is tőlem, parancsnokom pedig úgy nézett mint szükséges rosszat. A' városban mindenütt 's mindenkinél bejárásom volt; egy aszszonyosság sem volt, ki tiszteletnek nem érzette volna Gaizelben udvarlóját láthatni; egy úr sem volt, ki Gaizel' barátságát nem ohajtotta, ki Gaizel' haragjától nem tartott volna.“

Háborgatás nélkül élveztem dicsőségemet 's tekintetemet, midőn egy előkelő családbeli fiatal ember ezredünkhöz jött. Mindenben, mit a' természet és emberi viszonyok ajándékozhatnak, részesült ezen ifjú uracs. Szellem, szépség, bátorság, fényes név, véghetetlen gazdagság, — ezek valának azon jelességek, mellyekkel ő föllépett, 's mellyek neki, mióta először láttam, gyűlöletemet 's átkaimat szereztek meg. Eleinte tekintetem által vonzatva, barátságomat látszatek keresni, de azon hidegség, mellyel elibe léptem, visszarezzené őt. Idegenségem napról napra növekedett ellene, mivel sikerei a' legnemesebb hölgyeknél, és azon hír, mellyet neki vitézsége szer-

zett, naponkint veszélyesb vágytársommá és félelmesb ellenemmé tévék őt. En minden alkalomkor apró czivódásokat kerestem ellene, és semmi vagdalózásokat nem kiméltem; ő ugyan azon fegyvert használta, mellyet én, de tréfái csipősebbek 's keserűbbek voltak, 's úgy lehet, hogy elménczsége az enyimet valóssággal felülmulta, vagy talán, mivel megunták, mindig csak engemet fényleni látni, vagy hogy azon kedvezet, mellyel tréfái fogadtattak, azoknak nagyobb nyomosságot adott. Egy napon mindketten tánczvigalomban valánk, mellyen a' legelőbbkelő hölgyek is jelen voltak. Vágytársam az est' hőse lett, és a' hölgyek pillantásain 's azon hizelgő szavain, mellyeket nekik mondott, egymással vetélkedni látszottak. Én a' házi asszonyhoz egy kissé meghitt viszonyban álltam, de most, midőn hozzá közeledém 's megszólítám, alig látszott szavaimra figyelni, sőt hirtelen elfordult, azon szavakra felelni, mellyeket vágytársam intézett hozzá. Ezuttal a' vér felforrott ereimben; dühömet tovább nem fékezhettem, hanem hozzá közelítvén: „ön csak egy szeleburdi“, mondám neki olly fenn-szóval, hogy a' körüllevők mind meghallhatták. Alig ejtettem ki ezen szavakat, midőn felém fordulván, az egész gyülekezet előtt poson vágott. Kardhoz nyulni 's egymásra rohanni, csak pillanat' dolga volt, de a' vendégek nagy zajjal és sikoltással közünkbe ugrottak. Végre elválasztottak bennünket, és mindegyikünket más oldalon kitoltak; de mi előbb kicsináltuk, hogy következő reggel pisztolyra vívandunk.“

„Alig jött fel a' nap, én már a' kitűzött helyen voltam, szívem teli gyűlölettel és boszusággal. Nem sokára ellenemet is láttam jöni, és bajsegédével nyugalmasan beszélgetni; kezében cseresnyével tele sapkáját tartotta, mellyekből csodálatos hidegvérűséggel evegetett. A' bajsegédek 12 lépést kimértek.

Első lövés enyim volt, de érzém, hogy vérem még hevesen buzog; kezem reszketett a' bosszú miatt, 's azon félelmemben, hogy a' harag ügyességemnek árthatna, azt kívántam, ő lőjön első, mit teljességgel nem akart; végre koczkának kellett elhatározni. A' koczka úgy esett, mint én kívántam. Ő lőtt tehát első, és sapkámát azon helyen találta, melyet önnek előbb mutattam. Most a' sor rajtam volt; én halkal készülgettem, 's ellenem' arczában valami félelem' jelensége után lesküdtem. De ő nyugalmasan állott pisztolyom' csöve előtt, a' cseresnye-evésben magát háborgatni nem engedte, sőt a' gúnyt annyira vitte, hogy a' cseresnyemagvakat felém dobálta. Illy nyugodt állapot még jobban felbosszantott; én abban semmi elégtételt nem láttam, őt agyon löni a' nélkül, hogy benne félelmet és fájdalmat gerjeszsek.“

„Főbe löjtem ezen fiatal embert, gondolám, ha ő olly kevésre látszik az életet becsülni? Hirtelen egy kegyetlen gondolat ötlött eszembe, 's pisztolyom' csövét lebocsátam. „Ön a' halállal nem látszik ismeretséget kötni akarni, 's a' reggeli olly jól esik önnek, hogy tovább önt háborgatni félek.“

„Engem legkevésbé sem háborgat“, mondá ő; „tessék csak löni, ha még gyönyört talál benne. A' sor rajta van, 's én elvárom golyóját.“ — „Én ma nem lövök“, mondam a' bajsegédnek 's pisztolyomat légbe löttem ki. Ennél maradt a' párviadal. Én a' városba nem mentem többé vissza, hanem azóta itt telepedtem meg, de azon időtől fogva egy óra sem múlt el, melyben bosszúmról ne gondolkoznék. Látja ön ezen levelet, olvassa el“, 's azzal kezembe adta, egy úttal pedig annak ezen soraira ujával mutatott: „A' tudva lévő személy nem sokára a' főváros' első családjából származott szép és gazdag dámájával házassagra lépnd.“

„Ön alkalmasint kitalálja“, folytatá Gaizel, „ki éppen azon tudvalévő személy. Ez éjjel utazom el még a' fővárosba, 's meglátom, vallyon mindig olly nyugodt é a' halállal szemközt, vallyon mindig olly jó kedvű é, a' pisztoly' szája előtt reggelizni.“

Ezen szavak után Gaizel fölkelt, nagy léptekkel fel 's alá járkált és tagjait úgy mozgatta szobájában, mint kalitkájában a' tigris; dühösen gyürte össze kezével sapkáját, mintha ellenségének feje lett volna, és szemei vad örömtől csillogtak. Ezen pillanatban belépett inasa, én nem sokára kezemmel integettem Gaizelnek utolsó Isten-hozzádot, kit a' postakocsi ügetve vitt tova.

Később néhány év után én is kiléptem a' szolgálatból, 's egy kis jószágomban megvonulva éltem M*** mezőváros' szomszédságában; itt én olvasással, irogatással, vadászattal töltém el időmet, néha pisztolyali lödőzésben is gyakorlottam magamat, hogy a' szokásból 's ügyességből ki ne jöjek. De valahányszor pisztolyt vettem kezembe, önkénytelenül is Gaizel jutott eszembe és sajnáltam, hogy szándéka' kiemenetelét meg nem tudhattam. Többi közt egykor a' városkában szállásoló katonaság' egyik főtisztjével ügyes lövészekről beszélgetvén, mondám, hogy soha ügyesebbet nem láttam, mint egy volt huszár-tisztet, kivel E*** városkában egykor sokaig meghitt barátságban éltem, és kit számtalanszor néztem, midőn mulatságból a' szobája' falán mászkáló egyes legyeket golyóval a' falba lőtte. — „Valóban ez nevezetes ügyesség, 's hogyan hitták ezt az exhuszárt?“

„Gaizelnek.“

„Gaizelnek! lehetséges é, 's ön ismerte?“

„Bizonyosan. Mint mondám, sokaig barátságos viszonyban állottam vele. De hát ön is ismeri őt?“

„Hallottam felőle. S szólott önnek azon kalandjáról, melly vele a' huszároknáli szolgálatja alatt történt?“

„Igen is. Ő tánczvigalomnál egy pofonvágást kapott.“ Erre elbeszéltem a' főtisztnek Gaizellel volt utolsó beszélgetésemet.

„No's“, úgy mond, „én önnek megmondhatom, hogyan teljesedett be boszúterve. Vágytársa, kinek nevét önnek elhallgatta, F*** gróf, ki már egy idő óta házas volt, midőn neki egy napon bizonyos embert jelentének be, ki őt benyilójában várna 's nevét megmondani nem akarná. A' gróf azonnal oda ment „Gróf ismersz még engem?“ elibe kiált metező hangon Gaizel a' belépőnek. — „Gaizel!“ fölkiált a' gróf, kinek fején haja borzadt. — „Igen, én vagyok, 's most rajtam a' sor löni. Készen vagy?“ — A' gróf a' nélkül, hogy szólott volna, kimért tizenkét lépést. — „Lőjön most, mondá, mielőtt nőm jőne.“

„Tudod é gróf, hogy ezen pisztoly nem cseresnye maggal van megtöltve? Egy nehéz óngolyó van abban, 's én ritkán hibázom el célomat. De én nem akarok löni, ez nem párviadal, hanem gyilkosság lenne, ha fegyvertelen emberre lőnék. Itt van még egy töltött pisztoly; ismet koczka válaszsza el, kié legyen az első lövés.“ A' koczka megint a' grófnak kedvezett. — „Neked különös szerencséd van“, mondá Gaizel. — A' gróf halavány volt és reszketett; golyója a' kertbe röpült. De a' durranásra a' grófné eléjött. Már akkor Gaizel a' grófnak tartotta pisztolya' csőjét, mikor nője belépett, ki látván a' vést, Gaizel karjára vetette 's elsikoltotta magát. — „Hagyj minket Mari!“ mondá neki a' gróf és mosolyra erőteté magát. „Te ok nélküli ijedtél meg. Mi csak tréfálunk. Gaizel ur régi pajtásom.“

„Vallyon igaz é?“ kérdezé Gaizelt a' grófné; félelmesen nézván rá és szemeiből lesván az igazságot. „Ugyan igaz é, hogy ti csak tréfáltok?“

„Kegyed' nemes férje szereti a' tréfát, asszonyom, 's tréfából engem agyon löni iparkodott. Most rajtam a' sor tréfát üzni, és én talán ügyesebb leszek nálánál.“

A' grófné Gaizel' lábaihoz borult. — „Kelj föl, Mari“, mondá a' gróf, „ne alázd meg magadat ezen embernek. 'S ön Gaizel, illik é önhez, asszony' rettegésében gyönyörködni? Lőjön, én kész vagyok.“

Gaizel a' grófra újra czélozott; a' szegény grófné térdeit kulesolta át és karjába csimpaszkodék. „Könyörüljön!“ kiálta, „esedezem önnek.“ Könyük és zokogás fogták el szavát. A' kegyetlen Gaizel gyönyört látszék lelni, rettegése nézésében, 's ezen kétségbejítő jelenés' halogatásában.

„No's Gaizel?“ rákiálta a' gróf, „mit késedelmzik még, hóhér! nem elég soká tart é önnek a' haldoklás? Lőjön tehát, 's az ég határozza el ügyemet!“

„Nem fogok többé löni“, mondá Gaizel, pisztolyát leeresztvén, „elég nekem, hogy reszketni láttalak, rettenthetetlen gróf. 'Te rólam hihetőleg nem fogsz megfélekezni és a' Gaizelről emlékezet elmédben mélyen marad vésve. Egyébiránt én magam foglak rá emlékeztetni, meglátogatlak én még egyszer. Tudod, hogy rajtam a' sor löni.“ És Gaizel eltávozott a' nélkül, hogy az elbámult grófnak eszébe jött volna, tartóztatni őt. Néhány pillanat után hallá a' gróf az elgördülő kocsi' zörgését, és Gaizel még gúnyoló hangon kiáltott fel hozzá: „Viszonlátásra, gróf!“

„Mi a' szegény grófnét illeti — folytatá a' főtiszt, — tehát azon irtózatossá naptul fogva minden, palotája előtt megállapodó, kocsi rettegésbe ejti őt, 's azon napon, mellyen látogatóban valék nála, még halaványan és reszketve találám: odajöve tele a' Gaizelről borzasztó megemlékezést gerjeszté föl benne.“

(Folytatását a' jövő év közlendi.)

Hattyú dal.

Kesergő arczom' fátyolán alá
Még meddig hulltok könnyek el?
A' sirig zúgtok-é dült lelkemen,
Te sors, 's te lángoló kebel?
Hisz ennyi kín, — hisz ennyi sziv-tusát
O sors! az ifjuság nem élhet át!

Már lételem' piruló hajnalán
Bölcsőm vas karral ringatád,
Fölöttem a' csapások' vesszejét
O hányszor búsan forgatád.
Bár még gyermekkeblemnek szűkkörét
Búföllegek' sötéti nem fedék.

O nem fedék, — mert gyöngé szívemen
A' felborongó titkos éjt
Ártatlanság' sugári oszlatak —
Nem tudtam más, mint tiszta kéjt.
'S a' merre szállt lelkem, hő vágyain
Még rózsá ült a' gyermek' ajkain.

Még rózsá ült, — de jött az ébredés —
Az ifjuság lángképzetén. —
'S te meglepél, — kelt síri hervadás —
Könyörgtem bár hő ajkkal én.

'S bú szagatott virágaim fele
Halkan közelg a' hervadás' szele.

Halkan közelg — ám gyors a' fájdalom,
Kezedben mint a' gondolat, —
'S ifjuságom' fellengző vágya közt
Viharzva bús lelkemre hat;
Bár ez buzgó imával ég feléd —
Sirral dörögsz, miként fön végezed.

Sírral dörögsz, sorsom, te vas kemény!
Nem szánva éltem' báj-szakát,
Nem a' felém simuló szíveket,
Hozasz halálos éjszakát.
'S hol ifjú lelkem pályadíjra forr,
Lesz ott nekem gyászos halotti tor.

Halotti tor, hol hattyu-éneke
Bánat' leányi zengik el,
'S dalukra, melly komolyb mint síri csend,
Sohajt föl annyi hő kebel.
Akkor talán egy szánó érzet
Indítja meg zsarnokló lelkedet.

Indítja-meg — de késő! — akkor én
Elszálltam messzi tájra, hol
Nem gyül ború fel a' szívek fölé
És szent frigy többé nem bomol,
Akkor ha jössz, egy roskadt sír-orom
Mit feltalálsz szendergő hamvamon.

Egy sír-órom, mellyen feldúlt remény'

Virági sírnak éjjelen,

Hányszor Lilám nehéz sohajja ott

Áldozni könnyel megjelen.

De látni sors — ah fogsz é engemet?

Nézd meg tennen homályos könyvedet. —

Ah nézd és szánd meg hattyu-éneke' —

Szánd - meg siroknak istene!

Hadd szálljon a' virulat ujra még

Rám, ifju' halvány képére;

Vagy küldj halált, ha jönni kell neki,

Melly kinomat békére rengeti.

K. E.

A' lantoló.

Bús bereknek éjjelin

Lant ideg zeneg,

Pengetője' fürtein

Langy szellő rezeg.

'S dall szerelmet, hölgyekét,

Bájjal ömledőt,

És magyar hős szíveket

Buzgva forrva hót. —

És igaz! mert a' Magyar

Tiszta lángu szív,

Sorsa, bármint szab 's akar
Mind halálíg hív. —

Tátra' bérce' hegyfokán

Lant' zenéje kél,

Pengetője' homlokán

Fürge bércei szél.

'S dall esatát és harczy zajt,

Hőst, magyar hazát,

Mellyért készek víni bajt

'S érni szép halált! —

És igaz! mert a' Magyar

Buzgó honfi - sziv,

Sorsa bármit szab 's akar,

Mind halálíg hív!

Sz. L.

Epigrammák.

(Latinból.)

Bűnbér.

A' gonoszon boszút álló Isten' haragja közelget,
Lassan lépve ugyan, ámde csapása kemény!

2.) Hit.

Élj örök élethez méltókép, hinni fogod majd,
Hogy rád lelked' örök élete várakozik!

B. I.